

Bulletin slovenskej advokácie

Zápis inžinierskych stavieb a práv k nim do katastra nehnuteľností

Nové trestné činy v slovenskom právnom poriadku

Možnosti zriadenia predkupného práva k družstevným podielnickým listom stanovami ich emitenta

**Krst knihy
História advokácie
na Slovensku**

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 Advokát má bojovať proti deformovaniu spravodlivosti

DISKUSIA

- 4 Predĺženie ochrany niektorých práv súvisiacich s autorským právom v legislatíve EÚ
- 5 Pro Bono alebo Pro Domo sua
JUDr. Anton Blaha

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 8 Zápis inžinierskych stavieb a práv k nim do katastra nehnuteľností
JUDr. Adrián Graban, PhD.
- 15 Nové trestné činy v slovenskom právnom poriadku
JUDr. Adriana Horváthová
- 12 Možnosti zriadenia predkupného práva k družstevným podielnickým listom stanovami ich emitenta
JUDr. Tomáš Dvořák, PhD., Daniel J. Kratky
- ### JUDIKATÚRA
- 32 Právo na ochranu dôvernosti a súkromia a sloboda prejavu
- ### LITERATÚRA
- 35 Exekučný poriadok – komentár
- 37 Dokazovanie v medicínskoprávných sporech
- 39 Veľký komentár k Občianskemu zákonníku

ADVOKÁCIA

SAK

- 40 Zo zasadnutia predsedníctva SAK
- 40 Jarné termíny advokátskych skúšok
- 40 Oznam revíznej komisie SAK
- 41 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 41 Termíny seminárov koncipientov
- 42 Krst knihy História advokácie na Slovensku
- 43 Pozvánka na semináre AIJA
Príležitosť pre mladých právnikov
- 44 Vysoké štátne vyznamenanie pre JUDr. Štefana Detvaia
- 44 Anketový lístok
Záujem o prijatie nemeckého stážistu
- 46 Povinnosť advokáta ako ustanoveného právneho zástupcu postupovať s odbornou starostlivosťou
- ### ZAHRANIČIE
- 48 Povinnosť advokáta poučiť klienta o všetkých zákonných prostriedkoch a možnostiach ich uplatnenia v prospech klienta
- 49 Multilaterálny hospitačný program v Nemecku 2012
- 50 Prehľad ročníka 2011

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

iste mi dáte za pravdu, že pre nás advokátov je december obvykle mesiacom, v ktorom sa každoročný predvianočný zhon a poväčšine hektické prípravy na jedny z najkrajších sviatkov roka spájajú aj s naším oveľa vyšším pracovným nasadením a maximálnymi výkonmi. Vzhľadom na to, že sa priamo úmerne blížiacemu koncu roka zvyšuje aj aktivita našich klientov, beží čas rýchlejšie ako obvykle a my sa snažíme naplno využiť posledné pracovné dni v roku, aby sme mohli zrealizovať všetko, čo bolo pre tento rok naplánované. Skúsme sa však na chvíľu zastaviť a uvedomiť si, o čom by mali byť nastávajúce dni. O zhone a strese určite nie, toho máme po celý rok všetci dosť. Vianoce majú svoje nezameniteľné čaro. Nechajme preto aspoň na pár dní všetko, čo by mohlo tieto výnimočné dni rušiť pred dverami a ponorme sa do atmosféry pokoja v kruhu našich najbližších, ktorá rok čo rok tak zázračne prichádza vo chvíli, keď sa po prvý raz rozsvietia svetlá vianočného stromčeka.

Vážené kolegyně, vážení kolegovia, dovoľte mi, aby som Vám v mene predsedníctva Slovenskej advokátskej komory zaželel príjemné prežitie Vianočných sviatkov, čo najviac oddychu a pohody a do Nového roka veľa zdravia, osobných i pracovných úspechov a správnych rozhodnutí.

Mgr. Juraj Veverka

K fotografii na obálke

11. november 2011 – Krst knihy *História advokácie na Slovensku*. Sprava: krstný otec doc. Ing. Vladimír Fajnor, JUDr. Zuzana Kamenská z vydavateľstva Eurokódex, jeho riaditeľ Ing. Milan Andrejkovič, autori knihy JUDr. Rudolf Manik a JUDr. Peter Kerecman, predseda SAK JUDr. Tomáš Borec, recenzenti knihy JUDr. Anton Blaha a JUDr. Stanislav Balík. Reportáž prinášame na s. 42.

ROZHOVOR

Advokát má bojovať proti deformovaniu spravodlivosti

Posledné tohtoročné vydanie Bulletinu slovenskej advokácie prináša rozhovor s členkou predsedníctva Slovenskej advokátskej komory, pracovnej skupiny pre veci advokátske, skúšobného senátu – **Mgr. Viktóriou Hellenbart**

■ Čo pre Vás znamená funkcia členky predsedníctva Slovenskej advokátskej komory?

Predovšetkým možnosť prispieť k zlepšeniu obrazu advokácie v očiach verejnosti, ako aj k zlepšeniu vzťahu medzi advokátmi a ich stavovskou organizáciou. Podľa môjho názoru je v oboch oblastiach nie veľmi priaznivá situácia a je na čom pracovať.

■ Akú oblasť vnímate osobne ako najproblematickejšiu z hľadiska advokácie a jej samosprávy?

V súčasnej advokácii je veľmi veľa problémov, rovnako aj v jej samospráve. Nekládla by som jednu oblasť pred druhú. Jednotlivé oblasti, v ktorých advokáti v spoločnosti pôsobia, ako aj tie, ktoré zastrešuje samospráva a sú v jej kompetencii, nemožno porovnávať tak, že by jedna mohla byť vnímaná ako dôležitejšia než ostatné. Napríklad, vzdelávanie a Skúšobný poriadok komory, kde vidím závažné nedostatky, nemožno považovať za dôležitejšiu oblasť ako vedenie matriky

a otázky rozhodovania o zápise advokátov do zoznamov vedených komorou, o pozastavení výkonu advokácie, vyčiarknutí advokátov zo zoznamu advokátov, rovnako oblasť boja proti poskytovaniu právnych služieb zo strany rôznych iných subjektov, než sú advokáti. Mnoho problémov v advokácii a jej samospráve je však spojených s nedostatočnou právnou úpravou zákona o advokácii, ktorá je už podľa môjho názoru prekonaná a spôsobuje mnohé problémy a anomálie pri výkone advokátskeho povolania.

■ Sú z Vášho pohľadu v záujme efektívneho fungovania komory nevyhnutné zásadnejšie zmeny?

Odpoveď na túto otázku už som načrtla. Jednoznačne. Zásadné zmeny sú nevyhnutné. Efektívnemu fungovaniu orgánov komory, napríklad revíznej a disciplinárnej komisie bráni nie dostatočne jednoznačná a precízna právna úprava, či už v zákone o advokácii alebo v interných predpisoch. Následkom toho sú príliš formalistické a byrokratické postupy a konanie je zaťažené riešením akademických problémov, ktoré spôsobujú, že nám uniká obsah, ako aj podstata úpravy týchto vzťahov.

Som zásadným odporcom formalizmu a želám si, aby SAK reprezentovala, presadzovala a obhajovala záujmy advokátov a chránila ich pred akýmikoľvek formami represie. Samozrejme, nemyslím len zo strany štátnej moci, pokiaľ advokáti chránia občianske práva a slobody, ale aj zo strany klientov, ktorí často zneužívajú komoru na to, aby sa vyhlí napríklad zaplateniu odmeny za právne služby.

Vnútri komory, medzi jej jednotlivými členmi častejšie vidieť celkový úpadok morálky a etiky. Narastajúca konkurencia a preberanie niektorých „súťažných“ praktík v európskom ponímaní výkonu advokácie ako slobodného povolania sa premietajú do neschopnosti advokátskeho stavu konať navzájom eticky a s kolegiálnou úctou. Toto správanie je živnou pôdou práve pre osoby, ktoré radi dostávajú právne služby zadarmo, keď bez toho, aby za služby zaplatili jednému kolegovi, vyhľadajú ďalšieho, až kým neobídu všetkých advokátov pôsobiacich v jeho okolí a následne oslovujú nových, mladých, ktorí ich spôsoby ešte nepoznajú. V tomto smere je podľa mňa príkladom hodným nasledovania vytvorenie databázy klientov – neplatičov, ako o tom uvažujú na

príklad kolegovia v Maďarskej advokátskej komore. Je to na ochranu nás všetkých.

Veľmi negatívne vnímam i šíriace sa tendencie písať podania v mene klienta. Ide o kolegov, ktorí píšu na požiadanie klienta sťažnosť na kolegu advokáta. Samozrejme, záujem klienta má prednosť pred ohľadmi na kolegov, keď však advokát takúto sťažnosť napíše, mal by ju ako advokát podpísať, čím dá aj kolegovi možnosť komunikovať s odborníkom a vec korektne riešiť. Nie je nič smutnejšie, ak advokát zistí, že kolega, ktorý s ním navonok udržuje priateľský a kolegiálny vzťah, sa prepožičal na takýto postup. Podľa mňa takéto prístupy a „hry“ kolegov nepripadajú slobodnému a noblesnému povolaniu, akým by advokácia mala byť.

■ Ste súčasne členkou skupiny pre veci advokátske – čím sa táto pracovná skupina aktuálne zaoberá?

V tomto roku bola prioritou skupiny pre veci advokátske novela zákona o advokácii, ku ktorej sme pripravili rozsiahle pripomienky a návrhy. Mnohé z nich úspešne prijalo ministerstvo spravodlivosti. Pre politické zmeny je, žiaľ, tento proces pozastavený.

Súčasne pracujeme aj na príprave zmien interných predpisov, aby boli v dostatočnom časovom predstihu pred najbližšou konferenciou advokátov odkomunikované s kolegami. Z môjho pohľadu je tento proces už vopred odsúdený na zánik, keď sú na pripomienky k novele predpisov vyzvaní kolegovia dva alebo tri mesiace pred konferenciou, čo je pri všeobecne známej pracovnej zaneprázdnenosti advokátov veľmi krátka doba. To v konečnom dôsledku spôsobuje, že sa k návrhom zmien interných predpisov nevyjadria vôbec, čo je na škodu veci, pretože zapojenie sa väčšiny kolegov advokátov znamená väčšiu kvalitu predpisov. Nemyslím si, že by členovia skupiny pre veci advokátske mali „patent na rozum“, a preto je len vhodné dať čo najširší priestor kolegom advokátom. Našou úlohou je pripraviť návrhy, podnety, niekedy možno vnímané z pohľadu kolegov aj kontroverzne (posledným príkladom je návrh znenia spisového poriadku predložený predsedníctvu komory, ktorý vyvolal búrlivú diskusiu a intenzívnu oponentúru aj v samotnom predsedníctve), na ktoré môžu kolegovia nadviazať svojimi podnetmi a skúsenosťami z ich vlastnej praxe. V advokácii viac ako v iných povolaniach platí, že prax každého advokáta je úplne odlišná od praxe iného. Súvisí to so silnou osobnostnou zložkou, ktorú advokát popri odbornosti do svojej práce vnáša. Z týchto dôvodov nepovažujem za vhodnú podrobnú úpravu pravidiel výkonu povolania, ktorá by viedla k unifikácii a prílišnému formalizmu a v konečnom dôsledku k potláčaniu samotnej podstaty výkonu advokácie ako slobodného povolania. Advokáti nie sú úradníkmi. Som zástankyňou jednoduchosti a prehľadnosti a pokiaľ možno jednoznačnosti právnej úpravy, ktorá zjednodušuje aplikačnú prax a nám všetkým šetrí čas.

■ Aký je plán činnosti pracovnej skupiny pre veci advokátske na najbližšie obdobie?

Ako som už uviedla, sme pripravení ďalej kooperovať pri novele zákona o advokácii a pripravujeme zmenu interných

predpisov, ktoré mali nadväzovať aj na novelu zákona, aj bez nej však zostáva mnoho oblastí, ktoré napriek blanketovým normám dodnes nie sú upravené. V súčasnosti je v pripomienkovom konaní návrh na podrobnejšiu úpravu zmierovacieho konania medzi advokátmi a úpravu otázky postupovania pohľadávok advokátov voči klientom.

■ Ako vnímate záujem advokátov o činnosť Slovenskej advokátskej komory?

Sú kolegovia, ktorí sa o činnosť intenzívne zaujímajú a uvedomujú si, že sami si môžu vo veľmi širokom rozsahu regulovať podmienky výkonu povolania, čo je veľkou výsadou a krásou nášho povolania. Sú však aj takí, ktorí pri zmienke o komore bez dlhšieho premýšľania odpovedia, že ju treba zrušiť, pretože nič pre advokátov nerobí, musia platiť členské a nič za to nedostávajú, komora ich vôbec nechráni, práve naopak, pridáva im rôzne nezmyselné povinnosti. Samozrejme, mnohí názorovo oscilujú medzi týmito dvoma skupinami.

■ Možno teda angažovanosť advokátov vo veciach ich profesijnej samosprávy označiť za dostatočnú?

Z môjho pohľadu rozhodne nie. Mali by sme byť hrdí na dost veľkú mieru nezávislosti od štátnej moci a možnosti samosprávy pri výkone povolania. Je veľkým výdobytkom demokracie, že naša komora organizuje vlastné vzdelávanie, má vlastný skúšobný systém, vlastnú disciplinárnu právomoc nad členmi a podobne. Hodnota tejto nezávislosti je nevyčísliteľná a poskytuje občanom záruku, že právnu službu im poskytujú osoby nezávislé, ktoré obhajujú ich práva a slobody. Neviem si predstaviť obranu klienta proti pochybeniam štátnych úradníkov, keby advokát stojaci proti záujmom štátu súčasne podliehal jeho disciplinárnej právomoci a výkon jeho povolania by závisel od rozhodnutia štátnych úradníkov. Kolegovia, ktorí chcú zrušenie komory ako samosprávnej organizácie, by sa mali nad takýmito otázkami zamyslieť, pretože by nepodliehali žiadnej regulácii a ingerencii a uvedomiť si, že advokát je často jediný, ktorý stojí na strane občana – klienta a bojuje za to, aby ľudské práva neboli len formálne garantované v základných dokumentoch štátu a medzinárodných dohovoroch. Vhodnejším riešením sa skôr javí, aby sa viac angažovali na odstránení nedostatkov, ktoré ich na profesijnej samospráve najviac iritujú.

■ Považujete „spätnú väzbu“ zo strany advokátov v tomto smere za prínosnú?

Samozrejme. Spätná väzba je veľmi, veľmi dôležitá. Komora je len vonkajšou formou, obsah vytvárajú práve jej členovia – advokáti, ktorí svojou prácou, postojmi a tým, ako vystupujú na verejnosti, vytvárajú aj obraz advokáta a advokácie. Mojim želaním je, aby advokát bol opäť vnímaný nielen ako odborník, ktorý dokáže vedomosti vhodne využiť na získanie ekonomického prospechu pre seba alebo pre svojich klientov, ale predovšetkým ako ochranca ľudských práv. Nielen ako advokát formalista, ktorý šikovným prekrúcaním paragrafov dokáže vytvoriť z bieleho čierne a naopak, ale ako ten, ktorý bojuje proti deformovaniu spravodlivosti.

DISKUSIA

Predĺženie ochrany niektorých práv súvisiacich s autorským právom v legislatíve EÚ

Svoje námety na nové témy, krátke glosy, prípadne stručné a heslovité poznámky do kontaktnej rubriky zasielajte na e-mailovú adresu **office@sak.sk**.
Vaše podnety publikačne spracuje JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

Dňa 11. 10. 2011 bola v Úradnom vestníku Európskej únie L 265/1 uverejnená smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2011/77/EÚ z 27. 9. 2011, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2006/116/ES z 12. 12. 2006 o lehote ochrany autorského práva a niektorých súvisiacich práv (ďalej len „Smernica“).

Táto Smernica pomerne zásadným spôsobom zvyšuje právnu ochranu výkonných umelcov v oblasti hudobnej tvorby (speváci, hudobníci) a ochranu výrobcov zvukových záznamov. K jej vzniku viedol zdĺhavý, viac než trojročný proces, ktorý bol zahájený už 20 mesiacov po uverejnení samotnej novelizovanej smernice č. 2006/116/ES. Proti konečnému prijatiu Smernice pritom v Rade EÚ hlasovali delegácie Belgicka, Českej republiky, Holandska, Luxemburska, Rumunska, Slovinska, Švédska a Slovenskej republiky. Návrh nezískal ani podporu rakúskej a estónskej delegácie, ktoré sa hlasovania zdržali.

Primárnym dôvodom prijatia Smernice bola ochrana sociálnej úrovne a statusu výkonných umelcov. Smernica *expressis verbis* deklaruje spoločensky uznávaný význam tvorivého príspevku výkonných umelcov, ktorý by sa mal odrážať v úrovni ich ochrany. Súčasná 50-ročná ochranná lehota na majetkové práva výkonného umelca (čl. 3 ods. 1 smernice č. 2006/116/ES; § 63 ods. 7 Autorského zákona) je považovaná za nedostatočnú, pretože v mnohých prípadoch nechráni umelecké výkony počas celej dĺžky života umelcov, ktorí následne na sklonku svojho života čelia rozdielom vo svojich príjmoch.

Smernica ponecháva základnú lehotu trvania práv výkonného umelca 50 rokov odo dňa výkonu (v SR počítaná v zmysle § 70 Autorského zákona od prvého dňa nasledujúceho roka). Ak je však zvukový záznam počas tohto obdobia oprávnené uverejnené alebo oprávnené sprístupnené verejnosti, zaniknú práva uplynutím 70 rokov od prvého takéhoto uverejnenia alebo prvého takéhoto sprístupnenia verejnosti, podľa toho, ktorá z týchto skutočností nastane

skôr. Dané ustanovenie sa nevzťahuje na iné ako zvukové záznamy umeleckých výkonov, u ktorých bola ponechaná doterajšia lehota ochrany. Pre úplnosť možno poznamenať, že pôvodný návrh predpokladal predĺženie až na 95-ročnú lehotu.

Taktiež práva výrobcov zvukových záznamov boli ponechané v trvaní 50 rokov od zhotovenia záznamu. Ak však bol zvukový záznam v priebehu tohto obdobia oprávnené uverejnené, zaniknú tieto práva až uplynutím 70 rokov od prvého oprávneného uverejnenia. Ak počas 50 rokov k oprávnenému uverejneniu nedošlo a ak bol zvukový záznam v tejto lehote oprávnené sprístupnené verejnosti, zaniknú uvedené práva uplynutím 70 rokov od prvého oprávneného sprístupnenia zvukového záznamu verejnosti.

Smernica ďalej ustanovuje, že pokiaľ 50 rokov po oprávnenom uverejnení, resp. ak k oprávnenému uverejneniu nedošlo tak 50 rokov po oprávnenom sprístupnení verejnosti, výrobca zvukového záznamu neponúka kópie tohto zvukového záznamu na predaj v dostatočnom množstve ani ho neposkytuje verejnosti takým spôsobom, že jednotlivci k nemu môžu mať prístup z miesta a v čase podľa vlastného výberu, môže výkonný umelec jednostranne ukončiť zmluvu, ktorou previedol alebo postúpil práva na záznam svojho výkonu výrobcovi zvukového záznamu. Tohto práva sa výkonný umelec nemôže vzdať. K jeho účinnému uplatneniu však možno pristúpiť iba ak výrobca do jedného roka odvtedy, ako mu výkonný umelec oznámil svoj úmysel ukončiť zmluvu, nezabezpečí nápravu v zmysle obidvoch vyššie uvedených podmienok.

K zvýšeniu miery právnej ochrany výkonných umelcov prispievajú aj ďalšie ustanovenia Smernice, podľa ktorých má výkonný umelec – ak má na základe zmluvy o prevode alebo postúpení práva na záznam svojho výkonu výrobcovi zvukového záznamu právo na tzv. nepravidelnú odmenu – nárok na dodatočnú odmenu za každý rok bezprostredne nasledujúci po 50. roku od oprávneného uverejnenia alebo

oprávneného sprístupnenia zvukového záznamu verejnosti. Celková suma, ktorú má výrobca zvukových záznamov vyčleniť na vyplácanie takejto ročnej odmeny, zodpovedá 20 % príjmov, ktoré výrobca zvukových záznamov počas predchádzajúceho roku získal z reprodukcie, distribúcie a poskytovania tohto zvukového záznamu. Členské štáty Európskej únie sú pritom povinné zabezpečiť, aby právo na každoročnú dodatočnú odmenu výkonného umelca spravovali organizácie kolektívnej správy.

Smernica sa v jednom bode priamo dotýka aj autorských práv, keď dopĺňa čl. 1 smernice č. 2006/116/ES o nový odsek 7, podľa ktorého lehota ochrany hudobnej kompozície s textom uplynie 70 rokov po smrti poslednej z najdlhšie žijúcich oprávnených osôb, bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú tieto osoby považované za spoluautorov: autora textu a skla-

dateľa hudobnej kompozície, za predpokladu, že obidva príspevky boli vytvorené výslovne pre danú hudobnú kompozíciu s textom.

Smernica nadobudla účinnosť dňa 31. 10. 2011 (čl. 4). Súlad vnútroštátneho právneho poriadku členského štátu Európskej únie so Smernicou je nevyhnutné dosiahnuť do 1. 11. 2013 (čl. 2 ods. 1). Úplné znenie Smernice v slovenskom jazyku je dostupné napríklad na internetovej stránke <http://eur-lex.europa.eu/sk/index.htm>.

Okrajovo možno spomenúť aj ďalší aktuálny a významný dokument v oblasti práv duševného vlastníctva, a to Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému *Práva duševného vlastníctva v hudobnom odvetví* (stanovisko z vlastnej iniciatívy), ktoré bolo uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie C 318/32 dňa 29. 10. 2011.

DISKUSIA

Pro Bono alebo Pro Domo sua

Neviem, či týmto latinským titulkom niekoho oslovím, aby si prečítal moju úvahu, ale považoval som ho za výstižný, lebo charakterizuje niekoľko skutočností z nášho povolania, ktorým sa chcem v nasledujúcich riadkoch aspoň stručne zaoberať.

Najskôr k latinskému úsloviu **Pro Bono**. Požičal som si ho z názvu ušľachtilej akcie právnikov a mnohých advokátov, ktorej sa nedávno venovala tlač. Privítal som ju a ako som z kusých informácií postrehol, ide o poskytovanie bezplatných právnych služieb sociálne odkázanej časti obyvateľstva. Pochopiteľne, dobročinnosti sa medze nekladú a stále viac a väčší počet obyvateľstva ju potrebuje, keď vychádzam len z oficiálnych štatistík, tak asi 650 tisíc ľudí u nás žije na hranici chudoby. Tento údaj uvádzam preto, že korešponduje s uznesením advokátskej komory, že každý advokát musí poskytovať – a nielen musí, ale reálne poskytuje – právne služby za zníženú odmenu alebo bezplatne. Viacerí kolegovia bezplatne pomáhame napríklad matkám, ktoré si uplatňujú alimenty, riešime iné záležitosti detí a rodín, teda koľko máme *Pro bono publico*, ako znie celé latinské úslovie, teda v prospech spoločnosti alebo presnejšie pre verejné blaho.

Akciu Pro Bono som privítal, ale prekvapili ma tí, ktorí prišli s myšlienkou zorganizovať ju. Nie je zriedkavé, že veľa vecí v advokácii robíme zadarmo, tiež Pro Bono, tiež pre verejné blaho, napr. pre sociálne odkázaných, ale aj susedov, priateľov, klientov z chodníka, ktorí sa prídu len tak opýtať (niekedy aj s päťkilovým spisom), aký máme na ich vec názor alebo len

tak mimochodom zavolajú, či sa náhodne stretneme v spoločnosti, na ulici, pri káve a podobne. Keď o tom hovorím, v duchu sa obzriem, či vedľa mňa nestojí predseda SAK alebo predseda revízejnej komisie a či škaredo na mňa nehľadia, keď čítajú tieto riadky, ako zdanlivo porušujem jednu z hlavných zásad nášho povolania, že právnu pomoc máme poskytovať za odmenu. A tak sa radšej snažíme vtesnať do predpisov, ktoré umožňujú sociálnym kategóriám bezplatne alebo za menej peňazí poskytnúť právne služby. Keď už hovoríme o bezplatnej právnej pomoci, uvažoval som, či tu čiastočne nepatria aj uzatvárané honorárové dohody podľa úspechu vo veci. Koľko je takých prípadov?! A klient vyžaduje nielen výhru v spore, ale peniaze na svojom účte, aby nás vyrovnal. Ale ani potom nemusí vždy zaplatiť. Skúsenejší kolegovia už vedia, ako sa zabezpečiť aspoň sčasti v takejto veci, ak neprišli prostriedky od klienta. Ale ani to sa nepodarí vždy, lebo klient sa niekedy aj po zinkasovaní peňazí navždy vyparí. To je tiež advokátske Pro Bono pre nezodpovedného klienta.

Priznám sa, že mi niekedy prišla na um kacírka myšlienka zriadiť senáty nielen na advokátov, ktorí porušia predpisy, ale aj senáty na trestanie, či pranierovanie takýchto klientov unikajúcich a neplatiacich. Ale koniec humoru.

Azda skúsenosti, o ktorých som hovoril pri bezplatnej právnej pomoci poskytovanej často spoločne s koncipientmi, majú všeobecnejšiu platnosť v našom stave a postupujú tak mnohí kolegovia a kolegyně. Žiadalo sa mi povedať týchto niekoľko slov aj z dôvodu, že nás novinári predstavujú

OBJEDNÁVKA

Bulletinu slovenskej advokácie na rok 2012

Odberateľ:

.....

.....

IČO: IČ DPH:

Číslo účtu:

Adresa, na ktorú majú byť posielané výtlačky:

.....

.....

Podmienky odberu:

1. Ročné predplatné 50 eur + DPH (vrát. poštovného a balného) je za 10 fyzických čísel. (Vyjde 12 čísel, z toho dve dvojčíslo.)
2. Objednávka sa nevzťahuje na čísla, ktoré už vyšli pred jej doručením. Predplatné sa v takomto prípade zodpovedajúco zníži.
3. Na základe tejto objednávky Slovenská advokátska komora (SAK) vystaví odberateľovi faktúru na predplatné.
4. Bulletin bude odberateľovi odoslaný až po uhradení predplatného vo faktúrovanej výške.
5. Výtlačky budú odosielané na adresu uvedenú na objednávke. Jej zmenu musí odberateľ oznámiť písomne. Za zásielky nedoručené z dôvodu nepresnej adresy SAK neposkytuje náhradu.
6. Odber prípadných mimoriadnych čísel, ako aj čísel, ktoré vyšli pred doručením objednávky, je možné dohodnúť individuálne.
7. **Advokáti zapísaní v zozname advokátov SAK budú bulletin naďalej dostávať bezplatne, bez osobitnej objednávky.**

Zväzne si objednávame výtlačkov *Bulletinu slovenskej advokácie* v roku 2012 (vyjde 10 fyzických čísel). Súhlasíme s podmienkami odberu uvedenými na tejto objednávke.

Dátum: Podpis:

Vybavuje:

Telefón:

Vyplnenú objednávku odošlite na adresu:

Slovenská advokátska komora, Kolárska 4, 813 42 Bratislava,
alebo odfaxujte na číslo **02/5292 4056, 5296 1554**

niekedy ako krutých pahlníkov a nevedomujú si všetky súvislosti nášho povolania, ako naše povinnosti platíť odvody, dane, starať sa o platy zamestnancov, cestovné, nájomné, elektrinu a podobné prevádzkové výdavky. Preto si myslím, že ucelený obraz o charaktere našich právnych služieb musíme presadzovať najmä **Pro foro externo**, aby ľudia vedeli, že naša práca pozostáva nielen z platených, ale aj z veľkej časti z neplatených vecí, lebo sme **jedinečnou profesiou v súkromnom podnikaní, ktorá robí sčasti bezplatne.**

Dostal som sa aj k druhej časti titulku, ktorý znie **Pro Domino sua**, teda konanie vo svoj prospech, a teraz myslím na konanie v prospech advokácie, ale nakoniec aj v prospech občanov. Na prvom mieste sa chcem zmieniť o ustanovení § 30 a nasl. OSP umožňujúcom súdom bezplatne ustanoviť advokáta účastníkom konania, ktorí majú na to predpoklady a ak sú splnené ďalšie podmienky. Zdá sa mi, že sudy tento inštitút dostatočne nevyužívajú, čo považujem na škodu štátu i nám a štát sa pustil do poskytovania vlastných právnych služieb prostredníctvom tzv. Centra právnych služieb, čím si do určitej miery konkurujeme.

Chápem, že štát sa nechce zrieknuť sociálneho charakteru a pomoci odkázaným občanom. Avšak menovanie advokáta súdom podľa § 30 OSP je tiež vhodnou a najmä osvedčenou formou pomoci štátu odkázanému občanovi, ktorú sudy, podľa mňa dostatočne nevyužívajú. Možno by takáto forma ustanovenia advokátov nestála ani milióny eur. Prihováram sa za to, aby tieto možnosti komora i sudy riešili, lebo nedávna novela ešte rozširuje možnosti centra aj na obchodnú a ďalšiu agendu, čo v skutočnosti presahuje pôvodný úmysel urobiť právnu pomoc širšie dostupnou chudobnejším vrstvám. Píšem o tom preto, že advokácia si tiež plní zodpovedne sociálnu funkciu a okrem toho umožňuje zapojiť sa do práce desiatkam a stovkám čerstvých absolventov práva z viacerých právnických fakúlt na Slovensku, poskytuje im odbornú prípravu, ktorú uplatňujú nielen v advokácii, ale, po absolvovaní advokátskych skúšok, aj na súdoch, prokuratúrach a sú žiadani aj v iných rezortoch. **Tým chcem povedať, že každé riešenie, ktoré odkláňa právnu agendu od advokácie, sa dotýka závažne advokátskeho stavu, zasahuje nielen do advokátskej profesie, ale podstatne zhoršuje zamestnanosť vzdelaných odborne dobre pripravených mladých ľudí a ich kvalifikáciu i špecifikum advokátskeho povolania.** Nie sme síce originálni podnikatelia, ale zamestnávame nielen koncipientov, mladých ľudí, ktorí vychádzajú z vysokých škôl, ale aj odborné a administratívne sily. Keď je advokátov asi 5 000, koncipientov povedzme okolo 2 500, najmenej toľko je odborných síl a administratív, čím patríme medzi najväčších zamestnávateľov na Slovensku.

Keď som začal latinskými úsloviami, aj by som mal s nimi skončiť. Myslím si, že niektoré tieto myšlienky by mali nájsť uplatnenie v našich orgánoch, ale najmä aj na verejnosti, v už opakovanom, ale aktuálnom *Pro foro externo*.

JUDr. Anton Blaha

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Zápis inžinierskych stavieb a práv k nim do katastra nehnuteľností

JUDr. Adrián Graban, PhD.

Článok ponúka bližší pohľad na viaceré aspekty zápisov líniových stavieb do katastra nehnuteľností, s pojmovým vymedzením stavby vo všeobecnosti, pozemných, inžinierskych a líniových stavieb, pričom článok neopomína ani koncepciu zápisov energetických vecných bremien (pri líniových stavbách) v Českej republike.

Pri hľadaní odpovedí na otázky položené v článku (s akcentom na oblasť elektroenergetiky) je potrebné vychádzať z platnej právnej úpravy, ktorá definuje pojem líniová stavba, resp. inžinierska stavba a pojem drobná stavba.

Stavba je v zmysle § 43 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Stavebný zákon“) **Stavebná konštrukcia postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu.** Pevným spojením so zemou sa v zmysle citovaného zákona rozumie spojenie pevným základom, upevnenie strojnými súčiastkami alebo zvarom o pevný základ v zemi alebo o inú stavbu, ukotvenie pilótami alebo lanami s kotvou v zemi alebo na inej stavbe, pripojenie na sieť a zariadenia technického vybavenia územia, umiestnenie pod zemou.

Z hľadiska vymedzenia pojmu „stavba“ podľa ust. § 119 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Občiansky zákonník“) **nehnuteľnosťou je „iba stavba spojená**

so zemou pevným základom“, a to platí aj pre vymedzenie evidencie predmetu katastra (§ 6 ods. 1 písm. c zák. č. 162/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej aj „Katastrálny zákon“ alebo „KZ“).

Podľa Stavebného zákona sa stavby z hľadiska stavebnotechnického vyhotovenia a účelu členia na

- pozemné stavby,¹
- inžinierske stavby.²

Stavebný zákon v § 139 definuje pojem **líniová stavba** tak, že na účely Stavebného zákona sú **líniovými stavbami** najmä: ropovody,

plynovody, produktovody, teplovody, diaľnice, cesty a miestne komunikácie, stavby dráh, **podzemné a nadzemné vedenia rozvodu elektriny**, vodovodné a kanalizačné rady, ochranné hrádze, plavebné a derivačné kanály, vedenia elektronickej komunikačnej siete, letiská, prístavy.

Podľa súčasnej právnej úpravy s odkazom na § 6 ods. 3 KZ v pochybnostiach, či ide o predmet evidovania v katastri „uvedený“ v § 6 odseku 1 písm. c KZ, rozhoduje správa katastra. Zákonnodarca dal správe katastra do 30. 4. 2010 fakultatívne možnosť, právo zapísať, resp. nezapísať „inžinierske stavby“. Dňom 1. 5. 2010 zák. č. 103/2010 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal Katastrálny zákon, bola síce snaha spresniť evidenciu inžinierskych stavieb a drobných stavieb tak, že za ods. 1 v § 6 KZ sa vkladá nové znenie ods. 2 a doterajšie ods. 2 a 3 sa označujú ako odseky 3 a 4.

Z dôvodu jednotnej aplikácie tohto právneho predpisu bolo Úradom geodézie, kartografie a katastra SR (ďalej aj „ÚGKK SR“) vydané usmernenie, resp. výklad k jednotlivým bodom novely Katastrálneho zákona. Podľa nového znenia § 6 ods. 2 KZ uvedené ustanovenie upravuje, že v katastri sa „spravidla“ nezapisujú inžinierske stavby a drobné stavby; tieto sú v katastri zobraze-

1 Pozemné stavby sú priestorovo sústredené zastrešené budovy vrátane podzemných priestorov, ktoré sú Stavebnotechnicky vhodné a určené na ochranu ľudí, zvierat alebo vecí; **nemusia mať steny, ale musia mať strechu.** Podľa účelu sa členia na bytové budovy a nebytové budovy (§ 43a ods. 2 Stavebného zákona).

2 Inžinierske stavby sú v zmysle § 43a ods. 3 Stavebného zákona diaľnice, cesty, miestne a účelové komunikácie, nábřežia, chodníky a nekryté parkoviská, železničné, lanové a iné dráhy, vzletové dráhy, pristávacie dráhy a rolovacie dráhy letísk, mosty, nadjazdy, tunely, nadchody a podchody, prístavy, plavebné kanály a komory, úpravy tokov, priehrady a ochranné hrádze, závlahové a melioračné sústavy, rybníky, diaľkové ropovody a plynovody, miestne rozvody plynu, diaľkové a miestne rozvody vody alebo pary, úpravne vody, miestne kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, diaľkové a miestne elektronické komunikačné siete a vedenia, telekomunikačné stožiare, transformačné stanice, **diaľkové a miestne roz-**

JUDr. Adrián Graban, PhD. je absolventom Právnickej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach (1998). Po skončení štúdia nastúpil ako

pedagóg na tejto fakulte na katedru občianskeho práva. Od r. 2002 je advokátom so sídlom v Košiciach, pričom sa zameriava najmä na občianske a obchodné právo.

vody elektriny, stožiare, transformačné stanice, televízne káblové rozvody, banské stavby a ťažobné zariadenia, stavby energetických zariadení, plynárne a spaľovne odpadu, stavby na spracovanie a ukladanie jadrového materiálu a rádioaktívneho odpadu, stavby chemických zariadení, rafinérie a koksovne, stavby ťažkého priemyslu, napríklad vysoké pece, valcovne a zlievarne, nekryté športové ihriská, automobilové, motocyklové a bicyklové dráhy, golfové ihriská, lyžiarske trate a vleky, zábavné a oddychové parky, zoológické a botanické záhrady, ostatné inžinierske stavby, napríklad skládky odpadu (§ 43a ods. 3 Stavebného zákona).

3 **Drobné stavby** sú stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu pre hlavnú stavbu (napr. pre stavbu na bývanie, pre stavbu občianskeho vybavenia, pre stavbu na výrobu a skladovanie, pre stavbu na individuálnu rekreáciu) a ktoré nemôžu podstatne ovplyvniť životné prostredie, a to

- a) prízemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 m² a výška 5 m, napríklad kôlne, práčovne, letné kuchyne, prístrešky, zariadenia na nádoby na odpadky, stavby na chov drobného zvieratstva, sauny, úschovne bicyklov a detských kočíkov, čakárne a stavby športových zariadení,
- b) podzemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 m² a hĺbka 3 m, napríklad pivnice, žumpy. (§ 139b ods. 6 Stavebného zákona)

Za drobné stavby sa považujú aj

- a) stavby organizácií na lesnej pôde slúžiace na zabezpečovanie lesnej

né na Katastrálnej mape parcelným číslom pozemku, na ktorom je stavba postavená, alebo mapovou značkou a sú označené kódom dru-hu pozemku a kódom spôsobu využívania pozemku.

Použitím výrazu „spravidla“ sa problém nevyriešil, opäť sa dostal do intencií ust. § 6 ods. 3 KZ, čiže rozhodnú správy katastra o tom, či inžinierska stavba podlieha zápisu (v každom okrese sa môže stať, že bude osobitný postup v evidencii predmetu katastra).

Obdobnú právnu úpravu obsahovalo aj ustanovenie § 28 ods. 2 vyhlášky ÚGKK SR číslo 79/1996 Z. z. v znení vyhlášky č. 647/2004 Z. z. s účinnosťou od 1. 1. 2005 (resp. pred 1. 1. 2005 usmernenie ÚGKK SR, ktorým sa vydal otvorený zoznam stavieb, ktoré nie sú predmetom zápisu do katastra nehnuteľností).

Základným **rozdielom** medzi pôvodným ustanovením § 28 ods. 2 vyhlášky ÚGKK SR číslo 79/1996 Z. z. a terajšou právnou úpravou je v tom, že **terajšia právna úprava ustanovuje, že v katastri nehnuteľností sa spravidla nezapisujú inžinierske stavby a drobné stavby,**³ čo dáva priestor iniciatíve na zmenu právnej úpravy (alebo možno skôr úpravu formou aktu riadenia) zápisu niektorých druhov inžinierskych stavieb, alebo drobných stavieb do katastra nehnuteľností a tým aj evidovanie vlastníckeho práva k nim.

Spoločným znakom oboch právnych úprav je:

- zobrazenie týchto stavieb na Katastrálnej mape parcelným číslom pozemku, na ktorej je stavba postavená alebo mapovou značkou,
- ich označenie kódom druhu pozemku a kódom spôsobu využívania pozemku,
- neevidovanie právnych vzťahov k týmto stavbám v katastri nehnuteľností (čo môže byť u niektorých druhov stavieb upravené na základe osobitnej normatívnej úpravy).

Definíciu inžinierskej stavby a drobnej stavby upravuje Stavebný zákon, podľa ktorého Inžinierske stavby sú (pre účely tohto článku):

- h) diaľkové a miestne elektronické komunikačné siete a vedenia, telekomunikačné stožiare, transformačné stanice,
- i) diaľkové a miestne rozvody elektriny, stožiare, transformačné stanice, televízne káblové rozvody,
- k) stavby energetických zariadení (...).

Z uvedeného vyplýva, že inžinierske stavby sa do katastra nehnuteľností **spravidla** nezapisujú. Treba mať na zreteli, že podľa Katastrálneho zákona kataster nehnuteľností, resp. katastrálny operát tvoria dokumentačné materiály potrebné na spravovanie katastra a obnovu katastrálneho operátu. Katastrálny operát obsahuje súbor geodetických informácií a súbor popisných informácií (§ 8 ods. 1 písm. a KZ).

Správa katastra súčasne **spravidla** nevykonáva zápis práva do katastra nehnuteľností – v súbore popisných informácií k inžinierskym stavbám. Uvedený postup správa katastra odôvodňuje § 6 ods. 2 KZ. Ak zoberieme do úvahy pojmové vymedzenie inžinierskej stavby, tak z uvedeného vyplýva, že **inžinierskou stavbou** sú v zmysle Stavebného zákona diaľkové a miestne elektronické komunikačné siete a vedenia, telekomunikačné stožiare, transformačné stanice, diaľkové a miestne rozvody elektriny, stožiare, transformačné stanice, televízne káblové rozvody, stavby energetických zariadení spravidla nebudú zapísané v liste vlastníctva. Teda **vlastník takejto stavby spravidla nemusí byť vedený ako vlastník stavby v súbore popisných informácií, ale táto možnosť nie je vylúčená.**

Treba poznamenať, že môžu nastať situácie, **kedy inžinierske stavby by mohli byť zapísané a evidované ako predmet katastra za určitých podmienok aj na liste vlastníctva.** Ide napr. o **prípady samostatných elektrických stožiarov spojených so zemou pevným základom, ak majú aspoň plochu 1 m² so samostatným parcelným číslom.** Obdobne by to mohlo byť aj v prípadoch **elektrických (transformačných) staníc spojených so zemou pevným základom s plochou aspoň 1 m².** Spojenie so zemou pevným základom v týchto prípadoch by sa muselo posudzovať v súlade so Stavebným zákonom a povolením stavby. **Nadzemné vedenia, káblové vedenia a podzemné vedenia nespĺňajú cit. podmienky, a teda nie je možné ich evidovať ako predmet katastra na liste vlastníctva, iba v medziach § 6 ods. 2 Katastrálneho zákona.**

Podľa Katastrálneho zákona sa v katastri spravidla nezapisujú inžinierske stavby a drobné stavby na liste vlastníctva, ale v katastri môžu byť zobrazené na katastrálnej mape parcelným číslom pozemku, na ktorom je stavba postavená, alebo mapovou značkou a sú označené kódom druhu pozemku a kódom spôsobu využívania pozemku. Možno uviesť, že inžinierske stavby a drobné stavby sa spravidla evidujú iba v súbore geodetických informácií. Katastrálny

zákon však nevytlúčil úplne, nakoľko zakotvuje, že sa inžinierske stavby a drobné stavby „spravidla“ nezapisujú v katastri.

Podľa Katastrálneho zákona v pochybnostiach, či ide o predmet evidovania v katastri uvedený v § 6 ods. 1 písm. c, rozhoduje príslušná správa katastra.

V zmysle § 10 ods. 5 zákona č. 656/2004 Z. z. (ďalej aj „Zákon o energetike“) má však **správa katastra zo zákona vykonávať zápis povinností zodpovedajúcich oprávneniam podľa § 10 ods. 1 uvedeného zákona ako vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľností do katastra nehnuteľností záznamom na návrh držiteľa povolenia. Ide o zákonné vecné bremeno.** Uvedený zápis sa má vykonať tak, že do listu vlastníctva časti „C“, v ktorom je zapísaná dotknutá parcela povinného, **správny orgán vykoná zápis vecného bremena v prospech oprávnenej osoby (držiteľa povolenia) z vecného bremena.** Ide v zásade iba o povinnosť „niečo trpieť“ v medziach oprávnenia podľa § 10 ods. 1 Zákona o energetike. Medzi tieto oprávnenia na zápis do katastra **nepatrí „trpieť už zriadené elektrické vedenie“ alebo „trpieť vymedzené ochranné pásmo napr. geometrickým plánom“**, aj keď zo zákona je nesporné, že v plnom rozsahu aj tieto oprávnenia sú chránené zákonom, aj keď nie sú explicitne obsiahnuté v § 10 ods. 1 Zákona o energetike.

Samotné oprávnenie vyplývajúce z vecného bremena podľa § 10 ods. 5 Zákona o energetike ešte neznamená, že vecné bremeno sa musí zobraziť v katastri nehnuteľností aj v súbore geodetických informácií zakreslením samotnej inžinierskej siete, môže sa vzťahovať na celý pozemok povinného, pretože zákonodarca síce vymedzil napr. „vstup“ na cudzie pozemky (aj do cudzích objektov a zariadení) na výkon povolenej činnosti alebo „zriaďovanie“ elektrických vedení na cudzom pozemku mimo zastavaného územia, ale samotný rozsah „vstupu alebo zriaďovanie“ môže byť v menšom alebo aj vo väčšom rozsahu (v porovnaní s rozlohou parcely), podľa potreby na výkon povolenej činnosti. Nemožno však vylúčiť, že sa zobrazí (zakreslí) do katastrálnej mapy priebeh vecného bremena a zároveň sa zakreslí aj inžinierska stavba (nie elektrické vedenie, ale stožiare, elektrická transformátorová stanica a pod.). Zákonodarca pojmovo vymedzuje len „cudzie pozemky“ a nie časť cudzích pozemkov, z čoho možno odvodiť aj vyššie uvedenú úvahu.

Podľa § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka **vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať.** Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti alebo patria určitej osobe. Vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa. Pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, je ten, kto je na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu oprávnený užívať cudziu vec, povinný znášať primerane náklady na jej zachovanie a opravy; ak však vec užíva aj jej vlastník, je povinný tieto náklady znášať podľa miery spolužívania.

Aj podľa § 2 ods. 1 bývalého zákona č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností, v evidencii nehnuteľností sa deklaratórnym zápisom „záznamom“ vyznačovalo okrem iného aj obmedzenie vlastníckych práv, čo vyplýva aj z § 6 ods. 1 písm. a až e (napr. pod písm. c je aj návrh príslušných orgánov na zápis **zákonného záložného práva** podľa osobitných predpisov) vyhlášky Ústrednej správy geodézie a kartografie (ďalej aj „ÚSGK“) č. 23/1964 Zb., ktorou sa vykonával zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností a § 6 ods. 5 vykonávacej vyhlášky ÚSGK číslo 23/1964 Zb. V tejto súvislosti treba spomenúť aj Technologický postup na Vyhotovenie geometrických plánov TP-76-1969, kde pod bodom 1.21 je stanovené, že geometrické plány sa vyhotovujú okrem iného aj na zameranie zmien, ktoré vznikli úpravou vodných tokov, výstavbou komunikácií, inžinierskych sietí a iných pozemných a podzemných stavieb.

Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním). **Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám písomnou zmluvou je potrebný vklad do katastra nehnuteľností, ale vydržanie sa zapisuje iba záznamom na základe listiny o deklarácii práva alebo osvedčujúcej právo** (t. j. rozhodnutím súdu alebo vo forme notárskej zápisnice). Ako je však uvedené na inom mieste tohto článku, **nebolo to možné v prípade zákonného vecného bremena.**

V zmysle čl. 20 ods. 4 Ústavy SR (460/1992 Z. z.) **vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.** Podobne, Všeobecná deklarácia ľudských práv⁴ v čl. 17 ods. 2 stanovuje, že nikto nesmie byť svojvoľne zbavený vlastného majetku. V zmysle čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd⁵ (ďalej len „Dohovor“)

- výroby a poľovníctva, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 30 m² a výška 5 m, napríklad sklady krmiva, náradia alebo hnojiva,
- b) oplotenie,
 - c) prípojky stavieb a pozemkov na verejnú rozvodnú sieť a kanalizáciu všetkých stavieb a pozemkov a pripojenie drobných stavieb a pozemkov na rozvodnú sieť a kanalizáciu hlavnej stavby,
 - d) nástupné ostrovčeky hromadnej verejnej dopravy, priechody cez chodníky a na susedné pozemky, priepusty a pod. (§ 139b ods. 7 Stavebného zákona)

4 Prijatá Generálnym zhromaždením OSN dňa 10. decembra 1948.

5 Podpísaný 4. novembra 1950 v Ríme.

každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Vybudovanie líniových stavieb na cudzích pozemkoch v zmysle jednotlivých energetických zákonov, ako aj výkon oprávnení vyplývajúcich z existencie a zabezpečenia prevádzky týchto líniových stavieb tiež prakticky znamená obmedzenie vlastníckeho práva vlastníkov týchto pozemkov.

V zmysle § 10 Zákona o energetike držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba môže vo verejnom záujme za taxatívne určených podmienok vstúpiť do práv a povinností vlastníka dotknutej parcely tak, že vstúpi na cudzie pozemky a do cudzích objektov a zariadení v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti, odstráni a okliesni stromy a iné porasty, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení, ak tak po predchádzajúcej písomnej výzve neurobil ich vlastník, nájomca alebo správca (ďalej len „vlastník“). Písomná výzva musí byť vlastníkovi doručená najmenej tri mesiace pred plánovaným začiatkom odstraňovania alebo okliesňovania stromov; rozsah a spôsob vykonania týchto činností musí byť vopred odsúhlasený držiteľom povolenia, vstúpiť po predchádzajúcom súhlase v súlade s osobitnými predpismi do uzavretých priestorov a zariadení Ministerstva obrany SR, Ministerstva vnútra SR, Ozbrojených síl SR, Policajného zboru SR, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR, Slovenskej informačnej služby a Železníc SR, vstupovať na pozemky alebo do objektov, v ktorých sú umiestnené osobitné telekomunikačné zariadenia, v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti, zriaďovať na cudzích pozemkoch mimo zastavaného územia obce elektrické vedenie a elektroenergetické zariadenie prenosovej sústavy a distribučnej sústavy a plynovody a plynárenské zariadenia prepravnej siete, distribučnej siete, zásobníka a zariadení určených na ich ochranu alebo zabránenie ich porúch alebo havárií alebo na zmierenie dôsledkov porúch alebo havárií na ochranu života, zdravia a majetku osôb; pri povoľovaní takejto stavby Stavebný úrad rozhodne o podmienkach, za akých možno stavbu uskutočniť a prevádzkovať na cudzom pozemku; oprávnenia Stavebníka na uskutočnenie stavby vznikajú nadobudnutím právoplatnosti takeého rozhodnutia, vykonávať na cudzích nehnuteľnostiach povolenú činnosť na elektroenergetických zariadeniach alebo na plynárenských zariadeniach potrebných na zabezpečenie prevádzky sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa osobitného predpisu.

Vyššie uvedené činnosti je držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba povinná vopred oznámiť vlastníkovi. To neplatí, ak ide o

- bezprostredné ohrozenie života, zdravia alebo majetku osôb a pri likvidácii týchto stavov,
- stav núdze alebo predchádzanie jeho vzniku,
- poruchy, údržbu alebo havárie na zariadeniach sústavy alebo siete a počas ich odstraňovania.

Vlastníkovi nehnuteľnosti patrí po vykonaní uvedených činností na základe citovanej výzvy náhrada preukázaných nákladov, ktorú uhrádza držiteľ povolenia. Ak vznikne vlastníkovi nehnuteľnosti v dôsledku výkonu práv držiteľa povolenia alebo ním poverenej fyzickej osoby alebo právnickej osoby majetková ujma, má nárok na náhradu škody.

Ak je vlastník nehnuteľnosti obmedzený pri obvyklom užívaní nehnuteľnosti, má nárok na primeranú jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti, pričom tento nárok musí uplatniť spôsobom a v lehotách, ako bolo uvedené vyššie.

Držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba je povinný konať tak, aby nespôsobil ujmu na právach a právom chránených záujmoch vlastníkov dotknutých nehnuteľností, ak sa jej nedá vyhnúť, obmedziť ujmu na najmenšiu možnú mieru. Po skončení nevyhnutných pozemných prác je držiteľ povolenia alebo ním poverená fyzická osoba alebo právnická osoba povinný viesť pozemky do pôvodného stavu, alebo, ak to nie je možné, je povinný uhradiť vlastníkovi pozemku spôsobenú škodu (§ 10 ods. 4 Zákona o energetike).

V súvislosti s § 6 ods. 1 písm. c KZ je potrebné poukázať aj na širší kontext možnosti správneho uváženia správy katastra. V podmienkach slovenskej administratívy často dochádza k nekonzistentnému rozhodovaniu štátnych orgánov, kedy v obdobných veciach rozhodnú úplne opačne. Ak by nastala takáto situácia a správa katastra by odmietla zápis zákonného vec-

ného bremena, je na mieste použiť **argumentáciu týkajúcu sa európskeho princípu legitímnych očakávaní a predvídateľnosti rozhodnutia.**

V zmysle rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, ako aj Najvyššieho súdu SR, súčasťou práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je **právo na odôvodnenie rozhodnutia súdu, a to na také, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.**⁶ Pre spravodlivé súdne rozhodnutie je nevyhnutné, **aby reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania** a aby v ňom súd dal účastníkovi konania jasnú a zreteľnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému.⁷

K rovnakým záverom došiel v svojej rozhodovacej činnosti i Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „Súd“), ktorý uviedol, že z článku 6 ods. 1 Dohovoru, a teda z práva na spravodlivý proces (*fair trial*), vyplýva povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia. Rozsah tejto povinnosti sa môže líšiť podľa povahy rozhodnutia, a podľa okolností prípadu. Ak sú však v prerokováanej veci **vznesené závažné právne argumenty je potrebné, aby sa Súd s nimi vypořiadal.**⁸

Povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutie sa vzťahuje tak na rozhodnutia súdov prvého stupňa, ako aj na rozhodnutia súdov odvolacích.⁹ **Aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, ktorým potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa je povinný vysporiadať sa s argumentmi účastníka konania uvedenými v odvolaní a nemôže sa obmedziť len na jednoduché konštatovanie, že sa stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa.** Také rozhodnutie odvolacieho súdu je svojvoľné a nepreskúmateľné.

Ústavnému princípu právnej istoty, ako aj ústavným zásadám rovnosti občanov v právach a zákazu diskriminácie pri uplatňovaní týchto zásad zodpovedá rovnaký princíp objektivity v prístupe rôznych orgánov (vrátane orgánov územnej samosprávy) pri rozhodovaní o ich uplatňovaní a ochrane.¹⁰

Princíp naplnenia legitímneho (oprávneného) očakávania je vyjadrením všeobecnej požiadavky právnej istoty. Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane poukázal na to, že integrálnou súčasťou princípu právnej istoty je aj dôvera občanov v právny poriadok.¹¹ **Právna istota a predovšetkým právna istota „ex ante“ (vopred) vychádza z predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, pričom pre občanov, iné fyzické osoby a právnické osoby predstavuje princíp právnej istoty predovšetkým ich orientačnú istotu, od ktorej sa odvíja aj ich dôvera v právny poriadok.** Princíp právnej istoty je jedným z najvýznamnejších prvkov právneho štátu a k znakom právneho štátu neoddeliteľne patrí hodnota právnej istoty a z nej vyplývajúci princíp ochrany dôvery občanov v právo, ktoré sú v najvšeobecnejšej podobe obsiahnuté v čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Z povahy materiálneho právneho štátu potom vyplýva požiadavka, podľa ktorej, ak niekto koná (oprávnené) v dôvere v nejaký zákon (resp. v právo vôbec), nemá byť v tejto svojej dôvere sklamaný. To zodpovedá v plnom rozsahu aj judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva a Európskeho súdneho dvora.

Ochrana konania učeného v dôvere v právo predpokladá, že právnická alebo fyzická osoba koná v dôvere nie len v text relevantného právneho predpisu, ale tiež v trvajúci výklad takého predpisu orgánmi verejnej moci, a v praxi správnych orgánov. Prehodnotenie interpretácie, či praxe zo strany správnych orgánov za nezmeneného stavu interpretovaných právnych predpisov nie je vylúčené, no predstavuje závažný zásah do právnej istoty. Legitimita zmeny správnej praxe závisí od otázky, do akej miery mohol adresát normy rozumne počítať s tým, že sa výklad danej normy zmení, a to i za nezmenených právnych predpisov. V každom prípade však **platí, že zmena správnej praxe za nezmeneného stavu právnych predpisov môže nastať len zo závažných a principiálnych dôvodov, smerujúcich k dosiahnutiu určitých právom chránených hodnôt.**

Z hľadiska právnych následkov ochrany legitímneho očakávania sa môžu legitímne očakávania pretaviť do hmotného nároku; napr. v prípade, že odchýlenie sa od očakávaného postupu už nie je možné a subjektu vznikol právom chránený nárok na určitý výsledok správnej činnosti.¹²

Nie je možné opomenúť ani alternatívu vydržania vlastníckeho práva alebo práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktorá nie je, podľa môjho názoru, v tejto situácii prípustnou. Nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo a už vôbec nie vecné bremeno vydržaním z dôvodu absencie splnenia základných podmienok stanovených pre vydržanie – oprávnenej držby. Pri tejto

6 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 115/03 a sp. zn. IV. ÚS 296/09

7 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 200/09-30, tiež sp. zn. III. ÚS 198/07

8 Rozhodnutie Súdu vo veci Ruiz Torija c. Španielsko séria A č. 288, tiež Van der Hurk c. Holandsko sťažnosť č. 16034/90

9 Rozhodnutie Súdu veci Garcia Ruiz v. Spain appl. n. 30544/96

10 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 9/2000

11 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 36/95, sp. zn. PL. ÚS 37/99, sp. zn. PL. 29/05-161

12 Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. Pl. 10/06-58, nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 605/06

argumentácii treba mať na zreteli najmä povahu zákonného vecného bremena, ktoré je núteným výkonom práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, no najmä skutočnosť, že **ak raz bol titul zriadenia vecného bremena zákon, nie je možné zmeniť kvalitu vecného bremena prostredníctvom iného titulu (abstrahujúc od rozdielov v obsahu vecného bremena)**.

Z pohľadu vyjadrenia na liste vlastníctva **nie je vhodné uviesť** právo zodpovedajúce zákonnému vecnému bremenu vymedzené napríklad ako „právo uloženia nadzemného vedenia XY kV, právo prechodu a v trpení ochranného pásma vedenia podľa GP č. XY na parcele č. XY.“

Z pohľadu presnosti sa javí byť omnoho vhodnejšia nasledovná formulácia, preklopená zo zákonnej dikcie v zmysle § 10 ods. 1 Zákona o energetike:

„Zákonné vecné bremeno zriadené v súlade s § 10 zák. 656/2004 Z. z. o energetike a o zmene niektorých zákonov, ktoré spočíva v povinnosti vlastníka pozemku: strpieť vstup na pozemky parc. č. XY (a do cudzích objektov a zariadení) v rozsahu a spôsobom nevyhnutným na výkon povolenej činnosti, strpieť zriaďovanie na pozemkoch parc. č. XY elektrické vedenie a elektroenergetické zariadenie prenosovej sústavy a distribučnej sústavy, strpieť vykonávanie povolenej činnosti na elektroenergetických zariadeniach na pozemku parc. č. XY potrebných na zabezpečenie prevádzky sústavy alebo siete, ktorých výstavba bola povolená podľa osobitného predpisu, strpieť odstraňovanie a okliesňovanie stromov a iných porastov, ktoré ohrozujú bezpečnosť alebo spoľahlivosť prevádzky energetických zariadení, ak tak po predchádzajúcej písomnej výzve neurobil ich vlastník, nájomca alebo správca“.

Je zrejmé, že závisí od požiadaviek a nárokov oprávneného, v akom znení sa rozhodne registrovať obsah a rozsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ale z dôvodu právnej istoty navrhujeme vyššie uvedené znenie len modifikovať o elektrické napätie ako spresňujúci údaj majúci význam z hľadiska rozsahu ochranného pásma a o vytýčenie priebehu ochranných pásiem a zakreslenia stavieb podľa geometrického plánu č. XY.

Pokiaľ ide o **zápis vecného bremena, podkladom zápisu vo forme záznamu bude geometrický plán, ktorý vymedzuje rozsah vecného bremena, aby pokryl celé ochranné pásmo nadzemného elektromagnetického vedenia**. Vymedzenie rozsahu vecného bremena môže mať aj význam daňový pri posudzovaní oprávnenosti nákladov vynaložených na udržiavanie spôsobilosti pozemkov, na ktorých viazne právo držiteľa licencie zodpovedajúce vecnému bremenu. Z hľadiska efektívnosti nákladov na zápis vecného bremena je potrebné vziať do úvahy náklad na vyhotovenie geometrického plánu na všetkých alebo vybraných líniových stavbách vo vzťahu k výhode spočívajúcej v registrácii zákonného vecného bremena, a to najmä z dôvodu, že obsah vecného bremena sa zápisom do katastra nehnuteľností sa nemení.

Koncepcia zápisov energetických vecných bremien v ČR

Koncepcia energetického zákona v Českej republike je podobná slovenskej. Český energetický zákon 458/2000 Sb. deklaruje, že oprávnenia autorizovaných osôb k cudzím pozemkom sú vecnými bremenami podľa občianskeho zákonníka, ale explicitnú povinnosť zapísať tieto vecné bremena do katastra nehnuteľností, na rozdiel od telekomunikačného zákona č. 195/2000 Sb. neukladá.

Tu je teda zásadný rozdiel medzi českou právnou úpravou a slovenským Zákonom o energetike, kde je priamo v § 10 Zákona o energetike zakotvené zákonné vecné bremeno. Pri podobných líniových stavbách, ako sú vodovody a kanalizácie česká právna úprava pojem vecného bremena nepoužíva ani neukladá povinnosť k zápisu.

Ďalším podstatným rozdielom medzi českou a slovenskou právnou úpravou je, že v ustanovení § 98 ods. 14 zákona č. 458/2000 Sb. zakotvil povinnosť prevádzkovateľa, resp. výrobcu zabezpečiť premietnutie vecného bremena do katastra nehnuteľností energetických sietí a zariadení, ktoré boli dané do prevádzky a užívania pred účinnosťou tohto zákona, najneskôr do konca roka 2017. Podrobnosti mal stanoviť osobitný predpis, ktorým je Vyhláška Českého úradu zeměměračského a Katastrálního.

Podľa súčasného právneho stavu v ČR, v súvislosti s ust. § 98 ods. 14 energetického zákona v ČR, nebol zatiaľ prijatý žiadny právny predpis, ktorý by upravoval postup prevádzkovateľov na spôsob zabezpečenia premietnutia vecného bremena do katastra nehnuteľností energetických sietí a zariadení v ČR.

Treba poukázať na fakt, že český zákon o energetike síce ukladá prevádzkovateľovi, resp. výrobcovi zabezpečiť premietnutie vecného bremena do katastra nehnuteľností energetických sietí a zariadení, ktoré boli dané do prevádzky a užívania pred účinnosťou tohto zákona, najneskôr do konca roka 2017, avšak právna norma vôbec neupravuje, čo sa stane s tými vecnými bremenami, ktorých premietnutie do katastra nehnuteľností prevádzkovateľ, resp. výrobca nezabezpečí. Nesplnením uvedenej povinnosti nezaniká toto právo na zápis vecného bremena do katastra nehnuteľnosti, a to práve v dôsledku imperfektnosti tejto normy, ktorá neviaže v súčasnosti na nesplnenie tejto povinnosti žiadnu sankciu.

Z relevantných právnych predpisov v ČR, resp. ich posledných zmien nevyplýva úprava vo veci zabezpečenia evidencie vecných bremien v katastri nehnuteľností k energetickým sieťam a zariadeniam.

Zrejme sa takýto predpis prijme v neskoršom období, a to buď vo forme zákona alebo vykonávacej vyhlášky alebo vo forme novely súčasne existujúcich predpisov v oblasti katastra nehnuteľností. ■

RESUMÉ

Zápis inžinierskych stavieb a práv k nim do katastra nehnuteľností

Autor sa snaží sprostredkovať viaceré úvahy o aplikačných problémoch pri zápisoch zákonných vecných bremien pri inžinierskych stavbách do katastra nehnuteľností, pričom poukazuje nielen na jednotlivé problémy, ale ponúka aj riešenia na ne. Autor poukazuje na úskalia pomerne vágnej právnej úpravy poskytujúcej široký priestor pre uváženie správneho orgánu pri zápisoch týchto vecných bremien, zameriava sa na mechanizmus ich zápisu, formálne aj materiálne predpoklady ich zápisu, ako aj na koncepciu zápisov energetických vecných bremien v Českej republike.

SUMMARY

Registration of Civil Engineering Structures and Rights Thereto Pertaining in Real Estate Registers

The author aims to deal with several deliberations on application problems arising in connection with the registration of statutory easements attached to civil engineering structures in real estate registers, whereas he not only points to individual problems, but he also offers solutions. The author points to drawbacks of rather vague legislation, as a result of which the administrative authority has a lot of discretion with regard to the registration of these easements. He focuses on mechanisms of their registration, formal and material requirements for their registration as well as on the system of registration of public utility easements in the Czech Republic.

ZUSAMENFASSUNG

Die Eintragung von Tiefbauten und der denen obliegenden Rechte ins Immobilienkataster

Der Autor ist bemüht, mehrere Überlegungen über die Anwendungsschwierigkeiten bei Tiefbauten in Bezug auf die Eintragung von gesetzlichen Sachlasten ins Immobilienkataster zu vermitteln, wobei dabei nicht nur auf einzelne Problematik hingewiesen, sondern auch deren Lösung angeboten wird. Der Autor macht auf die ziemlich wege und mehrdeutige Rechtsregelung aufmerksam, die bei den Eintragungen dieser Sachlasten einen breiten Raum für Überlegungen über die zuständige Behörde bietet und er konzentriert sich auf das Verfahren bei deren Eintragung, auf formelle und materielle Voraussetzungen deren Eintragung sowie auf die Konzeption bei den Eintragungen von energetischen Sachlasten in der Tschechischen Republik.

Nové trestné činy v slovenskom právnom poriadku

JUDr. Adriana Horváthová

Novela Trestného poriadku – zákon č. 262/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov nepriamo novelizuje aj Trestný zákon, čím s účinnosťou od 1. septembra 2011 zaviedla niekoľko nových skutkových podstát trestných činov, ktorých zavedenie je odôvodnené najmä nedostatočnými doposiaľ platnými postihmi či spoločenskou nutnosťou.

1. Ochrana súkromia v obydlí (§ 194a)

Na základe návrhu Ústavnoprávneho výboru NR SR a následným schválením Národnou radou Slovenskej republiky Trestný zákon ustanovením §-u 194a chráni okrem domovej slobody aj súkromie v obydlí, ktoré je ako právo na súkromie základným ľudským právom, a ktorého ochranu a uplatnenie zaručuje Ústava SR.

Vzhľadom na to, že novela Trestného poriadku rozširuje legálne možnosti určeným štátnym orgánom získavať informácie o fyzických osobách ich sledovaním a vyhotovovaním rôznych technických záznamov, postupy štátnych orgánov pri získavaní informácií a nakladanie s nimi sú pod zákonnou a súdnou kontrolou. V súčasnosti však vyspelými technikami disponujú a môžu disponovať aj iné subjekty než štátne orgány a môžu ich použiť, či používať na nedovolené, nekontrolovateľné a závažné zasahovanie do súkromia iných osôb, a pritom ani nemusia fyzicky vniknúť do ich obydlia.¹

Skutková podstata trestného činu ochrany súkromia v obydlí preto znie: „Kto úmyselne poruší právo iného na jeho súkromie v obydlí, právo na jeho súkromný a rodinný život vedený v obydlí tým, že bez jeho súhlasu zadovážuje pre seba alebo iné osoby neoprávneným sledovaním jeho obydlia poznatky o jeho živote a živote osôb, ktoré sa zdržiavajú v jeho obydlí a s využitím informačno-technických prostriedkov a iných technických prostriedkov vyhotovuje z tohto pozorovania záznamy alebo inú dokumentáciu potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok“.

Kvalifikovaná skutková podstata tohto trestného činu sa vzťahuje na prípady závažnejšieho spôsobu konania, prekonania prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu do obydlia, spáchania najmenej s dvoma osobami, alebo spáchaním z osobitného motívu, či voči chránenej osobe, alebo ako člen nebezpečného zoskupenia.

2. Marenie exekučného konania (§ 243a)

V zmysle nového §-u 243a sa marenia exekučného konania dopustí ten, „kto marí exekučné konanie tým, že uvedie nepravdivé údaje vo vyhlásení o svojom majetku, znemožní, aby sa vec podliehajúca exekúcii spísala a odhadla, zadrží, sfaľšuje, pozmení alebo zničí zaznamenané infor-

JUDr. Adriana Horváthová

je absolventkou Právnickej fakulty UK v Bratislave (1997), kde v roku 2004 obhájila rigoróznu prácu. Od roku 1997 pôsobila v komerčnoprávnej kancelárii a následne vykonávala vlastnú advokátsku prax. V súčasnosti, čerpajúc z poznatkov advokátskej praxe a poznajúc potreby a požiadavky právnikov a podnikateľov, sa venuje prevádzkovaniu portálu ePredpisy.sk zameranému na právne predpisy, legislatívny proces, judikatúru a monitoring. Je autorkou ojedinelej Zbierky dôvodových správ 1993 – 2011.

¹ správa ústavnoprávneho výboru NR SR (zdroj: <http://www.nrsr.sk/web/-Default.aspx?sid=zakony/-zakon&MasterID=3665>)

mácie o majetku alebo finančných aktivitách povinného, odstráni, poškodí alebo zničí hnutelnú vec pojatú do súpisu, alebo nevydá vec podliehajúcu exekúcii“.

Toto ustanovenie bolo zaradené medzi trestné činy, pretože efektívne exekučné konanie je, podľa názoru predkladateľa zákona (vlády SR), nevyhnutnou súčasťou právnych inštitútov, zabezpečujúcich vymožitelnosť práva na území štátu. Efektívnosť tohto konania značne znižuje skutočnosť, že v dosiaľ platnej trestnoprávnej úprave neexistovali mechanizmy, postihujúce porušovanie povinností povinného. Existujúce civilnoprávne inštitúty (odporovateľnosť právnych úkonov, neplatnosť právnych úkonov) neboli dostatočné ani ako prevencia, ani ako prostriedok zjednania nápravy pri porušení zákona. V prípade konkurzu a reštrukturalizácie je obdobná situácia riešená.²

Zákonodarcu pre prípady marenia exekučného konania stanovil sankciu – trest odňatia slobody až na dva roky.

3. Poškodzovanie a znehodnocovanie kultúrnej pamiatky (§ 248a)

Ďalším novým trestným činom je poškodzovanie a znehodnocovanie kultúrnej pamiatky. Táto skutková podstata má za cieľ chrániť zachovanie kultúrneho fondu ochranou nehnuteľných kultúrnych pamiatok.

Právna úprava trestného činu podľa §-u 248a je viazaná výlučne na poškodenie, znehodnotenie alebo zničenie nehnuteľnej veci, ktorá požíva v zmysle osobitného predpisu osobitnú ochranu ako kultúrna pamiatka, t. j. nehnuteľnej veci pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku, bez ohľadu na vlastníctvo. Nová právna úprava prináša osobitnú ochranu nehnuteľných kultúrnych pamiatok ako najvýznamnejšej súčasti pamiatkového fondu, t. j. nie pre celý pamiatkový fond.

Predmet ochrany novela rozširuje aj na nehnuteľnú vec, o ktorej sa ešte len začalo konanie o vyhlásení za kultúrnu pamiatku najmä z dôvodu, aby jej protiprávnym zničením, poškodením alebo znehodnotením nedošlo k zmareniu tohto konania. Takáto právna úprava vychádza z ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu, druhej vety, podľa ktorej sa za pamiatkový fond považujú aj veci, o ktorých sa začalo konanie o vyhlásení za kultúrnu pamiatku, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a zákonná ochrana sa tak vzťahuje aj na tieto veci.

Základná skutková podstata je sankcionovaná trestom odňatia slobody až na 1 rok. Trestný zákon však pozná aj pre tento trestný čin kvalifikované skutkové podstaty, v závislosti od umiestnenia nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, kedy sa osobitne chránia pamiatky, ktoré sa nachádzajú na území požívajúcim ochranu podľa osobitného predpisu, (zapísané do Zoznamu svetového dedičstva (UNESCO), a taktiež v závislosti od výšky spôsobenej škody (škoda veľkého rozsahu), či spôsobu konania páchatela (závažnejší spôsob konania, osobitný motív, člen nebezpečného zoskupenia), ako aj prospechu, ktorý páchatel získa sám alebo pre iného (najčastejšie uvoľnenie stavebnej parcely a pod.).

Hnuteľné veci, ktoré sú chránené podľa zákona č. 49/2002 Z. z. ako kultúrne pamiatky, budú ďalej chránené podľa §-u 248 Trestného zákona, t. j. postihované bude len ich úmyselné poškodenie, zničenie, neupotrebenie alebo zašantročenie vlastníkom tejto veci.²

4. Falšovanie predmetov kultúrnej hodnoty (§ 249a)

Novozavedený § 249a systémovo rieši také falšovanie predmetov kultúrnej hodnoty, vrátane archeologických nálezov, ktoré dnes nepokrýva § 283 Trestného zákona o porušovaní autorského práva. Predmetná skutková podstata stíha toho, kto neoprávnene vyrobí, napodobní alebo pozmení predmet kultúrnej hodnoty tak, aby bol považovaný za pravý, alebo kto takýto predmet sebe alebo inému zadováži alebo prechováva (s trestom odňatia slobody až na dva roky). Kvalifikovanie tohto trestného činu v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty falšovania predmetov kultúrnej hodnoty je závislé od motívu (osobitný), spôsobenej škody, formy spáchania (pomocou počítačového systému), spôsobu spáchania (závažnejší spôsob konania), od samotného falšovaného predmetu kultúrnej hodnoty (požívajúci ochranu podľa osobitného predpisu). Rovnako sem patria trestné činy, ktoré spáchajú páchatelia ako členovia nebezpečného zoskupenia. Trestná sadzba v týchto prípadoch môže dosiahnuť až 10 rokov trestu odňatia slobody.

2 Dôvodová správa k Trestnému poriadku

3 Tabuľka zhody Trestného zákona s právom EÚ (Smernica EP a rady 2009/52/ES)

5. Neoprávnené zamestnávanie (§ 251a)

Skutková podstata § 251a – neoprávnené zamestnávanie vychádza zo záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii, konkrétne čl. 9 až 12 smernice EP a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnené zdržiavajú na území členských štátov.^{3,4)} Skutková podstata umožňuje postihovať konanie osôb, ktoré neoprávnené zamestnávajú osobu, ktorá sa na území Slovenskej republiky zdržiava v rozpore so všeobecným právnym predpisom, ide najmä o zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Takýmito osobami sú všetci cudzinci s výnimkou občanov členských štátov Európskej únie, občanov iných zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo občanov Švajčiarskej konfederácie.³

Základná skutková podstata predpokladá, že páchatel' bol v predchádzajúcich 24 mesiacoch riešený v rámci administratívno-právneho konania.

Samotná transpozícia danej smernice do §-u 251a znie takto: „(1) Kto neoprávnené zamestná osobu, ktorá sa na území Slovenskej republiky zdržiava v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, hoci bol za obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatiach štyroch mesiacoch postihnutý, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky“.

Odňatie slobody na šesť mesiacov až tri roky hrozí tomu, kto už bol potrestaný za obdobný čin a napriek tomu spácha čin uvedený v § 281a ods. 1 na chránenej osobe, závažnejším spôsobom konania, za osobitne vykorisťujúcich pracovných podmienok vrátane pracovných podmienok vyplývajúcich z diskriminácie, keď existuje nápadný nepomer v porovnaní s pracovnými podmienkami oprávnené zamestnaných osôb, ktorý má vplyv na zdravie a bezpečnosť a je v rozpore s ľudskou dôstojnosťou, alebo na osobe, ktorá je obeťou obchodovania s ľuďmi.

6. Nezaplatenie poistného (doplnenie § 278)

Nezaplatenie dane dosiaľ kvalifikoval ako trestný čin § 278. Novela rozšírila túto skutkovú podstatu aj o nezaplatenie poistného na sociálne poistenie podľa zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, verejné zdravotné poistenie podľa zák. č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zák. č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie podľa zák. č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zákonodarca predpokladá zvýšenie platobnej disciplíny najmä u zamestnávateľov, ktorí sa tejto povinnosti často vyhýbajú.

7. Neoprávnené uskutočňovanie stavby (§ 299a)

Aj napriek tomu, že v rámci nášho právneho poriadku existuje administratívno-právny postih za uskutočňovanie tzv. čiernych stavieb bez stavebného povolenia, tieto sa neustále objavujú, t. j. tento postih sa javí ako nedostatočný a neúčinný. Za účelom zabrániť opakovaniu porušovania noriem stavebného zákona nová skutková podstata trestného činu – neoprávnené uskutočňovanie stavby výraznejším spôsobom rieši obmedzenie realizácie takýchto stavieb alebo ich častí.

Pre právne posúdenie bude pritom rozhodujúci stav a klasifikácia stavby po realizácii stavby, resp. jej častí. Napríklad, ak realizáciou časti stavby bez stavebného povolenia vznikne stavba, ktorá nie je drobná alebo jednoduchá, bude takéto konanie považovať trestnoprávnu reflexiu. Predmetom trestnoprávneho postihu je iba neoprávnené zriadenie inej ako jednoduchej a drobnej stavby – stavby a ich klasifikáciu definuje osobitný právny predpis, ktorým je zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Do úvahy tak prichádza iba postih za neoprávnené uskutočnenie stavby, ktorej realizácia podlieha režimu stavebného povoloacieho konania. Trestnosť skutku je daná, ak takéto protiprávne konanie spôsobí vážnu ujmu na právach alebo oprávnených záujmoch vlastníka pozemku alebo viacerých osôb. Vážnosť ujmy bude potrebné posudzovať pre každý jednotlivý prípad, pričom pôjde najmä o ujmu vo vzťahu k pomerom osôb spočívajúcu v poškodení majetkových práv alebo osobnostných práv a oprávnených záujmov osôb alebo vo vážnom zhoršení ich osobných alebo majetkových pomerov (napr. značný priamy zásah do majetkových pomerov osôb, znemožnenie užívania majetku a jeho znehodnotenie, vážny zásah do osobnostnej

sféry osoby, jej prejavov a jej súkromia). Páchateľ sa potrestá odňatím slobody až na dva roky. V odseku 2 sa zavádza kvalifikovaná skutková podstata, podľa ktorej sa odňatím slobody na tri roky až päť rokov potrestá páchateľ, ak neoprávnene postaví stavbu alebo jej časť a ak bol za taký alebo obdobný čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený alebo inak postihnutý. Rozhodujúcou skutočnosťou je tak predchádzajúci postih v období dvadsiatich štyroch mesiacov, pričom postačuje postih administratívnoprávnej povahy, o ktorom sa orgán činný v trestnom konaní dozvie napr. lustráciou v registri priestupkov.⁴

Vzhľadom na to, že v praxi často dochádza nielen k stavbám bez povolenia, ale aj k nerešpektovaniu rozhodnutí stavebných úradov o zastavení stavebných prác, ktorými sa zakazuje pokračovať v stavebných prácach, úpravách alebo v uskutočňovaní stavby alebo jej zmeny podľa ustanovení stavebného zákona, ust. § 348 ods. 1 Trestného zákona novela dopĺňa o nové písm. i, podľa ktorého sa za **marenie výkonu úradného rozhodnutia** považuje aj také konanie, kedy bude osoba napriek právoplatnému rozhodnutiu, ktorým sa zakazuje pokračovať v prácach, úpravách alebo v uskutočňovaní stavby alebo jej zmeny, vykonávať ďalej práce, úpravy alebo bude inak pokračovať v uskutočňovaní stavby alebo jej zmeny. O marenie výkonu úradného rozhodnutia pôjde iba vtedy, ak sa právoplatné rozhodnutie, ktorým sa zakazuje pokračovať v prácach, vzťahuje na práce na inej ako drobnej alebo jednoduchšej stavbe. Novela vychádza z potreby efektívne postihovať nerešpektovanie rozhodnutia stavebného úradu s cieľom docieľiť zastavenie prác na nelegálnej stavbe a zabrániť tak jej dokončeniu bez právoplatného stavebného povolenia. Sankciou v prípade takéhoto protizákonného konania bude odňatie slobody do dvoch rokov.²

4 Smernica EP a rady
2009/52/ES

8. Neoprávnené vypúšťanie znečisťujúcich látok (§ 302a)

Novou skutkovou podstatou chrániacou životné prostredie je ustanovenie §-u 302a, ktoré vytvára novú trestnoprávnu ochranu úpravou trestného činu – neoprávnené vypúšťanie znečisťujúcich látok, ktorá dovoľuje postihovať i nedbanlivostné konanie osoby, ktorá spôsobí minimálne väčšiu škodu na životnom prostredí tým, že „v rozpore s medzinárodnou zmluvou čo aj z nedbanlivosti vypustí, alebo napriek tomu, že mu taká povinnosť vyplýva z jeho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie nezabráni vypusteniu ropnej látky, škodlivej kvapalnej látky alebo inej znečisťujúcej látky z námornej lode alebo námorného rekreačného plavidla a spôsobí tak väčšiu škodu“. Sankciou je trest odňatia slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Termíny „námorné plavidlá“, „znečisťujúce látky“ a „vypúšťanie“ sú definované v prílohe Medzinárodného dohovoru o zabránení znečisťovaniu z lodí (MARPOL 1973) v znení neskorších predpisov (oznámenie MZV SR č. 165/2001 Z. z.).

Kvalifikovaná skutková podstata ukladá zvýšenú trestnú sadzbu (jeden až päť rokov) v prípade, že ide o recidívu, spôsobenie značnej škody, resp. spáchanie trestného činu závažnejším spôsobom konania. Aplikácia najprísnejšej trestnej sadzby (od troch do ôsmich rokov) vyžaduje spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví alebo smrti, škody veľkého rozsahu, resp. spáchanie trestného činu v rámci nebezpečného zoskupenia.

9. Trestný čin verejného činiteľa (§ 327a)

Diel „Trestné činy verejných činiteľov“ resp. skutkové podstaty trestných činov spáchaných verejnými činiteľmi sú predmetom viacerých čiastkových úprav zavedených novelou Trestného zákona. Novým ustanovením v tomto ohľade je medializované a diskutované uzákonenie skutkovej podstaty upravujúcej aj nedbanlivostné konanie (vedomé) verejného činiteľa, ktorý „nesplní povinnosť vyplývajúcu z jeho právomoci pri správe majetku štátu, majetku obce, majetku vyššieho územného celku alebo majetku verejnoprávnej inštitúcie“, a s to s následkom škody veľkého rozsahu na majetku štátu, majetku obce, majetku vyššieho územného celku alebo majetku verejnoprávnej inštitúcie, alebo ťažkej ujmy na zdraví viacerých osôb alebo smrti viacerých osôb. Dotknutý verejný činiteľ bude potrestaný odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

10. Volebná korupcia (§ 336a)

Volby, či už parlamentné alebo komunálne sú najčastejšie vyhlasované za neplatné z dôvodu kupovania voličských hlasov. Nová skutková podstata zavádza trestný čin volebnej korupcie,

ktorý, podľa vzoru právnych úprav v Rakúsku, Nemecku, či Švajčiarsku, má za cieľ pod hrozbou sankcie chrániť riadny výkon volebného práva občanov.

Nové ustanovenie stanovuje, že trestného činu volebnej korupcie sa dopustí ten, „kto priamo alebo cez sprostredkovateľa poskytne, ponúkne alebo sľúbi úplatok tomu, kto má ústavné právo voliť, zúčastniť sa na referende alebo na ľudovom hlasovaní o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky alebo inej osobe“, a to s cieľom, aby „volil alebo hlasoval určitým spôsobom, nevolil alebo nehlasoval určitým spôsobom, nevolil alebo nehlasoval vôbec, alebo sa nezúčastnil volieb, referenda alebo ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky“.

Rovnako sa predmetného trestného činu dopustí ten, „kto v súvislosti s výkonom ústavného práva voliť, zúčastniť sa na referende alebo na ľudovom hlasovaní o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky priamo alebo cez sprostredkovateľa pre seba alebo inú osobu prijme, žiada alebo si dá sľúbiť úplatok“, s cieľom, aby „volil alebo hlasoval určitým spôsobom, nevolil alebo nehlasoval určitým spôsobom, nevolil alebo nehlasoval vôbec, alebo sa nezúčastnil volieb, referenda alebo ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky“.

Sankciou za tento trestný čin je odňatie slobody až na 2 roky (resp. 1 rok), príp. aj 5 rokov v prípade, ak je skutok spáchaný závažnejším spôsobom konania, verejným činiteľom, na chránenej osobe, alebo verejne.

11. Nebezpečné prenasledovanie (§ 360a)

Nová skutková podstata trestného činu nebezpečného prenasledovania spočíva v dlhodobom prenasledovaní, ktoré je spôsobilé vzbudiť u poškodeného dôvodnú obavu o jeho život alebo zdravie, život alebo zdravie jeho blízkej osoby alebo podstatným spôsobom zhoršiť kvalitu jeho života. Prenasledovaním sa pritom rozumie vyhrážanie sa ublížením na zdraví alebo inou ujmu poškodenému alebo jemu blízkej osobe, vyhľadávanie osobnej blízkosti poškodeného alebo jeho sledovanie, kontaktovanie prostredníctvom tretej osoby alebo elektronickej komunikačnej služby, písomne alebo inak proti vôli poškodeného, zneužitie osobných údajov za účelom získania osobného alebo iného kontaktu, alebo iné obmedzovanie poškodeného v jeho obvyklom spôsobe života. Sankcia dosahuje jeden rok odňatia slobody, resp. šesť mesiacov až tri roky v prípade, ak je trestný čin spáchaný na chránenej osobe, závažnejším spôsobom konania, z osobitného motívu, alebo verejne.

Tento trestný čin je zároveň výnimkou zo zásady oficiality, resp. legality (upravenej v § 211 ods. 1 Trestného poriadku), ktorá spočíva v dispozičnom práve poškodeného týkajúceho sa začatia trestného stíhania, resp. pokračovania v trestnom stíhaní, t. j. oprávnenie začať trestné stíhanie a pokračovať v ňom je možné len so súhlasom poškodeného (postačuje súhlas aj jedného poškodeného z viacerých).

12. Zanedbanie starostlivosti o zvieratá (§ 378a)

Okrem toho, že novela zvýšila trestné sadzby obsiahnuté v § 378 – Týranie zvierat, zaviedla aj novú skutkovú podstatu – zanedbanie starostlivosti o zvieratá, ktorá chráni zvieratá po stránke starostlivosti o ne a zo subjektívnej stránky postačuje čo i len nedbanlivosť na spáchanie tohto trestného činu, pričom následkom konania je smrť alebo trvalé následky na zdraví viacerých zvierat, ktoré páchatel vlastní alebo o ktoré je povinný sa starať tým, že zanedbal potrebnú starostlivosť o tieto zvieratá. Trestom za takéto konanie je trestom odňatie slobody až na dva roky.⁵

13. Nedobrovoľné zmiznutie (§ 420a)

Zavedením tejto skutkovej podstaty sa implementuje záväzok Slovenskej republiky v čl. 2, 4, 6 a 25 Medzinárodného dohovoru o ochrane všetkých osôb pred nedobrovoľným zmiznutím, ktorý SR podpísala v septembri 2007.

Subjektom tohto trestného činu je zástupca štátu alebo osoba alebo člen skupiny konajúci na základe poverenia, podpory alebo tichého súhlasu štátu. Subjektívnou stránkou je zadržanie, uväznenie, unesenie alebo iné pozbavenie slobody iného a následné odmietnutie potvrdenia pozbavenia slobody alebo zatajenia osudu alebo miesta pobytu iného, následkom čoho je inému znemožnené výkon zákonnej ochrany. Sankciou je trest odňatia slobody na sedem rokov až

⁵ Pozmeňujúci a doplňujúci návrh – Tatiana Rosová

dvanásť rokov, pri základnej skutkovej podstate, ktorý môže dosiahnuť až dvadsať rokov pri kvalifikovaných skutkových podstatách, v prípadoch, kedy napr. je poškodenou osobou dieťa či chránená osoba, následkom je ťažká ujma na zdraví alebo smrť, alebo je konajúcou osobou nadriadený, ktorý

- a) vedel alebo mal informácie, ktoré naznačovali, že podriadení podliehajúci jeho právomoci spáchali alebo mali v úmysle spáchať čin uvedený v odseku 1,
- b) mal faktickú zodpovednosť za činnosti a kontrolu nad činnosťami súvisiacimi s činom uvedeným v odseku 1, alebo
- c) neurobil potrebné a vhodné opatrenia v rámci svojej právomoci na zabránenie alebo potlačenie činu uvedeného v odseku 1, alebo neoznámil čin uvedený v odseku 1 príslušným orgánom na účely vyšetrovania alebo trestného stíhania.

Skutkovú podstatu nedobrovoľného zmiznutia zároveň zákonodarca vkladá aj do ustanovenia § 28 ods. 2, t. j. medzi trestné činy, ktoré sú trestným činom aj napriek tomu, že ide o výkon práva alebo povinnosti vyplývajúcej z všeobecne záväzného právneho predpisu, z rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci, z plnenia pracovných či iných úloh alebo zo zmluvy, ktorá neodporuje všeobecne záväznému predpisu ani ho neobchádza.

14. Ochrana informácií o holokauste a i. (§ 422d)

Ďalšou novou skutkovou podstatou Trestný zákon chráni pravdivé informácie o holokauste, zločinoch režimu založeného na fašistickej ideológii, zločinoch režimu založeného na komunistickej ideológii alebo zločinoch iného podobného hnutia. Objektívna stránka tejto skutkovej podstaty je naplnená konaním, ktorým páchatel' verejne popiera, spochybňuje, schvaľuje alebo sa snaží ospravedlniť informácie o uvedených udalostiach, pričom v rámci subjektívnej stránky je potrebný úmysel. Trestná sadzba sa pohybuje v rozpätí šiestich mesiacov až troch rokov odňatia slobody.⁶

15. Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky vodičmi dopravných prostriedkov (doplnenie § 289)

Po vrátení novely prezidentom SR parlament znovu schválil novelu zákona č. 8/2009 o cestnej premávke (v deň aktualizácie článku čaká na publikovanie v Zbierke zákonov SR), ktorá nadobudne účinnosť 1. novembra 2011, a ktorej predmetom sú najmä trestné činy spáchané pod vplyvom návykovej látky a odsudzovanie ich páchatel'ov, v zmysle čoho zákonodarca doplnil ustanovenie §-u 61 o nové odseky 3 až 5, ktoré upravujú **odsudzovanie páchatel'a za trestný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky** tak, že v prípade, ak tento spáchajú „ako vodič dopravného prostriedku, ktorý už bol za taký trestný čin alebo za trestný čin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 alebo 5, ktorých sa dopustil ako vodič dopravného prostriedku, odsúdený“, určuje sa povinnosť súdu uložiť mu „trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby“.

Zákaz činnosti na doživotie bude páchatel'ovi súdom uložený v prípade, ak sa tento ako vodič dopravného prostriedku dopustil usmrtenia podľa § 149 ods. 4 alebo 5 alebo ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289, hoci už bol za taký trestný čin dvakrát odsúdený, t. j. trikrát a dosť.

V zmysle prechodných ustanovení sa ustanovenia §-u 61 ods. 3 a 4 vzťahujú aj na osobu, ktorá bola odsúdená za niektorý z trestných činov uvedených v § 61 ods. 3 alebo 4 pred 1. novembrom 2011, ak táto osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 61 ods. 3 alebo 4 po 1. novembri 2011. Súd však nemá povinnosť vziať do úvahy odsúdenie uložené pred 1. septembrom 2011, ak by vzhľadom na mimoriadne okolnosti predchádzajúcich prípadov bolo pre páchatel'a použitie trestnej sadzby trestu zákazu činnosti ustanovenej v § 61 ods. 3 alebo 4 neprimerane prísne.

Doplnením ďalších nových odsekov 4 a 5 do § 69 Trestného zákona sa ustanovuje **zákaz podmieneného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti** v prípadoch opakovaného vedenia motorového vozidla pod vplyvom návykovej látky, kedy „súd nemôže podmienene upustiť od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti podľa odseku 1 (t. j. aj keby odsúdený splnil zákonom stanovené podmienky na odpustenie zvyšku trestu zákazu činnosti – pozn. autora), ak ide o trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo, ktorý bol uložený odsúdenému, kto-

6 Pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh – Peter Osuský

7 schválený text novely
(zdroj: <http://www.nrsr.sk/web/Page.aspx?sid=zakony/-zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=5&CPT=446>)

8 Dôvodová správa k zákonu
o cestnej premávke

rému už bol takýto trest zákazu činnosti uložený v predchádzajúcich desiatich rokoch za trestný čin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky alebo za iný trestný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky, alebo ktorý už bol v predchádzajúcich desiatich rokoch za obdobný čin spáchaný pod vplyvom návykovej látky, ako je uvedený v písmene a), postihnutý zákazom činnosti viesť motorové vozidlo“. Rovnako „súd nemôže podmiennečne upustiť od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti podľa odseku 1, ak bol trest zákazu činnosti uložený podľa § 61 ods. 3 alebo 4“.⁷

Vláda svoj úmysel danej zmeny Trestného zákona zdôvodňuje tým, že opakovanosť spáchania trestného činu vypovedá o tom, že trest nebol na nápravu páchatela postačujúci a preto je potrebné trvať na povinnosti vykonať celý čas zákazu činnosti viesť motorové vozidlo.

Novela dopĺňa skutkovú podstatu **trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky** (§ 289) o dve nové základné skutkové podstaty. Cieľom je najmä postihovať prostriedkami trestného práva výkon zamestnania alebo činnosti pod vplyvom návykovej látky, pri ktorých by mohol dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia ľudí alebo spôsobeniu značnej škody na majetku. Cieľovou skupinou sú najmä vodiči dopravných vozidiel, ktorí vedú vozidlo v podnapitom stave alebo pod vplyvom drog.

Ustanovenie základnej skutkovej podstaty podľa odseku 1 má preventívnu povahu:

„(1) Kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok“.

Nebezpečenstvo (na rozdiel od skutkovej podstaty všeobecného ohrozenia) nemusí chráneným záujmom hroziť konkrétne a bezprostredne, stačí aj vzdialená, nie priama možnosť poškodenia, ktorá je daná už tým, že páchatel vykonal istú činnosť. Na rozdiel od platného právneho stavu nemusí však pre naplnenie znakov trestného činu ísť o recidívu ani o spôsobilosť ublíženia na zdraví, resp. majetkovú škodu.⁸

Ustanovenie ďalšej základnej skutkovej podstaty podľa odseku 2 predpokladá pod hrozbou rovnakej sadzby ako pri základnej skutkovej podstate podľa odseku 1 **postih odmietnutia dychovej skúšky alebo lekárskeho vyšetrenia**:

„(2) Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto sa pri výkone zamestnania alebo inej činnosti uvedenej v odseku 1 odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou alebo orientačným testovacím prístrojom, alebo sa odmietne podrobiť lekárskeho vyšetreniu odberom a vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu, či nie je ovplyvnený návykovou látkou, hoci by to pri vyšetrení nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie“.

Zo subjektívnej stránky sa pri tomto trestnom čine vyžaduje úmysel páchatela, t. j. jeho vedomie o tom, že po požití alebo aplikovaní návykovej látky vykonáva zamestnanie alebo činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život, zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

V prípade opakovania – recidívy vykonávania zamestnania alebo inej činnosti pod vplyvom návykovej látky, sa v § 289 v doterajšom odseku 1 (podľa novely odsek 3) dopĺňa postih aj za opakované konanie spočívajúce v odmietnutí podrobiť sa dychovej skúške alebo lekárskeho vyšetreniu, pričom trestná sadzba sa zvyšuje z jedného na dva roky. ■

RESUMÉ

Nové trestné činy v slovenskom právnom poriadku

Článok krátkou formou poskytuje základný prehľad o nových trestných činoch zavedených do slovenského trestno-právneho kódexu jeho nepriamou novelizáciou zákonom č. 262/2011 Z. z. Aj napriek tomu, že k novelizácií došlo nepriamo, svojím rozsahom (56 bodov novely Trestného zákona) a výrazným vplyvom si vyžaduje pozornosť verejnosti. Ťažiskovou témou článku sú nové skutkové podstaty, ktoré Trestný zákon dosiaľ nepoznal. Odborníkom v oblasti trestného práva by však nemalo uniknúť ani množstvo ďalších zmien už existujúcich skutkových podstat, ktoré nie sú zachytené v texte článku.

SUMMARY

New Crimes in the Slovak Criminal Code

The article provides a brief basic summary of new crimes introduced to the Slovak Criminal Code as a result of its indirect amendment by Act No. 262/2011 Coll. Despite the fact this amendment was indirect, it deserves public attention due to the scope thereof (56 points of the amendment to the Criminal Code) as well as due to its significant impact. The article focuses on new crimes which have not been defined in the Criminal Code so far. However, criminal law experts should also pay attention to a number of other changes of those crimes which have existed before, and which are not dealt with in this article.

ZUSAMENFASSUNG

Neue Straftaten in der slowakischen Rechtsordnung

Der Artikel bietet eine grundlegende Übersicht der neuen Straftaten, die in den slowakischen strafrechtlichen Kodex durch seine indirekte Novellierung mit dem Gesetz 262/2011 der Gesetzsammlung eingeführt wurden. Obwohl die Novellierung indirekt erfolgte, erfordert es infolge ihres Umfangs (56 Punkte der Strafgesetznovelle) und deren Auswirkungen der Aufmerksamkeit der Öffentlichkeit. Das Schwerpunktthema des Artikels sind neue Tatbestände, die das Strafgesetz bisher nicht gekannt hat. Den Fachleuten vom Strafbereich sollte aber nicht auch das Quantum von weiteren Änderungen bei den schon bestehenden Tatbeständen, die im Text des Artikels nicht erwähnt sind, entkommen.

Možnosti zriadenia predkupného práva k družstevným podielnickým listom stanovami ich emitenta

JUDr. Tomáš Dvořák, PhD.

Daniel J. Kratky

V súčasnom období v rámci poľnohospodárskej prvovýroby, ktorú ešte stále majoritne v SR zabezpečujú družstvá, sme svedkami konsolidácie vlastníckych vzťahov vnútri družstiev, kde jasne definovaný člen či členovia družstva usilujú o získanie pozície ovládajúcej osoby vo vzťahu k družstvu. Nezriedka k takémuto procesu dochádza bez podpory predstavenstva družstva, či minoritnej/majoritnej skupiny členov družstva. Uvedení členovia preto hľadajú akceptovateľné formy a nástroje na ochranu svojej existujúcej pozície a snažia sa brániť voči nepriateľskému prevzatiu inej skupiny členov či extraney. Keďže družstevný podielnický list je frekventovaným nástrojom na vybudovanie si majoritnej členskej pozície v družstve, vzhľadom na práva s ním spojené, v praxi sa možno často stretnúť so zavádzaním inštitútov obmedzenej prevoditeľnosti DPL, či snahou o zriaďovanie predkupného práva k DPL využitím uznesení členskej schôdze družstva.

JUDr. Tomáš Dvořák, PhD.

Absolvent Právnickej fakulty Západočeskej univerzity v Plzni, kde v súčasnosti pôsobí na oddelení korporáčného a insolvenčného práva katedry súkromného práva a civilného procesu. Podieľa sa na príprave súkromnoprávnej legislatívy Českej republiky a je podpredsedom Komisie Legislatívnej rady vlády ČR pre súkromné právo. Je autorom viacerých monografií z korporáčného práva, vrátane monografie *Družstevní právo* (C. H. Beck, 3. vyd. 2006), *Akciová společnost a evropská společnost* (ASPI, 2. vyd. 2009), *Společnost s ručením omezeným* (ASPI, 3. vyd. 2008), *Osobní obchodní společnosti* (ASPI, 2008) a. i. Spoluautorovsky sa podieľa na ďalších prácach z oblasti obchodného a občianskeho práva, najmä *Občanský zákoník – Velký akademický komentář* (Linde, 2008), ako aj na niektorých zväzkoch *Kursu obchodního práva* (C. H. Beck).

Daniel J. Kratky

Emeritný národný viceprezident a člen Medzinárodnej únie advokátov (Union Internationale des Avocats) so sídlom v Paríži. Vedúca osobnosť poradenskej skupiny KRATKY GLOBAL TRUST. Absolvent Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Špecializuje sa na právo obchodných spoločností a družstiev. Je autorom viacerých odborných článkov a prednášajúcim hosťom mnohých odborných konferencií. Problematikou družstevného práva sa intenzívne zaoberá v praxi, ako vedúci právneho tímu spoločnosti LawFarm, s. r. o.

I. Družstevné podielnické listy

Družstevné podielnické listy (ďalej aj len ako „DPL“) sú výslovne definované ako cenné papiere [§ 2 ods. 2 písm. p) zákona č. 561/2001 Z. z., o cenných papieroch a investičných službách, v znení neskorších predpisov]. Ako *lex specialis* k uvedenej právnej úprave vystupuje zákon č. 42/1992 Zb., o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách, v znení neskorších predpisov (ďalej len „TransfZ“). Ten vo svojej druhej hlave (§ 17a a nasl.)

1 Porovnaj k tomu napr.

definuje základné právne atribúty predmetného cenného papiera, jeho samotné vydávanie, práva s ním zviazané, nadobúdanie DPL samotným emitentom, ako i tzv. premenu DPL.

V kontexte témy sledovanej týmto článkom je dôležité na úvod zmieniť niekoľko špecifik, ktoré sa dotýkajú DPL:

- *pro primo* – DPL je vždy spôsobilým predmetom nepeňažného vkladu do základného imania družstva, pričom pre potrebu jeho ocenenia sa nepoužije postup upravený § 59 ods. 3 veta druhá zákona č. 513/1991 Zb., Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „ObZ“);
- *pro secundo* – samotné vlastníctvo DPL na strane členov družstva, a to u tých družstiev, ktoré vydávali DPL aj pre svojich členov, spôsobuje podľa § 17g ods. 4 TransfZ, povinnosť na strane družstva samotného príslušnou úpravou stanov, odkloniť sa od jedného zo základných princípov družstevníctva vyjadreného princípom „čo člen, to hlas“.

Najmä posledné uvedené špecifikum je dôvodom o snahu, najmä zo strany predstavenstva družstva obmedziť, podmieniť či inak kontrolovať prevody DPL medzi ich vlastníckmi.

Ak sme v poznámke sub *pro primo* uviedli, že na ocenenie DPL ako predmetu nepeňažného vkladu, sa nepoužije hodnota ustálená znaleckým posudkom, avšak v zmysle § 17f veta druhá alebo § 17g ods. 3 veta druhá TransfZ v spojení s § 223 ods. 6 veta druhá ObZ sa takýto nepeňažný vklad ocení vždy menovitou hodnotou DPL vkladaneho do základného imania družstva, podotknime ešte, že priemerná kúpna cena DPL na trhu sa pohybuje v intervale od 5 % do 15 % ich menovitej hodnoty.

Predkupné právo je pre oblasť záväzkových právnych vzťahov (tak občianskoprávných, ako i obchodných) definované v § 602 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „OZ“). Predkupné právo môže všeobecne vzniknúť iba zo zákona alebo zo zmluvy. Vzhľadom na skutočnosť, že *de lege lata* neexistuje žiadna zákonná úprava predkupného práva k DPL, prichádza do úvahy iba vznik predkupného práva zmluvou.

Právna doktrína i prax všeobecne uznávajú, že stanovy družstva sú *zmluvou sui generis*,¹ prijímanou zvláštnou, zákonom stanovenou procedúrou, ktorej nedodržanie je sankcionované neplatnosťou zmeny stanov, resp. neplatnosťou založenia družstva (pri prvých stanovách).² Tento názor napokon nie je nijako nový, už pred II. svetovou vojnou ho vyargumentoval J. Fundárek.³ Myšlienku, že sú stanovy svojho druhu spoločenskou zmluvou, akceptuje judikatúra⁴ aj právna teória⁵ dodnes. Stanovy majú inak *povahu konštitutívneho aktu*, ktorým sa stávajú na základe rozhodnutia členskej schôdze, ktorej patrí zákonom dané oprávnenie k autonómnej úprave niektorých vnútorných vzťahov v družstve.⁶

II. Predkupné právo k DPL

DPL ako predmet súkromnoprávných vzťahov

Podľa § 118 ods. 1 OZ sa rozlišujú ako predmety súkromnoprávných⁷ vzťahov veci, práva a iné majetkové hodnoty. Predmetom vlastníckeho práva môže byť *de lege lata* len vec; práva a iné majetkové hodnoty sú predmetom iného obdobného práva (majiteľské právo, resp. právo majiteľa).

Podľa § 602 ods. 1 OZ je možné zriadiť predkupné právo k veci, o právach a iných majetkových hodnotách tu zákon nič výslovne neustanovuje.

Nutne vzniká otázka, či je možné zriadiť predkupné právo aj k právam a iným majetkovým hodnotám.

Podľa § 9 ods. 2 zákona o cenných papieroch sa na cenné papiere vzťahujú predpisy o hnutel'ných veciach, ak tento alebo osobitný zákon neustanovuje výslovne inak. Zákon teda nedefinuje cenné papiere ako veci v právnom zmysle, napriek tomu však na ne vzťahuje *in merito* rovnakú normatívnu úpravu ako na veci hnutel'né.⁸

Pre oblasť právnej úpravy obchodného podielu v s. r. o. bolo pritom (na území Českej republiky) správne judikované, že zákon predkupné právo k obchodnému podielu neupravuje, a pre-

Dvořák, T. Družstevní právo. 3. vydání, Praha: C. H. Beck, 2006, s. 48;

R. Kříž in Dědič, J., Štenglová, I., Čech, P., Kříž, R. Akciové společnosti. 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2007, s. 70;

Eliáš, K. Akciová společnost. Systematický výklad obecného akciového práva se zřetelem k jeho reformě. Praha: Linde, 2000, s. 151–152;

a Pelikánová, I. a kol.

Komentář k obchodnímu zákoníku. 2. díl, 2. vydání, Praha: Linde, 1998, s. 756.

2 Neplatnosť založenia družstva nemožno zamieňať s neplatnosťou družstva podľa § 68a ObZ. Neplatnosť založenia družstva môže byť uznaná len do doby zápisu vznikajúceho družstva do obchodného registra. Naproti tomu neplatnosť družstva podľa § 68a ObZ môže byť z tam uvedených dôvodov uznaná kedykoľvek po vzniku družstva.

3 Fundárek, J. Stanovy účastinnej spoločnosti podľa práva slovenského. Bratislava: Právnická fakulta Univerzity Komenského, 1934, s. 9 a nasl.

4 Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 8. 2003 sp. zn. 29 Odo 146/2003, Soudní judikatura, 2003, č. 10, s. 799 a nasl. Zo staršej judikatury porovnaj civ. rozh. Vážný 9 269 (z r. 1929).

5 Napr. J. Sedláček in Kol. autorů Slovník veřejného práva československého. 3. díl, Brno: Polygrafia – Rudolf M. Rohrer, 1934, s. 483;

Pelikánová, I. Komentář k obchodnímu zákoníku.

2. díl, 2. vydání, Praha: Linde, 1998, s. 371;

K. Eliáš in Eliáš, K., Pokorný, J., Dvořák, T. Kurs obchod-

ního práva – Obchodní společnosti a družstva. 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010, s. 286; aj.

- 6 Porovnaj odôvodnenie civ. rozh. Vážný 5 118 (z r. 1925).
- 7 Zákon síce hovorí o predmetoch občianskoprávných vzťahov, to je však vymedzenie nepresné; definície podľa § 118 ods. 1 OZ platí pre celú oblasť súkromnoprávných vzťahov.
- 8 Norma zjavne kopíruje § 1 ods. 2 zákona Českej národnej rady č. 591/1992 Sb., o cenných papieroch, v znení po novele vykonanej zákonom Parlamentu ČR č. 363/2000 Sb., ktorý (s účinnosťou od 1. 1. 2001) stanoví to isté.
- 9 Zhodné uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 13. 12. 2005 sp. zn. 29 Odo 1339/2004, ASPI JUD33920CZ.
- 10 Prevod podielu má istú – akokoľvek len vzdialenú analógiu – s cessiou zmluvy, pretože cessiou zmluvy jedna zo strán zmluvy prevádza ako postupca svoje práva a povinnosti zo zmluvy alebo z jej časti tretej osobe, ak s tým postúpená strana súhlasí. K tomu pozri napr. § 1874 ods. 1 návrhu českého občianskeho zákonníka [Poslanecká snemovňa Parlamentu ČR, VI. volebné obdobie (od r. 2010), parlamentná tlač č 362 / 0. Ku dňu spracovania tohto článku doteraz neprerokované.] Podobne tak sa vyžaduje (konsenzuálne alebo väčšinový) súhlas spoločníkov ako strán spoločenskej zmluvy alebo členov ako strán stanov s prevodom podielu.

to sa uplatní pre jeho zriadenie a podmienky jeho trvania a výkonu práva úprava zmluvného predkupného práva podľa § 602 a nasl. OZ, a to *analogicky* (§ 1 ods. 2 ObZ, § 853 OZ), pretože *de lege lata* obchodný podiel nie je vecou.⁹

Rovnaké stanovisko možno teda formulovať aj vo vzťahu k cenným papierom, a to bez ohľadu na ich právnu povahu.

Je teda možné zriadiť zmluvné predkupné právo i k DPL, s tým, že vyššie uvedený záver platí bez ohľadu na to, či je DPL vecou v právnom zmysle alebo nie.

Predkupné právo verzus obmedzenie prevoditeľnosti

Právna úprava podielu komanditistu v k. s. (§ 93 ods. 2 v spojení s § 115 ObZ), obchodného podielu spoločníka v s. r. o. (§ 115 ObZ) a členského podielu člena v inom než bytovom družstve (§ 229 ObZ) pozná obmedzenia prevoditeľnosti podielu; pri prevode podielu sa vyžaduje výslovná dovoľnosť alebo absencia zákazu prevoditeľnosti podielu a spravidla tiež súhlas valného zhromaždenia, spoločníkov alebo členskej schôdze.

Taktiež právna úprava prevoditeľnosti akcií v a. s. pozná prípustnosť obmedzenia prevoditeľnosti akcií na meno v stanovách (§ 156 ods. 9 ObZ).

S právnou úpravou predkupného práva však tieto obmedzenia nie sú porovnateľné.

Prvý rozdiel tkvie totiž v skutočnosti, že tieto obmedzenia majú svoj nepochybný zákonný normatívny podklad.

Druhý rozdiel tkvie v povahe týchto obmedzení, ktoré nezakladajú predkupné právo ani obchodnej spoločnosti/družstva, ani ostatných spoločníkov/členov, ale naopak za určitých podmienok prevoditeľnosť podielu buď vôbec zakazujú alebo podmieňujú splnením určitej podmienky alebo podmienok. Naproti tomu predkupné právo prevoditeľnosť nezakazuje, len určitej oprávnenej osobe alebo osobám poskytuje právo prednostnej kúpy s tým, že oprávnená osoba predaju majetku zaťaženého predkupným právom nemôže brániť; má tu iba na výber, či predkupné právo realizuje alebo nie.

Tretí rozdiel spočíva v skutočnosti, že DPL – aj napriek svojmu označeniu – nie je pojmovo podielom spoločníka/člena v obchodnej spoločnosti/družstve; teda akokoľvek analógia v tomto ohľade je nutne nesprávna. Ide o cenný papier, ktorý subjekty uvedené v § 2 ods. 2 TransfZ vydali oprávneným osobám podľa § 4 TransfZ namiesto majetkových podielov v zmysle § 17a a súčasne § 17b TransfZ. DPL tak *de lege lata* definitívne vyporiadal majetkové nároky oprávnených osôb aj napriek skutočnosti, že pôvodný majetkový podiel predstavoval len inú majetkovú hodnotu, za ktorú jej majiteľ mal v zákonom stanovenej lehote a podmienok dostať finančný či nefinančný ekvivalent od oprávneného užívateľa cudzieho majetku – družstva.

A štvrtý rozdiel tkvie v tom, že tieto obmedzenia nemajú diskriminačnú povahu, pretože sú stanovené exaktne zákonné pravidlá pre všetky subjekty s príslušnou právnou formou na rovnakom, t. j. na nediskriminačnom základe (čl. 13 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy SR), možnosť odchýlenia sa v spoločenskej zmluve alebo stanovách tento princíp nenarušuje.

K tomu pristupuje ešte piaty rozdiel, že vyššie uvedené obmedzenia majú svoj legitímny dôvod, ktorým je (relatívne) uzavretá povaha predmetných korporácií; keďže tieto obmedzenia sledujú účel, aby nemohlo dochádzať k zmenám spoločenskej/členskej základne bez vedomia a súhlasu ostatných spoločníkov/členov, ktorí majú právo na ochranu pred tým, aby sa ich zmluvným partnerom nestala bez ich vedomia a vôle tretia osoba.¹⁰

V intenciách uvedeného princípu, okrem iného, znie taktiež odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR publikovaného pod č. 218/1997 Z. z. vo veci vyslovenia nesúlady § 17f tretej vety TransfZ v znení novely uskutočnenej zákonom Národnej rady SR č. 264/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vyporiadaní majetkových nárokov v družstvách v znení neskorších predpisov, s Ústavou SR. Predmetná zrušená právna úprava totiž zaručovala vlastníkom DPL, v právnom postavení nečlena družstva, právo stať sa členom družstva, ktorého DPL vlastní a to aj proti vôli predstavenstva družstva, či iného orgánu rozhodujúceho o vzniku členstva v družstve.

III.

Analýza možností zriadenia predkupného práva k DPL stanovami emitenta

1. DPL mohlo emitovať, ako sme uviedli, len poľnohospodárske družstvo alebo jeho právny nástupca s právnou formou družstva, ktoré podliehalo povinnej transformácii podľa TransfZ. DPL sa vydávali za majetkové podiely, ktoré boli vypočítané podľa § 9 ods. 7 TransfZ oprávneným osobám, tak členom (§ 17g ods. 1 TransfZ), ako i nečlenom (§ 17a ods. 1 TransfZ) družstva. V praxi však nie sú výnimočné prípady, kedy DPL v podobe listinnej, v zmysle § 17a ods. 3 veta prvá TransfZ, emitujú aj družstvá, ktoré nepodliehali povinnej transformácii či dokonca právni nástupcovia takýchto subjektov v právnych formách s. r. o alebo a. s. Je bez pochyb, že takto emitovaný cenný papier je ničotným, s ktorým nie je možné spájať akékoľvek práva či povinnosti jeho domnelého vlastníka.

2. So zreteľom na to možno bez ďalšieho formulovať stanovisko, že prípadná úprava zmluvného predkupného práva k DPL v stanovách družstva nezaväzuje tých vlastníkov DPL, ktorí nie sú členmi družstva; ustanovenie stanov tomu odporujúce sú pre rozpor so zákonom absolútne neplatné (§ 39 OZ).

3. Čo sa týka vlastníkov DPL, ktorí členmi družstva sú, vzniká však závažná otázka záväznosti takýchto klauzúl.

Predkupné právo nepochybne predstavuje isté, nie nevýznamné obmedzenie suverenity vlastníka nad jeho vecou. So zreteľom na to sa tradične pripúšťa jeho vznik iba:

- a) zákonom, kedy musí byť dodržaný princíp, že vlastnícke právo každého vlastníka má rovnakú zákonnú ochranu (čl. 20 ods. 1 Ústavy SR) a obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme a za náhradu (čl. 20 ods. 4 Ústavy SR) a konečne, že povinnosti možno fyzickým a právnickým osobám ukladať iba zákonom (čl. 13 ods. 1 Ústavy SR), alebo
- b) zmluvou, kedy je vecou slobody zmluvných strán sa takto dohodnúť. Skutočnosť, že možno predkupné právo dohodnúť aj ako právo vecné, ktoré zaväzuje i právneho nástupcu kupujúceho, tomu nie je na prekážku.

Stanovy družstva sú zmluvou *sui generis*, ktorými sa normatívne a záväzne upravujú jednak vnútorné vzťahy v rámci družstva samého, jednak medzi jeho členmi. Oproti klasickým zmluvám, kde sa vyžaduje konsenzus vôle oboch, resp. všetkých zmluvných strán (a ak stojí na jednej strane viac než jedna osoba, potom aj všetkých týchto zainteresovaných osôb), u stanov žiadne takéto obmedzenie zákon nepozná.

Podľa § 239 ods. 4 písm. a) ObZ patrí zmena stanov do výlučnej pôsobnosti členskej schôdze. Podľa § 238 ods. 3 ObZ sa k prijatiu uznesenia členskej schôdze vyžaduje nadpolovičná väčšina hlasov prítomných členov za podmienky prítomnosti väčšiny všetkých členov družstva. Podľa § 240 ods. 1 ObZ má každý člen družstva jeden hlas, pokiaľ stanovy neurčujú inak; zákon pritom pre odchýlenie sa v stanovách nestanovil žiadnu limitáciu.

Nie je preto vylúčený stav, kedy jeden alebo viac členov družstva konajúcich v zhode v zmysle § 66b ObZ bude mať taký počet hlasov (nemusí ísť nutne o nadpolovičnú väčšinu, za určitých okolností môže stačiť aj nižší počet hlasov), že bude schopný na členskej schôdzi presadiť ľubovoľnú zmenu stanov; v dôsledku tohto stavu dôjde k vzniku ovládania, kedy družstvo bude v postavení ovládanej osoby v zmysle § 66a ods. 1 ObZ.

Takýto stav vytvára situáciu, kedy – pri absencii akýchkoľvek ďalších zákonných bariér – môže ovládajúca osoba v družstve presadiť prakticky čokoľvek, resp. pri zmenách stanov ju limituje iba kogentná zákonná úprava. To však nemožno považovať za súladné s ústavnými princípmi ochrany vlastníckeho práva.

Základná námietka ústavnoprávnej povahy znie, že na obmedzenie vlastníckeho práva musí existovať spravodlivý legitímny právny dôvod, ktorým môže byť – ako už bolo vyššie povedané – iba zákon vydaný vo verejnom záujme alebo zmluva ako slobodný prejav vôle kontrahentov. Nie je však dosť dobre možné zriadiť na kvázi zmluvnej báze predkupné právo za situácie, kedy s tým osoby zaviazané z predkupného práva neprejavili svoj súhlas; takýto stav by bolo treba klasifikovať ako porušenie zákazu zneužitia väčšiny hlasov (§ 56a ods. 1 ObZ), zákazu zneužívajúceho konania na úkor jedného alebo niektorých členov (§ 56a ods. 2 ObZ), s tým, že výkon práva, ktoré je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu (§265 ObZ).

Rovnako prichádza do úvahy klasifikácia takejto úpravy ako úpravy rozpornej s čl. 20 Ústavy SR o ochrane vlastníckeho práva, keď vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba vo verejnom záujme, na základe zákona a za náhradu; o vyvlastnení tu síce nemožno hovoriť, o nútenom obmedzení vlastníckeho práva však áno.

4. Úprava predkupného práva však nemôže zaväzovať platne ani tých členov, ktorí s jeho zriadením na zasadnutí členskej schôdze výslovne súhlasili, pretože zákon nepozná takúto „selektívnu“ záväznosť stanov len pre niektorých (súhlasiacich) členov družstva.

5. Úprava predkupného práva tiež nemôže platne zaväzovať členov družstva ani vtedy, ak by všetci (členovia družstva, nie len všetci prítomní) jednomyselne súhlasili s takouto úpravou v stanovách. Dôvod spočíva v tom, že členská schôdza družstva nie je oprávnená na prijatie rozhodnutia, ktoré by viedlo k nútenému obmedzeniu vlastníckeho práva akejkoľvek inej osoby než družstva samého. Vyplýva to zo skutočnosti, akým spôsobom zákon konštruuje pôsobnosť členskej schôdze družstva. Tá je síce koncipovaná ako najvyšší orgán súkromnoprávnej korporácie v právnej forme družstva, pričom aj tu všeobecne platí, že každý môže robiť, čo zákon nezakazuje, predmetná kompetencia však do pôsobnosti členskej schôdze vôbec nepatrí, a to ani zo zákona, ani jej nemôže byť udelená stanovami samotnými.

Od neplatnosti uznesenia členskej schôdze v režime § 242 ObZ treba odlišovať jeho ničotnosť (nulitu). Ide o dnes neznámy pojem platného (českého i slovenského) pozitívneho práva, ale teória ho vždy poznala a používala. Pojmovo sa za ničotný právny úkon (označovaný tiež ako zdanlivý právny úkon – *non negotium*) považuje taký úkon, ktorý je postihnutý vadou tak zásadného významu, že v skutočnosti o žiadny právny úkon nejde.¹¹ Vyššie uvedené pritom platí aj pre oblasť posudzovania chýb uznesenia, bez ohľadu na to, či budeme uznesenie členskej schôdze považovať za právny úkon alebo nie.

Za ničotné uznesenia členskej schôdze možno preto považovať také uznesenia, ktoré pre svoju vadu nevyvolávajú žiadne právne účinky. Je absolútne vylúčené ničotné uznesenia rušiť, meniť, odvolávať, ratihabovať, konvalidovať atď. Ničotné uznesenie je chybné raz a navždy a neodvolateľne. Prípadné excesy občas sa stávajúce v praxi na tom nemôžu nič zmeniť.

Členská schôdza družstva rozhoduje o otázkach, ktoré do jej pôsobnosti vyhradzuje zákon, stanov alebo ktorá si k rozhodnutiu vyhradí (atrahuje) svojim uznesením členská schôdza sama (§ 239 ods. 4 a 5 ObZ). Do pôsobnosti členskej schôdze však nemožno ani ustanoveniam stanov, ani atraktívnym uznesením zveriť čokoľvek. Ak napr. zákon stanoví, že štatutárnym orgánom je predstavenstvo, nemôže sa členská schôdza vyhlásiť za štatutárny orgán atď. Takéto uznesenie je pre zjavný rozpor so zákonom ničotné a nemôže mať právne účinky ani pre vnútorné pomery družstva, ani vo vzťahu k tretím osobám; to platí aj vtedy, ak nebolo napadnuté návrhom podľa § 242 ObZ.¹² Podobne, ak prijme členská schôdza uznesenie o zosadení prezidenta SR z jeho úradu, nemôže byť s takýmto „uznesením“ spojený žiadny právny následok.

Vo všeobecnosti možno za ničotné uznesenie považovať predovšetkým také akty, ktoré prijala členská schôdza, hoci do jej pôsobnosti (či už *ex lege* alebo na základe stanov alebo atraktívneho uznesenia) vôbec nepatria.

Otázka prípadného zriadenia predkupného práva k DPL je však otázkou úpravy obmedzenia vlastníckeho práva člena k jeho majetku. Skutočnosť, že DPL vydalo družstvo a že ich trhová hodnota je nezávislá od hospodárskej situácie družstva, je tu nerozhodná. Členská schôdza je vo všeobecnosti oprávnená len k otázkam rozhodovania o záležitostiach družstva, z ničoho však nevyplýva, že by jej bolo zverené, alebo mohlo byť zverené rozhodovanie o vlastníckom práve tretích osôb (o majetku vo vlastníctve družstva členská schôdza, samozrejme, je oprávnená rozhodovať). Aj družstvo, resp. členovia rozhodujúci na členskej schôdzi sú pritom povinní rešpektovať tak ústavné kautely ochrany vlastníckeho práva, ako zákonom stanovenú konštrukciu pôsobnosti členskej schôdze.

Vzhľadom na to možno formulovať stanovisko, že uznesenie členskej schôdze, ktorým bolo zriadené predkupné právo (alebo aj iné obmedzenie vlastníckeho práva) na majetok inej osoby než družstva samého, je ničotné (nulitné) pre:

a) rozpor s ústavnoprávnymi predpismi na ochranu vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 4 Ústavy SR), a

b) absenciu právomoci členskej schôdze vôbec také uznesenie prijať.

Vyššie uvedené nebráni tomu, aby členovia, ktorí majú záujem o zriadenie predkupného práva, hoci aj v tom istom mieste a čase, kedy zasadá členská schôdza, uzavreli postupom po-

11 Napríklad J. Švestka in Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník. Komentář. I. díl, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2010, s. 316; V. Knapp, M. Knappová a T. Pohl in Švestka, J., Dvořák, J. a kol. Občanské právo hmotné. I. díl, 5. vydání: Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 140; V. Kubeš in Rouček, F., Sedláček, J. a kol. Komentář k československému občanskému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. IV. díl, Praha: V. Linhart, 1936, s. 138; aj.

12 Napríklad uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 30. 5. 2000 sp. zn. 32 Cdo 524, 525/2000, Právní rozhledy, 2000, č. 8, s. 353 a násl.; uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 1. 6. 2000 sp. zn. 32 Cdo 500/2000, Soudní judikatura, 2000, č. 11, s. 430 a násl.; aj.

dľa § 602 a nasl. OZ (dvoj či multilaterálnu) zmluvu o predkupnom práve k DPL, a to poprípade aj ako zmluvu v prospech tretieho (družstva) podľa § 50 OZ. Takéto dojednanie však nemožno považovať za uznesenie členskej schôdze a – za podmienky jeho súladu so zákonom – zaväzuje len svoje zmluvné strany.

Taktiež nie je vylúčené, aby členovia družstva majúci záujem o zriadenie predkupného práva v prospech emitenta DPL, uvedené obmedzenie dojednali za odplatu, ktorou *in principio* môže byť vznik ich ďalšieho členského vkladu, či inej majetkovej účasti na podnikaní družstva v zmysle § 223 ods. 5 ObZ.

6. Uvedený záver je možné podporiť aj poukázaním na čl. 12 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého sú si fyzické a právnické osoby pred zákonom rovné. Z toho teda jednoznačne vyplýva, že jedna súkromná osoba nemôže inej súkromnej osobe čokoľvek autoritatívne nariadovať, pretože k tomu nemá žiadnu zákonnú právomoc. Výnimkou je stav, kedy právomoc jednej osoby voči inej plynie z osobitnej zákonnej úpravy.¹³

Možno dodať, že určite by sa nikto neodhodlal podrobiť rozhodnutiu členskej schôdze, ktorá by napríklad uvalila na jeho súkromný pozemok vecné bremeno bezplatného užívania (je jedno, v koho prospech). Takéto uznesenie by nepochybne bolo ničotné s poukazom na všeobecné ústavné princípy. Vo vzťahu k DPL pritom ide o principiálne rovnaký problém, pretože všetok súkromný majetok (nie je rozhodné, o čo konkrétne ide, a či má povahu vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt) je ústavnoprávne výslovne chránený.

Možno uvažovať o tom, či by zavedenie predkupného práva k DPL v prospech družstva bolo ústavne konformné, ak by tak urobil zákonodarca priamo zákonom. Také riešenie nie je – pri nevyhnutnom rešpekte k ústavným kautelám – *a priori* vylúčené, tu však o takýto prípad v žiadnom ohľade nejde.

7. V danom kontexte treba poukázať aj na § 39 OZ. Podľa neho platí, že právny úkon, ktorý sa prieči dobrým mravom (§ 3 ods. 1 OZ) je absolútne neplatný.

Základ úvahy predstavuje oná skutočnosť, že predkupné právo vo všeobecnosti môže vzniknúť iba zákonom alebo zmluvou. Pojmovým znakom platného vzniku zmluvy je konsenzus vôle zmluvných strán.

Pri zriadení predkupného práva v stanovách družstva však tento podstatný pojmový znak chýba. Možno tu uvažovať o presnom opaku. Jeden alebo viac členov s väčšinou hlasov potrebnou na prijatie príslušného uznesenia o zmene stanov presadí jeho prijatie proti vôli ostatných členov (alebo niektorých z nich), všetko za situácie, kedy nie je reálne možný postup podľa § 602 a nasl. OZ o zmluvnom zriadení predkupného práva dohodou medzi členom – vlastníkom DPL a členom alebo členmi, v prospech ktorých by predkupné právo bolo zriadené. Inak povedané, objavuje sa tu nielen zneužitie väčšiny hlasov v zmysle § 56a ObZ, ale tiež zjavné konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ.

Postup toho alebo tých, ktorí o presadenie zriadenia predkupného práva v stanovách družstva rozhodli, je pritom často vedený v štýle „ak nie je možné docieľiť uzavretie dohody o zriadení predkupného práva s členmi – vlastními DPL priamo, presadí sa potrebnou väčšinou hlasov jeho zriadenie v stanovách aj proti ich vôli“.

Vyššie uvedená námietka nutne neplatí tam, kde nie je žiadny člen so štatútom ovládajúcej osoby vo vzťahu k družstvu alebo skupina členov konajúcich v zhode, majúcich vo vzťahu k družstvu postavenie ovládajúcej osoby.

8. V danom kontexte nemožno argumentovať ani všeobecnou prípustnosťou zriadenia zmluvného predkupného práva k obchodnému podielu podľa vyššie cit. judikátu.¹⁴ Ako totiž vyplýva z jeho odôvodnenia, v predmetnej kauze bolo predmetom sporu, či spoločník a tretia osoba môžu zriadiť na zmluvnej báze predkupné právo k obchodnému podielu spoločníkom vlastnenému, kedy spoločník najprv dobrovoľne zmluvu uzavrel, neskôr však svoj záväzok nechcel splniť; otázka prípustnosti zriadenia predkupného práva v spoločenskej zmluve tu vôbec neexistovala, a preto sa ňou súd ani nezaoberal.

9. Konštruovanie predkupného práva k DPL v stanovách je spravidla obhajované s poukázaním na potrebu ochrany družstva pred jeho nepriateľským prevzatím jedným alebo viacerými členmi, pretože podľa § 240 ods. 1 ObZ je bez obmedzenia umožnené odchýlenie sa od zásady „jeden člen – jeden hlas“ a podľa § 17g ods. 3 druhej vety TransfZ môže člen – vlastník DPL požadovať transformáciu DPL na členský vklad. Ak je v stanovách družstva viazaná veľkosť hlasovacieho práva na výšku vkladu člena bez akýchkoľvek limitov (čo je princíp imanent-

13 Takáto situácia pravidelne nastáva napr. vo vzťahu rodiča ako zákonného zástupcu voči maloletému dieťaťu.

14 Zhodné uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 13. 12. 2005 sp. zn. 29 Odo 1339/2004, ASPI JUD33920CZ.

ný akciovému, nie družstevnému právu, ale aj nerozumný zákon je zákon), mohol by takýto člen skutočne získať väčšinu hlasov v družstve.

V danom prípade je to však nepochybne irelevantné. Ústavné princípy rovnosti pred zákonom a ochrana vlastníckeho práva tu stojí nad prípadnými obavami nad (ne)priateľským prevzatím družstva (keď v danom prípade je abstrahované od skutočnosti, že takýto akt môže mať svoju ekonomickú racionalitu).

10. Členovia družstva proti zriadeniu, resp. skôr „zriadeniu“ predkupného práva v stanovách družstva k DPL nie sú bezbranní. Postupom podľa § 242 ObZ môžu požadovať, aby súd vyslovil neplatnosť uznesenia členskej schôdze, ktoré bolo prijaté v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami; pritom zákonnou kautelou je povinnosť konania v súlade s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) a zákaz ako zneužitia väčšiny hlasov (§ 56a ods. 1 ObZ), tak aj všeobecný zákaz zneužívajúceho konania na úkor jedného alebo niektorých členov (§ 56a ods. 2 ObZ). Pritom treba mať na mysli, že výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, nepoužíva právnu ochranu (§ 265 ObZ).

Brániť sa však môžu aj nečlenovia družstva. Právna úprava Slovenskej republiky síce nemá ustanovenie ekvivalentné § 242 ods. 2 v spojení s § 131 ods. 8 posledná veta českého obchodného zákonníka po novele vykonanej zákonom Parlamentu ČR č. 370/2000 Sb., ktorá (s účinnosťou od 1. 1. 2001) stanovuje, že pre neplatnosť uznesenia, ktorým bola schválená zmena stanov v rozpore s kogentnou zákonnou úpravou, neplatia žiadne časové obmedzenia, to však nepredstavuje v danom kontexte žiadny relevantný problém. Aj na podklade právnej úpravy Slovenskej republiky môže súd (aj keď po uplynutí lehoty podľa § 242 ObZ už nemôže skúmať platnosť uznesenia samého) posúdiť ako otázku predbežnú (§ 135 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov) v konkrétnom súdnom konaní platnosť príslušnej klauzuly stanov z vecných hľadísk.

Avšak, ak je uznesenie členskej schôdze ničotné, čo je práve tento prípad, potom jeho ničotnosť nemôže byť márnym uplynutím času sanovaná. K ničotnosti uznesenia je preto súd aj akýkoľvek iný orgán verejnej moci vždy oprávnený a povinný prihliadnúť z úradnej moci a ničotnosť uznesenia môže preskúmať a vysloviť i mimo konaní podľa § 242 ObZ alebo mimo registrového konania.¹⁵ Rovnaký záver platí aj pri klauzulách stanov absolútne neplatných (§ 39 OZ).

To pritom platí aj v prípade, že by sa družstvo domáhalo na súde ochrany podľa § 603 ods. 3 OZ v prípade, že by člen – vlastník DPL „predkupné právo“ družstva zriadené v stanovách nerešpektoval.

11. Vzhľadom na neprípustnosť, resp. neplatnosť úpravy predkupného práva k DPL v stanovách je nepochybné, že porušenie takejto „úpravy“ nezakladá žiadne porušenie členských povinností členom, ktorý by takéto „predkupné právo“ nerešpektoval. Je absolútne vylúčené postihnúť člena za takéto porušenie „stanov“ vylúčením z družstva podľa § 231 ObZ, aj keby toto stanovky výslovne upravili ako vylučovací dôvod.

IV. Záverom

V celom rade družstiev (českých, slovenských i zahraničných) je bežné a družstevníctvu imanentné, že sa konštruujú najrôznejšie povinnosti členov družstiev. Napr. v oblasti tzv. odbytových družstiev sa bežne objavuje povinnosť družstva zaistiť výkup tovaru od jeho členov – drobných poľnohospodárov a s tým súvisiacu povinnosť členov svoju produkciu družstvu predať.

V nejednom prípade sú pritom tieto postupy zo strany družstiev zaťažované aj rôznymi sankciami pre prípad neplnenia.

Podobné postupy¹⁶ sú v nejednom prípade značne diskutabilné z hľadiska jednostrannosti sankcií na týchto členov uvalených (nie je výnimkou, že sankcionovaný je len porušiteľ – člen, nie porušiteľ – družstvo). Napriek tomu sa však úplne zásadne líši od zriaďovania predkupného práva k DPL v stanovách. Zmyslom členstva v družstve je združenie sa určitých osôb na dobrovoľnom základe, ktoré so sebou nesie určité práva a povinnosti, ktoré ten, kto sa chce členom stať, musí akceptovať. Avšak tieto postupy sa nedotýkajú nijako práva člena na vlastníctvo a nezakladajú ani nerovnosť pred zákonom.

15 Ako správne rozhodol – hoci vo vzťahu k ničotnosti uznesenia valného zhromaždenia s. r. o. – Najvyšší súd ČR v civ. R 55/2008. Právny názor je však plne využiteľný aj tu.

16 Verejnoprávna problematika v súlade týchto a podobných postupov s predpismi protimonopolného práva tu nie je predmetom riešenia

Príslušné zákonné predpisy jasne konštruujú základné práva a povinnosti členov družstva s tým, že určitá autonómia je vždy ponechaná aj družstvu samotnému prostredníctvom úpravy v jeho stanovách. Táto úprava sa však nikdy nesmie dotýkať základných ľudských práv členov chránených ústavne i medzinárodnoprávne.

V družstevnej praxi je pravidlom, že obchodné vzťahy sú upravené dvoj alebo viacstrannými zmluvami medzi družstvom a jeho členom alebo členmi. Proti tejto praxi nemožno mať námietky. Je však potrebné vziať do úvahy, že k uzavretiu takýchto zmlúv nemôže byť člen donucovaný, resp. zaväzovaný v stanovách, a už vôbec nie sankcionovaný za ich nepodpísanie, ukončenie alebo porušenie, pretože nejde o povinnosti členské. Právne vzťahy medzi členom a družstvom vznikajúce z konkrétnych obchodných vzťahov sú podrobené príslušnej právnej úprave týchto vzťahov, nejde však o vzťahy člensko-právne (družstevno-právne), ale o iné vzťahy, obchodno-právne, kde platí zásada zmluvnej (kontraktačnej) slobody.

Nie je vylúčené, že stanovy družstva budú obsahovať konštrukciu predkupného práva nie vo vzťahu k družstvu, ale k ostatným členom družstva. Vo vzťahu k tomu tu zreteľne platia jednak námietky vyššie uvedené, jednak jedna námietka osobitná.

Členov družstva povinne družstvo eviduje v zozname členov ním vedenom (§ 228 ObZ). Každý člen družstva má síce právo do zoznamu neobmedzene nazerať¹⁷ k tomu však pristupuje skutočnosť, že zoznam členov nemusí – typický preto, že družstvo nemá povedomie o zmenách v členskej základni najmä z dôvodu úmrtia člena – byť aktuálne. Ak by nebolo preto pre neaktuálnosť údajov uvedených v zozname členov možné reálne splniť povinnosť ponúknuť ku kúpe predmet predkupného práva ostatným členom (alebo niektorým z nich), takúto situáciu by bolo treba klasifikovať so zreteľom na princíp, že v práve sa k podmienkam nemožným neprihliada (§ 36 ods. 1 OZ) a vyvodíť, že nie je porušením povinnosti predávajúceho ponúknuť oprávnenému predmet predkupného práva na kúpu, ak nemohol predávajúci svoje povinnosti objektívne splniť. Vyššie uvedená úvaha je však *in merito* nadbytočná, pretože nemôže nič zmeniť na základnom aspekte, na rozpornosti konštrukcie predkupného práva v stanovách s ústavnými princípmi rovnosti pred zákonom a ochrany vlastníckeho práva.

Právna prax (nielen slovenských, ale i českých) družstiev, ktoré prešli povinnou transformáciou podľa zákona č. 42/1992 Zb. zaznamenáva celý rad rôznych excesov. Jedným z nich je aj povinnosť členov frekventovane sa objavujúca v stanovách niektorých družstiev poskytnúť bezplatne alebo za nízky nájom poľnohospodársku pôdu, dobytok alebo iný poľnohospodársky hnutel'ný i nehnuteľný inventár družstvu.

Pre takéto excesy platí vyššie povedané obdobne. Družstvo je povinné rešpektovať vlastnícke právo každej osoby k jej majetku, jeho vlastných členov nevynímajúc. Ak príjme člen obmedzenie vlastníckeho práva k svojmu majetku dobrovoľnou zmluvou s družstvom, je to jeho vec. Žiadny člen však k niečomu takému nemôže byť donucovaný proti svojej vôli len klauzulou obsiahnutou v stanovách.

Ak si chce družstvo zaistiť potrebnú garanciu využitia určitého majetku člena po potrebnú dobu, nič mu nebráni tak urobiť s využitím štandardných zmluvných nástrojov. Jednostranne však svojich členov obmedzovať nemôže, hoci by sa na tom relevantná väčšina členov družstva na zasadnutí členskej schôdze uzniesla. ■

RESUMÉ

Možnosti zriadenia predkupného práva k družstevným podielnickým listom stanovami ich emitenta

Autori nastoľujú potrebu odborného zamyslenia sa nad špecifikami družstevných podielnických listov (DPL), ako i jestvujúcou praxou družstiev vo vzťahu k obmedzeniam prevoditeľnosti DPL. Z identifikácie DPL, ako predmetu súkromnoprávných vzťahov, autori vyvodzujú stanovisko o možnosti zriadenia zmluvného predkupného práva k DPL, pričom sa bližšie venujú otázke možnosti jeho zriadenia v samotných stanovách družstva, ktoré sú zmluvou *sui generis*. Následnou analýzou právneho charakteru stanov, vlastníckeho práva k DPL a rozhodovacieho procesu o zriadení predkupného práva k DPL, však dospievajú k záveru o nemožnosti zriadenia predkupného práva k DPL samotnými stanovami ich emitenta.

17 Verejnoprávna problematika ochrany osobných údajov tu nie je predmetom pojednania.

SUMMARY

Possibilities of Attaching Pre-emption Rights to Cooperative Shareholder Bonds Through Their Issuer's Articles of Association

The authors consider it necessary to deal with specific characteristics of cooperative shareholder bonds as well as with the existing practice applied by cooperative farms in relation to limitations on their transferability. The authors (based on the identification of these bonds as well as based on the nature of private legal relations) deal with the possibilities of attaching pre-emption rights to these bonds, whereas they in a greater detail focus on the possibility of their creation in the articles of association of a respective cooperative farm, which constitute an agreement *sui generis*. However, as a result of a subsequent analysis of the legal nature of articles, ownership rights to cooperative shareholder bonds and as a result of the decision-making process on the attachment of the pre-emptive right to these bonds, the authors come to a conclusion that the pre-emption right to the cooperative shareholder bonds cannot be created by their issuer's articles of association.

ZUSAMENFASSUNG

Möglichkeiten zur Errichtung des Vorkaufrechtes an Genossenschaftsanteilscheinen anhand der Satzungen des Emittenten

Von den Autoren werden die Notwendigkeit der fachbezogenen Besinnung über die Besonderheiten der Genossenschaftsanteilscheine sowie die bestehenden Erfahrungen der Genossenschaften in Bezug auf die Einschränkungen deren Übertragbarkeit vorgetragen. Aus der Identifikation der Genossenschaftsanteilscheine wird von den Autoren die Schlussfolgerung über eine mögliche Errichtung des vertraglichen Vorkaufrechtes an diesen Genossenschaftsanteilscheinen gezogen, wobei sie sich näher der Frage der möglichen Errichtung über die Satzungen der Genossenschaft, die ein *sui generis* Vertrag sind, widmen. Durch anschließende Analyse der Rechtsnatur der Satzungen, des Eigentumsrechtes an den Genossenschaftsanteilscheinen und des Entscheidungsprozesses bei der Errichtung des Vorkaufrechtes an den Genossenschaftsanteilscheinen kommen sie allerdings zur Schlussfolgerung, dass es nicht möglich ist, das Vorkaufrecht an den Genossenschaftsanteilscheinen nur durch Satzungen des Emittenten zu errichten.

Z ROZHODNUTÍ EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Právo na ochranu dôvernosti a súkromia a sloboda prejavu

Uverejnenie fotografií a článkov, jediným cieľom ktorého je uspokojiť zvedavosť určitej skupiny čitateľov o detailoch súkromného života verejne známej osoby, nemôže byť považované za prispievanie k debate všeobecného spoločenského záujmu, napriek tomu, že ide o osobu verejne známu. V takýchto prípadoch je slobodu prejavu potrebné vykladať v užšom zmysle.

(Rozsudok IV. sekcie Európskeho súdu pre ľudské práva z 18. januára 2011, č. 39401/04 vo veci MGN Limited proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska)

Dotknuté ustanovenia:

- čl. 8, čl. 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

Európskemu súdu pre ľudské práva bola podaná sťažnosť pre porušenie čl. 10 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľom bola spoločnosť MGN Limited, vydavateľ celoštátneho denníka The Daily Mirror (predtým Mirror) v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska. K porušeniu čl. 10 Dohovoru¹ malo dôjsť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi vo veci o náhradu škody pre porušenie dôvernosti a zákona o ochrane údajov uplatnenej modelkou Naomi Campbell.

V denníku Mirror bol vo februári 2001 uverejnený článok s názvom „Naomi: Som drogovu závislá“ („Naomi: I am a drug addict“). Článok obsahoval informácie o tom, že modelka už tri mesiace pravidelne navštevuje stretnutia Anonymných narkomanov v snahe poraziť svoju závislosť od drog a alkoholu a tiež vyjadrenie jedného z priateľov, že modelka sa uzdravuje. Vedľa článku bol všeobecný popis terapie Anonymných narkomanov a uverejnené fotografie modelky s titulkom „Objatia: Naomi v džínasoch a šiltovke prichádza tento týždeň na poludňajšie stretnutie skupiny“ („Hugs: Naomi, dressed in jeans and baseball hat, arrives for a lunchtime group meeting this week“), ktoré zachytávali modelku uprostred istej skupiny na schodoch budovy. Fotografie boli urobené tajne z neďaleko zaparkovaného auta. Následne v mesiaci február 2001 denník uverejnil niekoľko ďalších článkov k tejto téme, k jednému z článkov bola priložená fotografia, ktorá mala modelku zachytávať pri odchode z terapie.

Naomi Campbell podala proti vydavateľovi denníka žalobu o náhradu škody pre porušenie dôvernosti a zákona o ochrane údajov. Rozsudkom zo dňa 27. 3. 2002 vnútroštátny súd High Court žalobe modelky vyhovel. Súd konštatoval, že vydavateľ bol oprávnený vo verejnom záujme zverejniť informácie o drogovej závislosti a liečení modelky, pretože Naomi Campbell v minulosti klamala verejnosť, keď poprela, že užíva drogy. Súd však uviedol, že jeho úlohou je ochrániť modelku pred uverejňovaním takých informácií o jej súkromnom živote, ktoré majú znak dôvernosti („the mark and badge of confidentiality“) a ktoré ona sama nemala v úmysle verejnosti sprístupniť, pokiaľ by uverejnenie takýchto informácií nebolo ospravedliteľné aj napriek porušeniu dôvernosti a súkromného charakteru takýchto informácií.

1 Čl. 10 Dohovoru:

„1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinom, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a neustrannosti súdnej moci.“

2 Čl. 8 Dohovoru:

„1. Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.
2. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.“

3 Uverejnené In. Justičná revue 12/2007.

4 § 45 rozsudku: „Sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok pre jej ďalší rozvoj a sebanaplnenie každého jednotlivca. Podľa čl. 10 ods. 2 sa vzťahuje nielen na informácie či myšlienky, ktoré sú prijímané priaznivo alebo nie sú vnímané ako urážlivé či neutrálne, ale tiež na tie, ktoré sa niekoho dotýkajú, šokujú alebo znepokojujú... Ako vyplýva z čl. 10, táto sloboda podlieha určitým výnimkám, ktoré je však treba vykladať reštriktívne a akékoľvek jej obmedzenie musí byť presvedčivo odôvodnené“.

5 Uverejnené In. Rozsudky a rozhodnutia ESĽP 5/1998.

6 Uverejnené In. Justičná revue 6–7/2003.

7 Uverejnené In. Rozsudky a rozhodnutia ESĽP 10/2004.

8 Uverejnené In. Přehled rozsudků ESĽP 7–8/1999.

9 Uverejnené In. Justičná revue 10/2007.

Dňa 14. októbra 2002 Court of Appeal pripustil odvolanie vydavateľa denníka. Súd konštatoval, že v danom prípade je potrebné porovnávať práva vyplývajúce z čl. 8² a z čl. 10 Dohovoru. Súd považoval zverejnenie skutočnosti o drogovej závislosti modelky a terapii za legitímne, a preto nepovažoval za významné doplňujúce informácie o tom, že liečenie spočívalo v stretnutiach Anonymných narkomanov, keďže podľa súdu by zverejnenie takéhoto údajia priemerný čitateľ nepovažoval za urážajúce. Uverejnenie okrajových informácií o účasti Naomi Campbell na stretnutiach Anonymných narkomanov nebolo podľa súdu natoľko významné, aby ospravedlňovalo zásah súdu v danom prípade.

House of Lords rozhodnutím zo 6. mája 2004 vyhovel odvolaniu Naomi Campbell a potvrdil rozhodnutie High Court. Podľa súdu právo verejnosti získať informácie o detailoch liečenia modelky bolo omnoho menšie, ako nepochybné právo vedieť, že klamala verejnosť, keď hovorila, že neberie drogy. V prvom prípade išlo podľa súdu o dôverný aspekt jej súkromného života a uverejnenie detailov o liečení modelky (o účasti na stretnutiach Anonymných narkomanov, ako dlho, ako často a v ktorú dobu dňa, o povahe terapie a zverejnenie tajne urobených fotografií) malo potenciál spôsobiť jej ujmu.

V sťažnosti podanej na Európsky súd pre ľudské práva sťažovateľ namietal porušenie čl. 10 Dohovoru. Sťažovateľ poznamenal, že vnútroštátne súdy uznali, že uverejnenie informácií o drogovej závislosti a liečení modelky bolo vo verejnom záujme, čo akceptovala aj Naomi Campbell. Podľa sťažovateľa bolo zásadnou otázkou riešenou vnútroštátnymi súdmi to, či odôvodneným bolo uverejnenie ďalších doplňujúcich informácií, a to informácií o účasti modelky na stretnutiach Anonymných narkomanov, informácií o týchto stretnutiach a uverejnenie dvoch fotografií modelky pred miestom konania stretnutí Anonymných narkomanov. Sťažovateľ bol toho názoru, že ak nebolo žiadnej námietky proti uverejneniu informácií o drogovej závislosti a liečení modelky, nebolo možné namietat ani proti uverejneniu detailov o liečení, keďže liečba účasťou na stretnutiach Anonymných narkomanov je všeobecne známou a široko používanou. Takéto informácie predstavovali podľa sťažovateľa iba obmedzený zásah do súkromného života modelky, ktorý nemôže mať prednosť pred oprávnením denníka posúdiť v dobrej viere, ktoré údaje by mali byť uverejnené na účel podpory dôveryhodnosti údajov uverejňovaných vo verejnom záujme.

Vláda Spojeného kráľovstva zdôraznila kvalitatívny rozdiel medzi skutočnosťou, že Naomi Campbell bola závislá a na liečení a medzi zverejnením detailov o liečení, ktorému sa podrobila. Zverejnenie údajov o liečení podľa vlády ohrozovalo vôľu, resp. schopnosť modelky pokračovať v liečení a na zverejnení týchto informácií neexistoval verejný záujem.

Súd uviedol, že konštatovanie porušenia zásady dôvernosti sťažovateľom v konaní pred vnútroštátnymi súdmi bolo súčasne zásahom do práva sťažovateľa na slobodu prejavu. Tento zásah bol podľa Súdu v súlade so zákonom a sledoval legitímny cieľ ochrany práv druhých, konkrétne právo Naomi Campbell na rešpektovanie jej súkromného života. V odôvodnení rozhodnutia Súd poukázal na to, že základné zásady vzťahujúce sa k danému prípadu už boli ustálené v judikatúre Súdu a boli zhrnuté veľkým senátom Súdu napríklad v rozhodnutí Lindon, Otchakovsky-Laurens a July proti Francúzsku³ (§ 45).⁴ Na prvom mieste musí byť podľa Súdu vzatá do úvahy kľúčová úloha tlače v právnom štáte (Goodwin proti Spojenému kráľovstvu).⁵ Ako konštatoval Súd už v rozhodnutí Pedersen and Baadsgaard proti Dánsku,⁶ tlač nesmie prekročiť hranice stanovené na ochranu povesti druhých, ktorá zahŕňa požiadavky konať v dobrej viere a na základe presných skutkových zistení a poskytovať spoľahlivé a presné informácie v súlade s novinárskou etikou. Povinnosťou tlače je však sprostredkovať informácie a myšlienky o veciach verejného záujmu (De Haes and Gijssels proti Belgicku).⁷ Nejde však iba o povinnosť tlače sprostredkovať takéto informácie a myšlienky; verejnosť má tiež právo takéto informácie a myšlienky získať. V opačnom prípade by tlač nemohla plniť svoju úlohu „strážneho psa“ (*public watchdog*) – Observer a Guardian proti Spojenému kráľovstvu; Bladet Tromsø a Stensaas proti Nórsku.⁸ Súd ďalej uviedol, že pri overovaní toho, či vnútroštátne orgány dosiahli spravodlivú rovnováhu medzi dvoma hodnotami vyplývajúcimi z Dohovoru, ktoré sa môžu dostať do konfliktu v takomto type prípadov, musí súd porovnávať verejný záujem na uverejnení fotografie a potrebu ochrany súkromia (Hachette Filipacchi Associés proti Francúzsku).⁹

Súd dospel k záveru, že „uverejnenie fotografií a článkov, jediným cieľom ktorého je uspokojiť zvedavosť určitej skupiny čitateľov o detailoch súkromného života verejne známej osoby, nemôže byť považované za prispievanie k debate všeobecného spoločenského záujmu, napriek

tomu, že ide o osobu verejne známu. V takýchto prípadoch je slobodu prejavu potrebné vykladať v užšom zmysle“.

Súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutia vnútroštátnych súdov vychádzali zo zásad Dohovoru a judikatúry relevantnej pre daný prípad. Súd mal za to, že odôvodnenie rozhodnutia House of Lords bolo presvedčivé. V tomto rozhodnutí bola podľa Súdu zdôraznená dôverná a súkromná povaha zverejnených doplňujúcich informácií o fyzickom a duševnom zdraví Naomi Campbell a jej liečení a bol vyslovený záver, že zverejnenie takýchto informácií bolo škodlivé pre prebiehajúcu terapiu modelky, mohlo ohroziť jej zotavenie a spôsobiť jej značnú ujmu. Fotografie boli urobené tajne pred budovou, v ktorej sa modelka liečila z drogovej závislosti, a navyše prepojené so súkromnými informáciami uverejnenými v článku. Uverejnenie týchto doplňujúcich informácií pritom podľa Súdu nebolo nevyhnutné k zabezpečeniu dôveryhodnosti článku. Rovnako tak nebola daná ani žiadna naliehavá spoločenská potreba na prístupnosť týchto doplňujúcich údajov verejnosti, keďže verejný záujem bol naplnený už publikáciou údajov o drogovej závislosti a liečení modelky.

Vzhľadom na vyššie uvedené Súd dospel k názoru, že záver House of Lords, podľa ktorého sťažovateľ porušil zásadu dôvernosti informácií, nepredstavuje porušenie čl. 10 Dohovoru.

*Odôvodnenie je redakčne krátené a upravované
a doplnené o odkazy na citované ustanovenia.*

*Právnu vetu a rozhodnutie spracovala:
Mgr. Zuzana Fabianová
advokátska koncipientka*

DO VAŠEJ KNIŽNICE

**Exekučný poriadok –
komentár**

Števec, M. – Ficová, S. a kol.: **Exekučný poriadok. Komentár.** 1. vydanie.
Praha : C. H. Beck, 2011, 570 strán. ISBN 978-80-7400-335-6

Všeobecne známy je vzťah advokáta k dobrému komentáru. Tento druh odbornej literatúry je v praxi spravidla najintenzívnejšie používaný a knižný obal dobrého komentára svojim opotrebovaním sám zľahka demonštruje materiálny rozmer intelektuálnej záťaže. Systém písaného práva nevyhnutne núti advokáta opakovane sa venovať doslovnému zneniu normy. Popri tom vždy bezprostredne siaha po dobrom komentári a žije v nádeji, že sa mu do rúk budú dostávať komentáre čoraz prepracovanejšie a kvalitnejšie.

V máji tohto roku bol odbornej a laickej verejnosti prezentovaný nový komentár k Exekučnému poriadku, ktorý má zjavnú ambíciu a potenciál zaradiť sa do kategórie dobrých komentárov. Jeho vydavateľom je spoločnosť C. H. Beck a samotný komentár vyšiel v edícii „Beckova edícia komentované zákony“, známej najmä pod familiárnym názvom „Beckove sivé komentáre“. Na Slovensku sa mimochodom jedná v poradí už o desiatu pôvodnú publikáciu tejto prestížnej edície.

Recenzovaný komentár je dielom šesťčlenného kolektívu autorov pod vedením JUDr. Mareka Števec, PhD. a doc. JUDr. Svetlany Ficovej, CSc., ktorých mená sú neodškriepiteľnou zárukou zodpovedného prístupu, precíznosti, vysokej odbornej úrovne a v neposlednom rade aj špecifickej a vzácnej ľahkosti pera. Už na tomto mieste možno pozitívne hodnotiť pôvodné rozhodnutie spracovať komentár k Exekučnému poriadku ako kolektívne dielo. Doteraz najznámejšie komentáre tohto zákona sú totiž individuálnymi dielami ich autorov.¹ Pluralitný názorový prístup kolektívu je nevyhnutne iný. To samozrejme *a priori* nedeterminuje kvalitu finálneho znenia komentára, ktorá je v prípade citovaných individuálnych diel značne vysoká. Kolektívne spracovanie mienkotvorných komentárov má však množstvo výhod a pozitívnych prvkov, ktoré v konečnom dôsledku požíva čitateľ (napríklad aktuálny komentár vydavateľstva Manz k rakúskemu ABGB z roku 2010 bol spracovaný kolektívom až 59 autorov).

Obsahová štruktúra komentára je prirodzená a nevyžaduje osobitnú pozornosť. Zodpovedá legislatívnej podobe predmetu odborného komentovania, ktorým je zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Od nadobudnutia účinnosti dňa 1. 12. 1995 podliehal tento normatívny právny akt mnohým zmenám a doplneniam, pričom bol novelizovaný celkovo 26-krát. Z tohto hľadiska je nesporným kladným prvkom aktuálnosť komentára, ktorý plne reflektuje aj novelizáciu Exekučného poriadku zákonom č. 102/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. 6. 2011.

Systematika spracovania jednotlivých ustanovení je typická pre „Beckove sivé komentáre“ a zohľadňuje zaužívanú a prehľadnú schému. Text právnej normy je vždy doplnený o prehľad súvisiacich ustanovení Exekučného poriadku a o prehľad súvisiacich predpisov vo všeobecnosti. Nasleduje rešerš odbornej literatúry so vzťahom ku konkrétnemu ustanoveniu zákona, v rámci ktorej sú jednotlivé komentáre, monografické diela a odborné články zoradené podľa abecedného poradia priezvisk ich autorov. To umožňuje pomerne jednoduché identifikovanie súvisiacej literatúry na nadštandardnej úrovni, nakoľko načrtnuté prehľady sú dostatočne rozsiahle a vyčerpávajúce. Citované sú zdroje z jurisprudencie Slovenskej republiky a Českej republiky.

¹ Mazák, J. **Exekučný poriadok. Komentár.** Bratislava : IURA EDITION, 2006;
Krajčo, J. **Komentár Exekučný poriadok: Procesný postup exekútora. Procesný postup exekučného súdu.** Bratislava : EURO-UNION, 2009;
Tomašovič, M.: **Exekučný poriadok s komentárom.** Žilina : Eurokódex, 2006.

Samotný komentár konkrétneho ustanovenia je následne obsiahnutý v texte členenom do číslovaných odsekov. Jednotlivé paragrafy sú tradične doplnené o autorské označenie predmetu ich úpravy, ktoré je včlenené ho hranatých zátvoriek mimo normatívneho textu a zabezpečuje praktickú orientáciu čitateľa. Každá zo strán, obsahujúca komentár, je v dolnej časti doplnená o priezvisko príslušného člena autorského kolektívu, ktorý text spracoval. Komentované ustanovenia sú kompletizované prehľadom judikatúry, ktorý je v mnohých prípadoch značne rozsiahly, hodnotný a inšpiratívny. Popri všeobecne známých a publikovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sú pomerne precízne citované a spracované aj právne vety z rozhodnutí Ústavného súdu SR, nepublikované rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, rozhodnutia niektorých krajských súdov, ako aj relevantná judikatúra českých súdov. Niektoré osobitne významné ustanovenia Exekučného poriadku sú doplnené aj o početnú judikatúru Európskeho súdneho dvora resp. Súdneho dvora Európskej únie.

Pragmaticky zaujme advokáta predovšetkým spracovanie tej časti Exekučného poriadku, ktorá je z pozície právneho zástupcu oprávneného či povinného aplikovaná najčastejšie. Tou je vo všeobecnej rovine nesporne druhá hlava tretej časti Exekučného poriadku – exekučné konanie (§ 36 až § 61b). Ťažiskové ustanovenia, pokiaľ ide o poskytovanie právnych služieb advokátom, ako ustanovenia o návrhu na vykonanie exekúcie (§ 38 a nasl.), o exekučnom titule (§ 41 a nasl.), o upovedomení o začatí exekúcie (§ 47 a nasl.), o námietkach proti exekúcii (§ 50), o vylúčení vecí z exekúcie a o excindačnej žalobe (§ 55), o odklade exekúcie (§ 56), o zastavení exekúcie (§ 57 a nasl.) a pod. sú spracované na nadštandardnej úrovni. Pozitívne vnímateľný je najmä odborný nadhľad autorského kolektívu a systematický výklad problematiky v širších súvislostiach exekučného konania. Aj advokát kritickej povahy, ktorý od dobrého komentára očakáva opustenie strohého a krátkozrakého gramatického výkladu smerom k vyčerpávajúcej interpretačnej konzistentnosti a logickej argumentačnej nadväznosti textu, vyjadří s najväčšou pravdepodobnosťou s týmto komentárom úprimnú spokojnosť.

Prezentované kvalitatívne atribúty sú typické pre celý komentár a nachádzajú svoje vyjadrenie aj v ťažiskovej časti predpisu, t. j. v štvrtej časti zákona, pojednávajúcej o jednotlivých spôsoboch vykonávania exekúcie (§ 62 až § 192). Výklad desiatich pôvodných spôsobov vykonania exekúcie je podaný presvedčivo a vyčerpávajúco, s odkazom na zohľadniteľné závery súdnej praxe. Doplnený je o detailný výklad relatívne nového ustanovenia (od 1. 4. 2009) o exekúcii príkazom na zadržanie vodičského preukazu (§ 179a).

Možno iba uvítať, že kolektív autorov „nepoľavil“ z vysokých nárokov na kvalitu komentára ani pri ustanoveniach, ktoré nie sú bežne aplikované súdmi a nie sú predmetom zvýšeného záujmu ani inej právnickej verejnosti, samozrejme s výnimkou samotných exekútorov. Jedná sa o ôsmu až desiatu časť zákona, upravujúcu manipuláciu s exekučnými spismi a ich úschovu, samosprávu súdnych exekútorov, vybavovanie sťažností a disciplinárnu zodpovednosť súdnych exekútorov.

Recenzovaný komentár je prakticky vhodne doplnený o vecný register, ako aj o text vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov, výnos MS SR č. 1618/1998-60 ktorým sa vydáva Kancelársky poriadok pre súdnych exekútorov a o Etický kódex súdneho exekútora, schválený Konferenciou súdnych exekútorov dňa 11. 4. 2008.

Záverom možno zodpovedne obísť klasickú formuláciu dojmu recenzenta o tom, komu je predkladané dielo určené, nakoľko výpočet právnických profesií by v tomto prípade musel byť nevyhnutne úplný. Mimoriadny význam danej publikácie pre právnu teóriu a prax, a to nielen advokátsku, je zrejmy už na prvý pohľad. Až dôsledné oboznámenie sa so znením komentára, či už pri riešení konkrétneho prípadu alebo z pohľadky spočívajúcej vo všeobecnom záujme o túto problematiku, však nevyhnutne utvrdí čitateľa o vysokej kvalite diela a praktickej uplatniteľnosti názorov v ňom prezentovaných. Ostáva už len zaželať, aby advokáti vo svojej praxi opakovane siahali po tomto komentári k Exekučnému poriadku ako po „dobrom komentári“, nakoľko je tohto prívlastku bezo zvyšku hodný.

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Dokazování v medicínskoprávních sporech

Holočapek, T.: **Dokazování v medicínskoprávních sporech.**

Praha : Wolters Kluwer ČR, 2011, 211 s.

Advokáti, ktorí zastupujú pacientov alebo pozostalých v sporoch o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy proti poskytovateľom zdravotnej starostlivosti nepochybne prisvedčia konštatovaniu, podľa ktorého platí, že po tom, čo viac či menej úspešne zhromaždia (najmä zo zdravotnej dokumentácie) dôkazy preukazujúce skutkové okolnosti postupu zdravotníckych pracovníkov, ktorý podľa názoru žalobcu viedol k podstatnému zhoršeniu zdravotného stavu alebo smrti pacienta, stoja pred najťažšou úlohou - dokazovaním príčinnej súvislosti medzi tvrdeným *non lege artis* postupom žalovaného a podstatným zhoršením zdravotného stavu alebo smrťou pacienta. Je to dané nie len tým, že slovenské sudy vyžadujú tzv. spoľahlivé preukázanie príčinnej súvislosti, ale aj celkovou zložitou interdisciplinárnej problematiky, problémami pri formulácii otázok znalcom (žalobcom i súdom) a v neposlednom rade aj niekedy súdom akceptovanou obranou žalovaného typu „zdravotný stav pacienta bol komplikovaný už v čase začatia poskytovania zdravotnej starostlivosti a skôr či neskôr by sa aj tak podstatne zhoršil, resp. by viedol k smrti“ so záverom, podľa ktorého z tohto dôvodu niet príčinnej súvislosti medzi *non lege artis* postupom a škodou

1 Holčapek, T.: **Odpovednosť za strátu nádeje.** In.: Právni rozhledy, č. 4/2003, s. 189 – 199.

2 Napr.:

Stolíňová, J. – Mach, J.: **Právni odpovědnost v medicíne.** Galén, Praha, 1998;
Zeman, Z. – Doležal, A.: **Právni odpovědnost a právní vztahy v porodnictví.** Galén, Praha, 2000;
Císařová, D. – Sovová, O.: **Trestní právo a zdravotnictví.** Orac, Praha, 2000;
Drgonec, J. – Holländer, P.: **Moderná medicína a právo.** Obzor, Bratislava, 1982;
Drgonec, J. – Chvístková, J.: **Súdne rozhodovanie medicínskoprávných sporov.** Bratislava, PIMS, 1993;
Jirka, V.: **K objektivní odpovědnosti za škodu na zdraví ve zdravotnictví de lege lata a de lege ferenda.** Právni rozhledy č. 10/2007, s. 347 a nasl., ale aj mnohé ďalšie uvedené v bohatom prehľade literatúry v závere recenzovaného diela.

Tam, kde končia doterajšie komentáre a odborné publikácie k téme, pokračuje práca JUDr. Tomáša Holčapeka, PhD., pražského advokáta, ktorá v roku 2011 vyšla v pražskom vydavateľstve Wolters Kluwer ČR pod názvom *Dokazování v medicínskoprávních sporech*. Jej autor nadväzuje na svoju skoršiu publikačnú činnosť¹ a podstatne obohacuje doterajšiu odbornú (česko-slovenskú) spisbu z oblasti zodpovednosti v medicínskom práve iných autorov.²

Monografia JUDr. Tomáša Holčapeka, PhD. prináša čitateľovi, najmä z radov advokátov prakticky sa zaoberajúcich týmto druhom sporov, vo veľmi vhodne štrukturovanej podobe informácie, ktoré sa pre nich môžu stať neoceniteľnými. Práca je rozdelená (okrem úvodu a záveru) do troch samostatných logicky na seba nadväzujúcich kapitol – Starostlivosť o zdravie a občianske právo; Skutkový stav ako základ pre rozhodnutie; Dokazovanie elementárnych predpokladov zodpovednosti. Všetky tieto časti sú ilustrované rozhodnutiami súdov a praktickými príkladmi.

Úvod knihy uvádza čitateľa do sveta medicínskeho práva a zodpovednosti v ňom širšími právne-filozofickými úvahami autora (konflikt práva vytláčajúceho morálku; funkcia civilného procesu v kontexte takýchto sporov) a upriamuje pozornosť čitateľa na základné (procesnoprávne) témy práce (rozsah, v akom musia byť tvrdenia žalobcu podložené dôkazmi, aby ich súd považoval za preukázané; miera praktickej istoty; proporcionálna zodpovednosť; doktrína straty nádeje).

Kapitola **Starostlivosť o zdravie a občianske právo** začína diskusiou o význame občianskoprávnej zodpovednosti v zdravotníctve a pokračuje konštatovaním: *Civilný spor v oblasti zdravotníctva je snáď ešte viac, než v iných vedecky a technicky zložitých odvetviach poznamenaný nedostatkom informácií v kombinácii informačnej asymetrie ex ante s nesmiernou obtiažnosťou dostatočne odhaliť priebeh udalostí ex post.* Problém zhrňa autor takto: *Keďže je veľmi obtiažné izolovať od seba pôsobenie choroby, či zranenia a účinky jednotlivých zdravotníckych zákrokov, býva často prakticky nemožné určiť s potrebnou mierou istoty, že prípadné nesprávne konanie zdravotníckych pracovníkov bolo príčinou vzniku škody na zdraví alebo inej ujmy, pričom s týmto*

problémom sa musí právna úprava civilného procesu vyporiadať, pretože tento problém môže spôsobiť neúspech inak dôvodnej žaloby pre neunesenie dôkazného bremena a to tak, aby na druhej strane nebola neúmerne zaťažaná ani druhá strana sporu – zdravotnícke zariadenie. Táto kapitola obsahuje ďalej rozbor predpokladov vzniku (všeobecnej) zodpovednosti za škodu. Vo vzťahu k príčinnej súvislosti je poukázané na odbornú literatúru, ktorá dospela k názoru, podľa ktorého *príчинná súvislosť medzi zavineným protiprávnym konaním žalovaného a vznikom škody musí byť (síce) spoľahlivo preukázaná, nestačí tu iba pravdepodobnosť, (avšak) nie je ju možné ale vylučovať iba z toho dôvodu, že protiprávne konanie škodcu iba dovŕšilo už existujúci nepriaznivý zdravotný stav poškodeného*. Nasleduje porovnanie „českého“ (a teda aj slovenského) prístupu k problému s občianskoprávnym deliktom z nedbanlivosti v anglickom common law (tort of negligence). Ďalej sa autor zaoberá (praxou odmietnutou) konštrukciou zodpovednosti v takýchto prípadoch postavenej ako zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkovou činnosťou a prechádza **k zodpovednosti za škodu vyplývajúcou z povahy prístroja alebo inej veci**. Tu rozoberá nie len zodpovednosť za škodu vyplývajúcu z povahy prístroja (diagnostické, terapeutické prístroje) ale aj nástrojov (injekčná striekačka) a sem patriacu **zodpovednosť za (vedľajšie) účinky liekov**. Súčasťou kapitoly je aj rozbor predpokladov vzniku zodpovednosti za zásah do všeobecného osobnostného práva. Tu autor správne poukazuje na objektívnu povahu tejto zodpovednosti a aj na diskusiu a prax riešiacu kolíziu takýchto nárokov s nárokmi na náhradu škody. Možno viac pozornosti však mohlo byť venované problému ujmy na osobnosti fyzickej osoby, keď táto stať sa skôr venuje vplyvu ujmy na druh nároku uplatniteľného pred súdom. Záver kapitoly je venovaný rekonštrukcii a europeizácii tohto okruhu problémov.

Ďalšia kapitola pod názvom **Skutkový stav ako základ pre rozhodnutie** po hmotnoprávnej problematike predchádzajúcej kapitoly naplno otvára gros knihy – procesnoprávne aspekty problematiky. Podstatou tejto kapitoly je definovanie rozloženia povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov sporu.

Kapitola **Dokazovanie elementárnych predpokladov zodpovednosti** tvorí jadro práce. Je nie len najrozsiahlejšou, ale aj najvýznamnejšou časťou monografie. Vnútorne je rozčlenená na dokazovanie jednotlivých predpokladov vzniku občianskoprávnej zodpovednosti:

Podkapitola venovaná **dokazovaniu protiprávneho konania (zásahu)** ponúka okrem teoretického úvodu (non lege artis postup v užšom a širšom zmysle) niekoľko veľmi názorných príkladov konania zdravotníckych pracovníkov a ich právnu analýzu z hľadiska zodpovednosti (napr. poškodenie tepny drenom, pomoc zdravotnej sestry pri hygiene pacienta, pacientova púť po nemocničných oddeleniach, zámena novorodencov). Časť sa zaoberá aj problémom chýbajúcej alebo neúplne zdravotníckej dokumentácie ako aj naznačením potreby v prípade, ak žalovaný nepredloží (kompletnú) zdravotnú dokumentáciu, „preniesť“ na neho dôkazné bremeno o postupe *lege artis*, či problematiky informovaného súhlasu.

Nasledujúce podkapitoly sa zaoberajú **dokazovaním zavinenia a dokazovaním následku**.

Tým sa čitateľ dostáva k najzaujímavejšej časti knihy – podkapitole **Dokazovanie príčinnej súvislosti** (s. 134 – 196). Po krátkom úvode do problematiky nasleduje stať **Potrebná miera dôkazu v českom práve**, ktorá je plne alikvateľná aj na slovenské právo a slovenskú súdnu prax. Aj tu pracuje autor s judikatúrou, príkladmi a názormi právnej vedy (V. Knapp: *V prípade, v ktorom nemožno zistiť pravdu, je potrebné sa usilovať o zistenie maximálnej pravdepodobnosti a potom konať podľa nej, akoby to bola pravda*; J. Drgonec: *Príčinnosť je v biologických procesoch vlastne vždy len väčšou, či menšou pravdepodobnosťou*). Autor konštatuje: *Okolnosť, že pacient prichádza do zdravotníckeho zariadenia už v nepriaznivom zdravotnom stave, neprerušuje sama osebe príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym, najmä non lege artis postupom, a ujmom, ktorá nastane*. Nasleduje komparačná časť **Potrebná miera dôkazu v medzinárodnom porovnaní** venovaná rozboru zahraničných právnych úprav v rozmedzí „praktická istota“ – „prevažujúca pravdepodobnosť“ s ozrejmnením princípov nemeckej, švajčiarskej, rakúskej, švédskej a anglickej úpravy a súdnej praxe. Časť nazvaná **Uľahčovanie dôkazného bremena** sa zaoberá (aj) nemeckou koncepciou dôkazu na prvý pohľad, prezumpciou príčinnej súvislosti, aby bola vystriedaná témou **Proporcionálnej zodpovednosti a stratou šance** doplnenou úvahami o **Proporcionálnej zodpovednosti a mnohosti príčinných konaní**. V závere nájdeme právny rozbor následkov absencie súhlasu pacienta so zákrokom (znova v medzinárodnej komparácii).

Ani sebepodrobnejšia recenzia diela JUDr. Tomáša Holčapeka, PhD. nedokáže postihnúť celú obsahovú bohatosť tejto monografie. Je prácou, ktorá posúva závery doterajších odborných

prác do vyššej úrovne aj tým, že otvára nové témy a prezentuje názory a prístupy v bohatej medzinárodnej komparácii, čo umožňuje čitateľovi pozrieť sa na českú (a aj slovenskú) právnu úpravu a súdnu prax z nového uhľa pohľadu a potrebného nadhľadu. Je výzvou nie len pre advokátov, sudcov a ich rozhodovanie, ale aj pre zákonodarcu, ktorý špecifikám tejto problematiky dosiaľ nevenoval zaslúženú pozornosť, napriek nárastu významu tejto problematiky v praxi.

Čitateľ z radov advokátov, ktorý sa v minulosti stretol so spormi tohto druhu (ktorých počet zrejme neustále rastie a bude rásť), by mal po tejto nie len so záujmom siahnuť, ale mal by ju mať k dispozícii pre svoju každodennú prácu vo svojej knižnici. Určite nebude sklamaný.

JUDr. Peter Kerecman, PhD.

DO VAŠEJ KNIŽNICE

Vel'ký komentár k Občianskemu zákonníku

Fekete, I.: **Vel'ký komentár k Občianskemu zákonníku** (2 zväzky).
Bratislava : Eurokódex, 2011. 1 288 + 1 368 strán

Komentár je z hľadiska systematiky spracovaný tak, že obsahuje odkaz na súvisiace ustanovenia Občianskeho zákonníka a iné súvisiace právne predpisy, čo má čitateľovi umožniť interaktívnu prácu naraz s celým textom. To je podporené nielen nespočetnými odkazmi na súvisiace ustanovenia zákona priamo v komentári, ale i veľmi podrobným vecným registrom.

Pri každom komentovanom ustanovení je uvedený výber z právnickej literatúry, z ktorej sme vychádzali pri spracovaní komentára. Spracovali sme nielen slovenskú, ale aj českú súkromno-právnu literatúru, a to i staršieho dáta.

Praktické hľadisko sa v komentári prejavuje v tom, že komentár obsahuje viac ako 400 samostatne spracovaných príkladov, ktoré autor vypracoval na základe vlastných skúseností a ktoré majú priblížiť výklad i laickej verejnosti. Do textu komentára je zapracovaných niekoľko desiatok grafických obrázkov, ktoré znázorňujú rôzne právne situácie, ktoré vznikajú pri aplikácii Občianskeho zákonníka v praxi. Tam, kde je to vhodné, sme nahradili príklady citáciou odôvodnenia zásadných súdnych rozhodnutí.

Titul si môžete objednať na stránke vydavateľstva Eurokódex:
http://www.eurokodex.sk/E-shop/Velky-komentar-k-Obcianskemu-zakonniku_E1552.aspx

Zo zasadnutia predsedníctva SAK

Predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory zasadalo 10. novembra 2011 v Bratislave s pokračovaním 11. novembra 2011. Rokovanie viedol predseda SAK JUDr. Tomáš Borec, ktorý privítal prítomných členov predsedníctva a informoval ich o účasti na slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Právnickej fakulty Univerzity Komenského pri príležitosti 90. výročia fakulty a na zasadnutí Vedeckej rady Paneurópskej vysokej školy práva, o výsledkoch družobného stretnutia so zástupcami Bamberskej advokátskej komory a o profilovom rozhovore pre denník SME.

Členovia predsedníctva určili za overovateľa zápisnice JUDr. Hreždoviča. V rámci kontroly plnenia uznesení členovia predsedníctva **vzali na vedomie** informáciu Mgr. Fiača-

na, PhD. o výsledkoch prvého rokovania pracovnej komisie Slovenskej advokátskej komory a Českej advokátskej komory pre uznávanie právnického vzdelania na území iného štátu, **vymenovali** JUDr. Mochnáčovú, PhD., s účinnosťou od 20. októbra 2011 za členku Skúšobnej komisie SAK. Predsedníctvo **vzalo na vedomie** informácie JUDr. Popovca o stave súdnych konaní vo veci vypratania nebytových priestorov v budove SAK, **prerokovalo** a rozhodlo o výpovedi nájmu JUDr. Michalkovej z priestorov budovy SAK z dôvodu nedoplatku na nájmomnom vo výške 10 000 eur. Zároveň **poverilo** predsedu SAK JUDr. Boreca určiť a poveriť právneho zástupcu na zastupovanie SAK vo všetkých prebiehajúcich aj budúcich sporoch v súvislosti s užívaním nebytových priestorov v budove SAK v Bratislave.

Predsedníctvo SAK **vzalo na vedomie** informácie kancelárie komory o spolupráci s agentúrou Devon Communication a súhlasilo o uzatvorení novej zmluvy o spolupráci na dobu určitú od 1. januára do 30. septembra 2012. Členovia P SAK **prerokovali a schválili** Uznesenie predsedníctva SAK o podmienkach započítania inej právnej praxe do praxe advokátskeho koncipienta (viď Vestník čiastka 26, ktorý je priložený k tomuto číslu bulletinu). Po prerokovaní návrhu a diskusii **schválilo** predsedníctvo SAK uznesenie, ktorým sa upravuje zastupovanie osôb v materiálnej núdzi podľa zákona č. 327/2003 Z. z. (viď Vestník, čiastka 26).

Predsedníctvo SAK **prerokovalo** ďalší postup SAK voči osobám poskytujúcim právne služby bez oprávnenia, **vzalo na vedomie** informácie Mgr. Veverku o záveroch rokovania Správnej rady Nadácie slovenskej advokácie. Na základe návrhu Redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie **schválili** členovia P SAK cenník inzercie v BSA na rok 2012.

Predsedníctvo SAK sa zaoberalo návrhom na personálne obsadenie moderátorov na jarné semináre advokátskych koncipientov a **schválilo** termíny seminárov v roku 2012.

Predsedníctvo SAK **zvolilo** za členov predsedníctva Rozhodcovského súdu SAK JUDr. Alexandra Škrinára, JUDr. Vladimíra Kráľa, JUDr. Jána Ondruša, JUDr. Janu Mikulášovú a JUDr. Jána Vicianu.

Riaditeľka medzinárodného odboru SAK Mgr. Marečková predložila koncepciu spolupráce medzi SAK a nemecky hovoriacimi advokátskymi komorami, ktorú predsedníctvo **schválilo**, a informovala o zahraničných aktivitách, o aktualizácii informácii v projekte *Štúdia o právach obvinených* a predložila prehľad diania vo výboroch CCBE za mesiace september a október.

Predsedníctvo SAK **prerokovalo** žiadosti súvisiace so znamami advokátskych koncipientov, advokátov a obchodných spoločností vedených komorou.

Dňa 11. novembra 2011 zasadalo predsedníctvo SAK a rozhodovalo ako odvolací orgán.

Podrobnosti o priebehu zasadnutia predsedníctva SAK nájdete v zápisnici uverejnenej na web stránke SAK.

Zapísala –no–

Jarné termíny advokátskych skúšok

Predsedníctvo SAK schválilo jarné termíny advokátskych skúšok nasledovne:

I. termín

Písomná časť: 27. – 29. februára 2012

Ústna časť: 12. – 15. marca 2012

II. termín

Písomná časť: 2. – 4. apríla 2012

Ústna časť: 16. – 19. apríla 2012

Oznam revíznej komisie SAK

Revízna komisia SAK prijala dňa 9. 9. 2011 uznesenie, podľa ktorého **nebude podávať návrhy na začatie disciplinárneho konania proti advokátom, ktorých konanie by mohlo byť v rozpore s § 38 Advokátskeho poriadku.**

Pýta(j)te sa predsedníctva

Aká je lehota na úhradu poistného hradeného na účet komory na účel hromadnej poistnej zmluvy, pokrývajúcej zodpovednosť za škodu spôsobenú výkonom povolania, uzavretej v prospech poistených, vedených v zoznamoch komory?

Poistení podľa hromadnej poistnej zmluvy, **vedení k 1. januáru kalendárneho roka v príslušnom zozname komory,**

ak majú záujem pripojiť sa k hromadnej poistnej zmluve a takýmto spôsobom splniť zákonnú povinnosť poistenia výkonu povolania, sú povinní najneskôr do 31. januára kalendárneho roka uhradiť príslušné poistné s uvedením komorou určených identifikačných a účtovných údajov platby tak, aby toto poistné bolo najneskôr 31. januára kalendárneho roka pripísané na osobitný, na účely úhrad poistného vedený účet komory. Ak nebude uhradené poistné pripísané na účet komory najneskôr 31. januára kalendárneho roka, poistenie výkonu povolania vznikne najskôr dňom pripísania poistného na účet komory, a aj zákonná podmienka poistenia výkonu povolania bude splnená len od tohto dňa.

Poistení podľa hromadnej poistnej zmluvy, **zapísaní počas kalendárneho roka do príslušného zoznamu komory,** ak majú záujem pripojiť sa k hromadnej poistnej zmluve a takýmto spôsobom splniť zákonnú povinnosť poistenia výkonu povolania, sú povinní najneskôr v deň zápisu do príslušného zoznamu komory uhradiť príslušné poistné s uvedením komorou určených identifikačných a účtovných údajov platby tak, aby toto poistné bolo najneskôr v deň zápisu do príslušného zoznamu vedeného komorou pripísané na osobitný, na účely úhrad poistného vedený účet komory. Ak nebude uhradené poistné pripísané na účet komory najneskôr v deň zápisu do príslušného zoznamu komory, poistenie výkonu povolania vznikne najskôr dňom pripísania poistného na účet komory, a aj zákonná podmienka poistenia výkonu povolania bude splnená len od tohto dňa.

Termíny seminárov koncipientov

Jarné termíny v roku 2012

III. ročník – civilné právo

9. – 11. 2. 2012, Tále, Hotel Partizán

I. ročník – civilné právo

23. – 25. 2. 2012, Vyhne, Hotel Sitno

III. ročník – civilné právo

1. – 3. 3. 2012, Tále, Hotel Partizán

II. ročník – trestné právo

15. – 17. 3. 2012, Vyhne, Hotel Sitno

I. ročník – civilné právo

29. – 31. 3. 2012, Tále, Hotel Partizán

II. ročník – trestné právo

12. – 14. 4. 2012, Vyhne, Hotel Sitno

I. ročník – civilné právo

26. – 28. 4. 2012, Tále, Hotel Partizán

Jesenné termíny v roku 2012

III. ročník – trestné právo

13. – 15. 9. 2012, Vyhne, Hotel Sitno

II. ročník – civilné právo

27. – 29. 9. 2012, Vyhne, Hotel Sitno

III. ročník – trestné právo

4. – 6. 10. 2012, Tále, Hotel Partizán

I. ročník – trestné právo

11. – 13. 10. 2012, Vyhne, Hotel Sitno

II. ročník – civilné právo

18. – 20. 10. 2012, Tále, Hotel Partizán

I. ročník – trestné právo

25. – 27. 10. 2012, Tále, Hotel Partizán

II. ročník – civilné právo

8. – 10. 11. 2012, Tále, Hotel Partizán

I. ročník – trestné právo

15. – 17. 11. 2012, Vyhne, Hotel Sitno

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Krst knihy *História advokácie na Slovensku*

V priestoroch SAK v Bratislave sa 11. novembra 2011 slávnostne uviedla do života kniha vydavateľstva Eurokódex *História advokácie na Slovensku*. Autormi pre advokátov vzácnjej publikácie sú dvaja mladí advokáti z Košíc – JUDr. Peter Kerecman a JUDr. Rudolf Manik, ktorým sa podarilo svoju záľubu spoločne pretaviť do reálnej podoby knižky.

Dejiny advokácie boli doteraz knižne mapované vo fragmentoch, ale advokáti historici si tentoraz stanovili vyššiu metú – zamerať sa ucelenejšie na výsek z histórie advokátkeho povolania na Slovensku v období od roku 1848 po súčasnosť. Kniha je výsledkom 10-ročnej výskumnej práce, mapuje históriu advokácie na Slovensku od jej slobodného vzniku a mala by slúžiť každému lepšie spoznať toto povolanie. Ide o komplexné spracovanie dejín advokácie na Slovensku. V knihe sú faximile vzácných historických svedectiev o minulosti advokácie a dôkazy o tom, že advokátska komora má 100-ročnú históriu. Kniha svedčí o tom, že advokácia je noblesné povolanie s dlhoročnou tradíciou.

Autori spracovaním diela pripomínajú všetkým kolegom advokátom význam dejín a pôsobenie ich predchodcov. Ako vo svojom príhovore povedal predseda SAK JUDr. Tomáš Borec: *Knižné „dieťa“ tohto druhu, o ktorom môžeme smelo metaforicky povedať, že je už pri zrode dospelé, uvádzame do života v rámci činnosti Slovenskej advokátskej komory po prvý raz a za všetkých si dovoľujem vysloviť, že je pre nás cťou byť účastnými na tomto podujatí a podeliť sa s autorami o ich pocity.* Predseda SAK JUDr. Borec poďakoval v mene celej advokátskej obce autorom za čas, ktorý popri aktívnom výkone advokácie a plnení iných povinností venujú výskumu dejín advokácie.

Ako uviedol jeden z autorov JUDr. P. Kerecman: *Základnou autorskou myšlienkou bolo vytvoriť akúsi mapu minulosti*

Knihu pokrstil symbolickými paragrafmi doc. Ing. Vladimír Fajnor, vnuk Dr. Vladimíra Fajnora a právnik Dr. Štefana Fajnora – významných advokátov, ktorých život tiež mapuje kniha. Vpravo JUDr. Peter Kerecman, vľavo JUDr. Rudolf Manik.

Recenzenti knihy JUDr. Anton Blaha (vpravo) a JUDr. Stanislav Balík vyslovili presvedčenie, že kniha bude v každej knižnici vzácnosťou

Súčasťou krstu knihy bola aj autogramiáda autorov. Hore JUDr. Rudolf Manik, dolu JUDr. Peter Kerecman

Na príjemnom podujatí sa zúčastnili členovia predsedníctva SAK, revíznej komisie, redakčnej rady Bulletinu slovenskej advokácie a vzácní hostia JUDr. Ivor (v strede) a JUDr. Vozár (tretí sprava)

slovenskej advokácie definovanú právnou úpravou a osobami advokátov. Mapa má slúžiť nie len pre základnú orientáciu všetkých záujemcov o históriu advokácie, ale má byť východiskom aj pre tých, ktorí v budúcnosti budú na tomto území pátrať ďalej. História advokácie má mnoho zákutí, ale aj mnoho právd platiacich bez zmeny po stáročia. Jednu z nich vyslovil dr. Vladimír Fajnor v roku 1932: Advokát nech nikdy nezabudne, že ak má dôveru vo svoje povolanie, vo svoj rozum a svoju česť, vždycky nájde dostatok klientov, ktorí budú mať dôveru v neho... Verme, že aj kniha História advokácie na Slovensku bude advokátom túto pravdu pripomínať.

JUDr. Manik konštatoval, že pre najstaršie dejinné obdobie advokácie bola typická torzovitosť a fragmentárnosť právnych prameňov, a preto bolo zaujímavé v archívoch

s poriadnym množstvom prachu nachádzať a študovať niektoré listinné dokumenty. Za spoluautorov vyslovil nádej, že monografia predkladaná čitateľom sa stane spúšťacím mechanizmom väčšieho záujmu potenciálnych autorov o napríklad regionálne spracovanie vývoja advokácie a to aj na právnických či filozofických fakultách.

Snahy pri skúmaní dejín advokácie vydaním tejto knihy sa nesmú končiť. Majú byť platformou na vťahnutie do kruhov záujemcov o históriu advokácie aj ďalších. Poznanie a propagácia minulosti prispieva k nobilese povolania advokát.

Vďaka vydavateľovi Eurokódexu za to, že knihu vydali v elegantnom koženom obale a vnútri použili papier, z ktorého samého dýcha história.

–no–

Foto Zuzana Zemanová

Pozvánka na semináre AIJA

Príležitosť pre mladých právnikov

Bulletin slovenskej advokácie už informoval o činnosti AIJA, napriek tomu zostáva počet jej slovenských členov v porovnaní so zahraničím žalostne nízky. Dovoľte mi upriamiť pozornosť advokátov a koncipientov na dve zaujímavé akcie, ktoré sa onedlho pod jej záštitou uskutočnia.

Cieľom združenia AIJA, ktoré v roku 2012 osláví 50. výročie svojho založenia, je rozvíjať spoluprácu a priateľské kontakty medzi mladými právnikmi z rôznych kútov sveta, sprostredkovať výmenu know-how, vzájomné vzdelávanie sa a skvalitňovanie služieb poskytovaných klientom. Organizuje semináre a stretnutia, na ktorých prednášajú špičkoví odborníci z rôznych oblastí práva. Pozornosť sa nezameriava iba na právnické témy, na seminároch majú nezastupiteľné miesto aj otázky osobného rozvoja, soft-skills a manažmentu advokátskej kancelárie. Sme presvedčení, že slovenskí advo-

káti a koncipienti môžu mať z účasti na aktivitách AIJA ešte väčší prínos ako ich zahraniční kolegovia, pretože zahraničné advokátske kancelárie pôsobia prevažne v Bratislave a prístup k zahraničnému know-how majú mimobratislavskí advokáti a koncipienti obmedzený. Práve im môže AIJA z prvej ruky ponúknuť kontakty so zahraničnými kolegami, ktoré sú obchodnou príležitosťou potenciálne vedúcou k získaniu zaujímavých klientov (osobná skúsenosť autora pozvánky).

Slovenskí kolegovia, ktorí by sa o činnosti AIJA radi dozvedeli viac, by preto nemali zmeškať dva semináre v roku 2012. Vo Viedni bude v dňoch 16. až 18. februára 2012 seminár zameraný na právo nehnuteľností a ochranu dát. V apríli bude nasledovať seminár v Prahe venovaný otázkam predaja podniku a insolvenčného práva. Pražský seminár je obzvlášť zaujímavý pre všetkých mladých koncipientov – záujemcovia zo strednej a východnej Európy sa môžu zúčastniť za osobitne zvýhodnených podmienok.

Podrobné informácie o všetkých seminároch AIJA je možné získať na stránke www.aija.org. Na prípadné otázky ohľadne AIJA rád osobne odpovie aj autor tohto článku (ondrej.bukna@bukna.eu).

Ondrej Bukna, advokát

Autor je národným zástupcom AIJA pre Slovenskú republiku

Vysoké štátne vyznamenanie pre JUDr. Štefana Detvaia

Dňa 15. november 2011 bude v histórii slovenskej advokácie patriť osobitné miesto. V tento deň bývalý predseda Slovenskej advokátskej komory JUDr. Štefan Detvai, ktorý stál na čele slovenskej advokácie 20 rokov, prevzal z rúk mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Maďarskej republiky na Slovensku Dr. Csabu Balogha **Zlatý záslužný kríž**, vysoké vyznamenanie Maďarskej republiky, ktoré mu udelil prezident Maďarskej republiky Pál Schmitt za vytvorenie a udržiavanie štvrtstoročnej spolupráce medzi advokátskymi komorami na Slovensku a v Maďarsku. Na slávnostnom akte sa

Zľava: predseda Maďarskej advokátskej komory Dr. Bánáti, maďarský veľvyslanec pán Balogh, JUDr. Detvai a predseda SAK JUDr. Borec

osobne zúčastnili protokolárni predstavitelia veľvyslanectva, predseda Maďarskej advokátskej komory Dr. Bánáti, predseda Budapeštianskej advokátskej komory Dr. Réti, predseda Slovenskej advokátskej komory JUDr. Borec, rodina, kolegovia a známi.

JUDr. Detvai v príhovore uviedol, že vyznamenaním, ktoré dostal, je poctený. Vníma ho ako ocenenie dlhoročnej priateľskej spolupráce medzi Slovenskou advokátskou komorou a maďarskými advokátskymi komorami, lepšie povedané medzi slovenskými a maďarskými advokátmi. Je dôkazom toho, že spoločný cieľ, respektíve poslanie, ľudí zblížuje. U advokátov ide o poslanie pomáhať tým, ktorí sú na ich pomoc odkázaní. Udelené vyznamenanie zároveň považuje za poctu všetkým slovenským a maďarským advokátom, ktorí v dlhodobej perspektíve budujú nadštandardné osobné a profesijné vzťahy. Za prejavenú poctu poďakoval Maďarskej republike a jej prezidentovi. V rámci príhovoru deklaroval, že poďakovanie nepatrí iba jemu, ale patrí všetkým, ktorí sa podieľali na zásluhách, za ktoré bolo vyznamenanie udelené. Do budúcnosti vyslovil želanie, aby sa spolupráca medzi slovenskými a maďarskými advokátmi, ako aj advokátskymi komorami rozvíjala naďalej rovnako dobre a priateľsky ako doteraz v prospech advokátov a klientov v oboch krajinách.

Predseda Slovenskej advokátskej komory JUDr. Borec nadviazal na slová JUDr. Detvaia. Bolo preňho cťou zúčastniť sa na udelení vysokého maďarského štátneho vyznamenania po prvý raz v histórii slovenskému advokátovi a jeho predchodcovi na poste predsedu komory. Ubezpečil, že spolupráca medzi partnerskými komorami a advokátmi sa ďalej kontinuálne vyvíja. Slovenská advokátska komora plánuje v roku 2012 zorganizovať stretnutie advokátov z pohraničných slovensko-maďarských oblastí a s partnerskou komorou v Maďarsku sa bude snažiť o presadzovanie spoločných pozícií na medzinárodných advokátskych fórach.

-km-

Foto Vladislav Zigo

ANKETOVÝ LÍSTOK

Záujem o prijatie nemeckého stážistu

Máte záujem o prijatie nemeckého stážistu do Vašej advokátskej kancelárie?

Áno Nie Ak áno, na aké obdobie? (max. tri týždne)

Názov a adresa advokátskej kancelárie

Kontaktná osoba (meno, e-mail, tel./fax)

Cieľom ankety je zistiť záujem advokátov a advokátskych kancelárií o prijatie stážistu zo SRN. Iniciatíva je výsledkom rokovaní s Bambergskou advokátskou komorou, z ktorých vyplynul zámer organizovať recipročný výmenný program pre mladých advokátov. Anketa je orientovaná na nemecky komunikujúcich advokátov.

Vyplnený anketový lístok pošlite, prosím, **poštou** na adresu SAK, Kolárska 4, 813 42 Bratislava **alebo e-mailom** na adresu mareckova@sak.sk a chladekova@sak.sk.

Anketový lístok vo formáte MS Word

je na stránke www.sak.sk.

Bližšie informácie: Odbor medzinárodných vzťahov – Mgr. Marečková (tel.: 02 529 61 236) a Mgr. Chládeková (tel.: 02 529 61 213)

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ SAK

Povinnosť advokáta ako ustanoveného právneho zástupcu postupovať s odbornou starostlivosťou

Za postup advokáta v súlade s odbornou starostlivosťou nie je možné považovať nečinnosť advokáta ako súdom ustanoveného právneho zástupcu, v dôsledku ktorej neinformuje klienta o svojom ustanovení ako právneho zástupcu súdom v konaní vo veci klienta a je v tomto konaní nečinný, nekontaktuje klienta za účelom vyžiadania si jeho pokynov, ako vo veci ďalej pokračovať a ani po skončení konania neinformuje klienta o výsledku konania.

(Rozhodnutie V. Disciplinárneho senátu Slovenskej advokátskej komory z 26. januára 2011 sp. zn. DS V.- 65/10: 1951/2010)

Dotknuté ustanovenie:

- § 18 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v platnom znení

Disciplinárny senát uznal disciplinárne obvineného advokáta za vinného z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustil

tým, že

konal v rozpore so záujmom svojho klienta, pretože

- ho neinformoval o svojom ustanovení ako právneho zástupcu súdom v súdnom konaní
- svojho klienta od ustanovenia do právoplatného skončenia súdneho konania ani jedenkrát nekontaktoval a nežiadal klienta o pokyny, ako postupovať v tejto právnej veci v súdnom konaní
- v predmetnom súdnom konaní bol nečinný
- po skončení konania svojho klienta neinformoval o výsledku konania v lehote viac ako jeden rok od právoplatného skončenia súdneho konania

čím sa dopustil

disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 a § 18 ods. 1, 2, 3¹ zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii,

za čo mu bolo uložené

podľa § 56 ods. 2 písm. c.) zákona o advokácii disciplinárne opatrenie – peňažná pokuta vo výške 307,70 EUR.

Podľa § 42 ods. 2 Disciplinárneho poriadku SAK bola disciplinárne obvinenému advokátovi uložená povinnosť zaplatiť na účet Slovenskej advokátskej komory paušálne trovy disciplinárneho konania v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z odôvodnenia:

Na základe podnetu sťažovateľa – klienta disciplinárne obvineného advokáta podal dňa 18. 10. 2010 navrhovateľ návrh na začatie disciplinárneho konania voči disciplinárne obvinenému advokátovi pre skutok popísaný vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Disciplinárne obvinený vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu na začatie konania a vo výpovedi na pojednávaní dňa 26. 1. 2011 potvrdil, že po rozhodnutí súdu o ustanovení za právneho zástupcu nevykonal žiaden úkon právnej pomoci. Klienta očakával vo svojej advokátskej kancelárii, keďže to bol on, kto potreboval právnu pomoc, preto nepovažoval za potrebné klienta kontaktovať. Ďalej uviedol, že v súdnom konaní nevykonal žiaden úkon, pretože to nepovažoval za účelné, na pojednávaní sa nezúčastnil pre zdravotné problémy, pričom o tom neupovedomil súd ani klienta. Tak tiež nepodal odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, pretože sa stotožnil s týmto rozhodnutím. O predmetnom rozhodnutí a stave vo veci klienta informoval až vtedy, keď ho náhodne navštívil v advokátskej kancelárii. Na záver dodal, že si nie je vedomý porušenia svojich povinností advokáta.

Disciplinárny senát vec prerokoval a dospel k nasledujúcim skutkovým a právnym záverom:

Disciplinárne obvinený po svojom ustanovení za právneho zástupcu v predmetnej právnej veci nereagoval adekvátne na vzniknutú právnu situáciu. Postupoval v rozpore so svojimi povinnosťami, keď nekontoval svojho klienta, neprerokoval s ním danú vec a nežiadal pokyny, ako vo veci ďalej pokračovať. Nepostupoval vo veci s odbornou starostlivosťou, keďže za odbornú starostlivosť nemožno považovať nečinnosť advokáta. V konečnom dôsledku jeho pasivita spôsobila, že jeho konanie je potrebné považovať za také, ktoré je svojím charakterom spôsobilé znížiť dôstojnosť advokátskeho stavu.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto disciplinárny senát uznal disciplinárne obvineného za vinného zo skutku uvedeného v návrhu na začatie disciplinárneho konania v súlade s ust. § 56 ods. 1 a § 18 ods. 1, 2, 3 zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii.

Disciplinárny senát sa ďalej zaoberal aj skutočnosťou, ktorá nebola obsiahnutá v návrhu na začatie disciplinárneho konania, totiž, či bolo povinnosťou disciplinárne obvineného advokáta podať v danej veci odvolanie, pričom dospel k záveru, že jeho povinnosťou bolo výlučne vysvetliť klientovi právny stav veci, nie však reagovať na rozhodnutie súdu odvolaním, na podanie ktorého nebol právny dôvod.

Pri rozhodovaní o uložení disciplinárneho opatrenia prihliadol disciplinárny senát aj na skutočnosť, že disciplinárne obvinený si bol vzhľadom na svoj postoj k prejednávanej veci vedomý nesprávnosti svojho konania a je predpoklad, že sa v budúcnosti vyvaruje konania v rozpore s predpismi slovenskej advokácie.

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia

Poznámky

1 § 18 ods. 1 zákona o advokácii:

„Advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí.“

§ 18 ods. 2 zákona o advokácii:

„Advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.“

§ 18 ods. 3 zákona o advokácii:

„Advokát postupuje pri výkone advokácie tak, aby neznižoval dôstojnosť advokátskeho stavu. V záujme toho je povinný dodržiavať pravidlá profesijnej etiky a iné pravidlá, ktoré určuje predpis komory.“

*Právnu vetu a rozhodnutie spracovala
Mgr. Tatiana Frištiková
advokátska koncipientka*

INZERCIA
sa v elektronickej verzii nezobrazuje

Z DISCIPLINÁRNYCH ROZHODNUTÍ ČAK

Povinnosť advokáta poučiť klienta o všetkých zákonných prostriedkoch a možnostiach ich uplatnenia v prospech klienta

Je závažným porušením povinností advokáta, ak klienta, s ktorým rokuje o jeho nespokojnosti s právoplatným správny rozhodnutím, neupozorní na možnosť súdneho preskúmania a na lehotu pre podanie žaloby.

*(Rozhodnutie disciplinárneho senátu disciplinárnej komisie
Českej advokátskej komory sp. zn. K 84/03)¹*

Dotknuté ustanovenia:

- § 16 ods. 1, 2 zákona č. 85/1996 Sb. o advokácii v platnom znení
- **obdobné ustanovenia slovenských právnych predpisov:** § 18 ods. 1² a ods. 2³ zákona č. 586/2003 o advokácii v platnom znení

Disciplinárny senát uznal disciplinárne obvineného advokáta za vinného z disciplinárneho previnenia, ktorého sa dopustil

tým, že

potom, čo dňa 21. 11. 2001 prevzal právne zastúpenie klienta A. B. vo veci preskúmania rozhodnutia MÚ č. k. 2974/Výst. 1020/2001 v spojení s rozhodnutím okresného úradu č. k. RRR 3054/01 o umiestnení stavby rodinného domu, klienta A. B. neinformoval o možnosti súdneho preskúmania vydaného správneho rozhodnutia a o zákonom stanovenej lehote k podaniu žaloby, v dôsledku čoho A. B. žalobu proti rozhodnutiu správneho orgánu nepodal,

teda

nechránil a nepresadzoval práva a oprávnené záujmy klienta a pri výkone advokácie nekonal svedomito, keď nevyužil dôsledne všetky zákonné prostriedky a v ich rámci neuplatnil v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladal za prospešné,

čím porušil

ust. § 16 ods. 1 a ods. 2 zákona o advokácii⁴ a dopustil sa disciplinárneho previnenia.

Podľa § 32 ods. 3 písm. c zákona o advokácii disciplinárne obvinenému za to bolo uložené disciplinárne opatrenie – pokuta vo výške 15 000 Kč.

Disciplinárne obvinenému advokátovi bola súčasne uložená povinnosť zaplatiť na účet Českej advokátskej komory náhradu nákladov konania vo výške 3 000 Kč.

Z odôvodnenia:

Disciplinárny žalobca podal na disciplinárne obvineného disciplinárnu žalobu pre skutok popísaný vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia. Túto žalobu navyše disciplinárny žalobca doplnil o ust. § 17 zákona o advokácii v spojení s čl. 4 ods. 1 Pravidiel profesionálnej etiky tak, že ide o zásadné pochybenie disciplinárne obvineného, ktoré znižuje dôstojnosť a vážnosť advokátskeho stavu.

Disciplinárne obvinený vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 7. 11. 2003 uviedol, že klient A. B. mu udelil plnú moc len pre účely kontaktovania jeho suseda, nie však k všeobecnému zastupovaniu vo veci a teda ani k podaniu riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov proti správne rozhodnutiu, ktoré bolo predmetom konzultácie s klientom. Túto svoju povinnosť disciplinárne obvinený splnil, keď dňa 6. 12. 2003 poslal susedovi klienta doporučený list, v ktorom ho vyzval na osobné stretnutie za účelom prejednávania veci, na čo sused klienta reagoval tak, že nemá záujem komunikovať s A. B. ani prostredníctvom jeho právneho zástupcu. O výsledkoch rokovania dňa 16. 1. 2002 informoval klienta. Koncom februára 2002 klient požiadal disciplinárne obvineného o prípravu textu žaloby na suseda o zdržanie sa zásahov. Návrh žaloby disciplinárne obvinený predložil klientovi na stretnutí dňa 11. 2. 2003, pričom však klient vyslovil nesúhlas s obsahom žaloby a následne listom zo dňa 8. 3. 2002 požiadal o vydanie všetkých listín, ktoré disciplinárne obvinený pripravil. Na pojednávaní disciplinárneho senátu disciplinárne obvinený zdôraznil, že predmetom právnej služby bolo len nadviazanie kontaktu so susedom klienta A. B., nie však vypracovanie správnej žaloby,

preto ani nepovažoval za potrebné uzatvoriť s klientom písomnú dohodu a vyžiadať si od neho zálohu. Z uvedených dôvodov disciplinárne obvinený zhodnotil svoj postup ako úplne profesionálny, ktorý zodpovedal spôsobu konania klienta.

Disciplinárny senát na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že disciplinárne obvinený sa pri poskytovaní právnych služieb klientovi A. B. obmedzil len na sprostredkovanie kontaktu so susedom klienta, bez toho, aby klienta poučil o možnosti podať žalobu proti rozhodnutiu správneho orgánu a o lehote, v ktorej je nevyhnutné takúto žalobu podať. V dôsledku tohto prístupu disciplinárne obvineného došlo k márnemu uplynutiu lehoty na podanie žaloby proti správne rozhodnutiu, ktoré bolo predmetom právnej konzultácie s klientom, pričom tento nepriaznivý stav už nebolo možné zvrátiť ani podaním žaloby o zdržanie sa zásahov voči susedovi klienta, ktorá bola následne vypracovaná podľa pokynov klienta.

Disciplinárny senát preto dospel k záveru, že disciplinárne obvinený svojím postupom vo veci porušil ust. § 16 ods. 1 zákona o advokácii, pričom však vzhľadom na neskoršiu snahu disciplinárne obvineného riešiť vzniknutú situáciu žalobou na zdržanie sa zásahov, následky tohto jeho nesprávneho postupu nedosiahli takej intenzity, aby došlo k zníženiu dôstojnosti advokátskeho stavu, a teda k porušeniu § 17 zákona o advokácii s čl. 4 ods. 1 Pravidiel profesionálnej etiky. Vzhľadom na závažnosť disciplinárneho previnenia a majetkové pomery disciplinárne obvineného disciplinárny senát mu uložil povinnosť zaplatiť peňažnú pokutu v jej dolnej sadzbe.

Poznámky

1 preložené a spracované podľa Syka, J.: **Z kárné praxe.**
In: Bulletin advokácie, č. 4/2005, s. 58–59

2 § 18 ods. 1 slovenského zákona o advokácii:

„Advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí.“

3 § 18 ods. 2 slovenského zákona o advokácii:

„Advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.“

4 § 16 ods. 1 českého zákona o advokácii:

„Advokát je povinný chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Pokynmi klienta však nie je viazaný, ak sú v rozpore s právnym alebo stavovským predpisom; o tom je advokát povinný klienta primerane poučiť.“

§ 16 ods. 2 českého zákona o advokácii:

„Pri výkone advokácie je advokát povinný jednať čestne a svedomito; je povinný využívať dôsledne všetky zákonné prostriedky a v ich rámci uplatniť v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné.“

Rozhodnutie je redakčne krátené, upravované a doplnené o odkazy na citované ustanovenia.

*Právnu vetu a rozhodnutie preložila a spracovala
Mgr. Tatiana Frištková
advokátska koncipientka*

Multilaterálny hospitačný program v Nemecku 2012

Nemecká nadácia pre medzinárodnú právnu spoluprácu, Spolková advokátska komora a Nemecké združenie advokátov organizujú hospitáciu pre mladých advokátov a koncipientov v poslednom roku svojej koncipientskej praxe z krajín strednej a východnej Európy v čase

22. mája – 4. júla 2012

Cieľom pobytu je prehĺbenie vedomostí z nemeckého práva a práva EÚ na úvodnom seminári a následne oboznámenie sa s prácou nemeckých advokátskych kancelárií.

Podmienkou účasti je viacročná odborná prax so zameraním na občianske, obchodné a hospodárske právo, **vek do 35 rokov a veľmi dobrá znalosť nemčiny. Záujemcovia**

nesmú pracovať v nemeckých kanceláriách na Slovensku, t. j. ktoré vznikli ako pobočka/zastúpenie nemeckej kancelárie a/alebo ktoré nesú meno nemeckej advokátskej kancelárie.

V roku 2012 sa bude môcť zúčastniť jeden účastník zo Slovenska. Záujemcovia sa môžu prihlásiť písomne alebo e-mailom najneskôr **do 20. januára 2012** na adrese SAK, Kolárska 4, 813 42 Bratislava alebo u Mgr. Kataríny Marečkovej mailom na adresu mareckova@sak.sk. **Termín výberového konania bude prihláseným záujemcom o hospitáciu včas oznámený.**

Bližšie informácie: Mgr. Marečková (tel. č. 02 529 61 236) alebo Mgr. Chládková (02 529 61 213).

Prehľad ročníka 2011

V zátvorke za menom autora je uvedené číslo bulletinu, v ktorom má publikovaný článok.

Prispievatelia do rubriky AKTUÁLNE

Biroščáková Jana, JUDr. (9)
Blaha Anton, JUDr. (7-8, 12)
Demčák Stanislav, JUDr. (11)
Ďurovčík Juraj, JUDr. (1-2)
Havlát Ján, JUDr. (6)
Lauko Martin, JUDr. (5)
Molnár Peter, JUDr., PhD. (7-8)
Sedlačko František, JUDr., LL.M.
(1-2, 3, 4, 5, 6, 7-8, 9, 10, 11, 12)

Prispievatelia do rubriky ČLÁNKY, ŠTÚDIE

Barancová Helena, prof. JUDr., DrSc. (3)
Bardač Róbert, Mgr. (6)
Bardelčík Tomáš, JUDr. (3, 4, 5)
Bednár Daniel, JUDr. (7-8)
Bicko Martin, Mgr. (1-2)
Bojmírová Simona, JUDr. (4)
Brössl Alexander, JUDr. (5)
Demčák Stanislav, JUDr. (6)
Deset Miloš, JUDr., PhD. (5)
Dráčová Jana, JUDr. (1-2)
Dulak Anton, doc. JUDr., PhD. (1-2)
Dvořák Tomáš, JUDr., PhD. (12)
Ewerling Viktor, Mgr. (9)
Grabán Adrián, JUDr. (10, 12)
Grman Ján, JUDr. (4)
Hodás Milan, JUDr. (9, 11)
Horniaková Andrea, Bc. Mgr. (3)
Horváthová Adriana, JUDr. (12)
Kasinec Rudolf, JUDr. (6)
Kerecman Peter, JUDr., PhD. (10, 11)
Králik Andrej, JUDr., LL.M. (1-2)
Kratky Daniel J. (12)
Macejková Ivetta, JUDr. (7-8)
Olej Jozef, doc. JUDr., CSc. (5)
Ovečková Oľga, prof. JUDr., DrSc. (1-2)
Sedlačko František, JUDr., PhD. LL.M. (7-8, 9)

Prispievatelia do rubriky ZAUJÍMAVOSTI

Kerecman Peter, JUDr., PhD. (1-2, 3, 4, 5)
Manik Rudolf, JUDr. (6, 7-8, 9, 10)

Obsah dvojčísła 1-2/2011

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 Problémy a výzvy súčasnej advokácie
- 3 Venujte 2 % Nadácii slovenskej advokácie
- 4 Rímske právo – odkaz i výzva
JUDr. Juraj Ďurovčík
- 6 Poistenie zodpovednosti za škodu vzniknutú
pri výkone advokácie

DISKUSIA

- 7 Výkon advokácie v rámci spoločnosti s ručením
obmedzeným a individuálne sociálne poistenie
- 8 Hospitácia v Nemecku v roku 2011

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 10 Zmeny v katastri nehnuteľností vo svetle ich ročnej existencie
JUDr. Jana Dráčová
- 16 „Požadovaný podiel“ vo veciach zrušenia
a vyporiadania podielového spoluvlastníctva
Mgr. Martin Bicko
- 19 Limitácia náhrady škody v obchodnom práve
prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.
- 28 Niekoľko poznámok k zmluvnej limitácii náhrady škody
doc. JUDr. Anton Dulak, PhD.
- 32 Uplatňovanie programu zhovievavosti (leniency)
v Európskej únii a na Slovensku
JUDr. Andrej Králik, LL.M.

JUDIKATÚRA

- 39 Náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým smrťou
blízkej osoby pri dopravnej nehode – pasívna legitimácia
poistovne; posudzovanie podmienok vzniku zodpovednosti

ADVOKÁCIA

SAK

- 42 Zo zasadnutí predsedníctva SAK
- 42 Termíny vzdelávacích podujatí pre advokátov
- 43 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 43 Verejné napomenutie
- 44 Novoročné stretnutie právnikov
- 46 Povinnosť advokáta – informovať všetkých klientov
pri zastupovaní v spoločnej veci; – dôsledne a včas
využívať v prospech klienta potrebné právne prostriedky

ZAHRANIČIE

- 48 VII. Konferencia o histórii advokácie
- 49 Z plenárneho zasadnutia CCBE v Bruseli
- 50 *Bulletin advokacie* prináša...
- 51 Povinnosť advokátskeho koncipienta – plniť prevzaté záväzky; – zachovávať dôstojnosť a vážnosť advokátskeho stavu

ZAUJÍMAVOSTI

- 53 Banskobystrický proces
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

Obsah č. 3/2011

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 „Som otvorená a pripravená viesť
konštruktívny dialóg pri príprave zmien“

DISKUSIA

- 3 Vstať alebo ostať sedieť?

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 6 Premlčanie a preklúzia vybraných práv
v daňovom konaní
JUDr. Tomáš Bardelčík
 - 14 Komparácia predbežných opatrení
nariadovaných v Slovenskej republike
a v Európskej únii
Bc. Mgr. Andrea Horniaková
 - 21 Výnimky zo zákazu diskriminácie
z dôvodu veku (podľa najnovšej judikatúry
Súdneho dvora EÚ)
prof. JUDr. Helena Barancová, DrSc.
- #### JUDIKATÚRA
- 32 Uchovanie a vydanie údajov z počítača
advokáta dôležitých na objasnenie trestnej
činnosti – zásah do súkromnej sféry jednotlivca
 - 35 Oprava

ADVOKÁCIA

SAK

- 36 Zo zasadnutia Predsedníctva SAK
- 36 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 37 Povinnosť advokáta riadne a včas informovať
klienta o postupe vo veci – vec po skončení
zastupovania písomne finančne vysporiadať
- 38 Pozvánka na šachový turnaj

ZAHRANIČIE

- 39 Zo zasadnutia Stáleho výboru CCBE
- 40 *Bulletin advokacie* prináša
- 42 Povinnosť advokáta zdržať sa akýchkoľvek
postupov znižujúcich dôstojnosť
advokátskeho stavu

ZAUJÍMAVOSTI

- Banskobystrický proces
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

Obsah č. 4/2011**AKTUÁLNE****ROZHOVOR**

- 2 S narastajúcim počtom advokátov
pribúdajú podnety a sťažnosti

DISKUSIA

- 4 Ako ďalej s náhradou trov odvolacieho konania?

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 6 Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú
pri výkone verejnej moci nezákonným
rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom
(prvá časť)

JUDr. Tomáš Bardelčík

- 11 Problematika regulácie nájomného
v podmienkach SR

JUDr. Ján Grman

- 22 Štatutárny orgán a dozorná rada
akciovej spoločnosti v Ruskej federácii
Komparácia so slovenskou právnou úpravou

JUDr. Simona Bojmírová

JUDIKATÚRA

- 30 Pravidlá Európskej únie týkajúce sa
výkonu povolania advokáta

ADVOKÁCIA**SAK**

- 34 Zo zasadnutia Predsedníctva SAK
34 Odpočet činnosti Predsedníctva SAK za obdobie
od konferencie advokátov do 31. decembra 2010

- 36 Povinnosť advokáta zdržať sa pri poskytovaní
právných služieb konania v rozpore s dobrými
mravmi – povinnosť chrániť a presadzovať
práva a záujmy klienta

- 38 Pýta(j)te sa predsedníctva

ZAHRANIČIE

- 40 *Bulletin advokacie* prináša

- 40 Povinnosť advokáta plniť prevzaté záväzky
a zachovávať dôstojnosť advokátskeho stavu

ZAUJÍMAVOSTI

- 44 Banskobystrický proces
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

Obsah č. 5/2011**AKTUÁLNE****ROZHOVOR**

- 2 Disciplinárne senáty sú pri rozhodovaní
absolútne nezávislé
3 Letný seminár advokátov na Tálloch a golfový turnaj

DISKUSIA

- 4 Zastúpenie substituujúceho advokáta koncipientom
5 Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora
JUDr. Martin Lauko

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 6 Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú
pri výkone verejnej moci nezákonným
rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom
(druhá časť)

JUDr. Tomáš Bardelčík

- 15 Advokát ako svedok v trestnom konaní
a povinnosť mlčanlivosti
doc. JUDr. Jozef Olej, CSc., JUDr. Alexander Bröstl

- 24 Kriminologická charakteristika skupiny
organizovaného zločinu
JUDr. Miloš Deset, PhD.

JUDIKATÚRA

- 32 Zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú
klientovi pri výkone advokácie

ADVOKÁCIA**SAK**

- 36 Zo zasadnutia Predsedníctva SAK
36 Pýta(j)te sa predsedníctva
37 Povinnosť advokáta riadne a včas platiť príspevok
na činnosť SAK – povinnosť advokáta riadne a včas
platiť príspevok do sociálneho fondu SAK

ZAHRANIČIE

- 39 Povinnosť advokátskeho koncipienta postupovať
čestne a svedomito
– prevzatie právneho zastúpenia bez súhlasu advokáta
– povinnosť advokáta chrániť práva a oprávnené
záujmy klienta

- 41 *Bulletin advokacie* prináša

ZAUJÍMAVOSTI

- 44 Banskobystrický proces
JUDr. Peter Kerecman, PhD.

Obsah č. 6/2011

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 Bude nutné zvýšiť príspevok

DISKUSIA

- 3 Komu patria „advokátové trovy“
v občianskom súdnom konaní?
4 Advokáti a *pro bono*

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 6 Význam obsahu doručenkovej pre náhradné
doručenie podľa Občianskeho súdneho poriadku
Mgr. Róbert Bardáč
10 Exekúcia založenej nehnuteľnosti
bez súhlasu záložného veriteľa
JUDr. Stanislav Demčák
18 Povaha precedensu ako prameňa práva
JUDr. Rudolf Kasinec
JUDIKATÚRA
27 Povinnosť Slovenskej advokátskej komory umožniť
advokátovi osobne sa vyjadriť k dôvodom, pre ktoré
rozhoduje o jeho vyčiarknutí zo zoznamu advokátov

ADVOKÁCIA

SAK

- 30 Zo zasadnutia predsedníctva SAK
30 Pýta(j)te sa predsedníctva
30 Jesenné termíny advokátskych skúšok
31 Povinnosť advokáta postupovať rovnako svedomito
vo veciach ustanovených súdom, ako aj vo veciach
iných klientov
33 Zo spoločného rokovania s maďarskými kolegami
34 Ohľadnutie za šachovým turnajom
36 2. golfový turnaj advokátov

ZAHRANIČIE

- 37 Povinnosť advokátskeho koncipienta zdržať sa
výkonu činnosti všeobecného splnomocnenca
40 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAÚJÍMAVOSTI

- 42 Povoľné exponovanie sa advokátov v ČR
JUDr. Rudolf Manik
46 Za Jurajom Kolesárom

Obsah dvojčísla 7-8/2011

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 Definovanie „profilu advokáta“
v budúcej koncepcii vzdelávania
4 Cervanová ešte žije?

DISKUSIA

- 5 Ďalšie zmeny v úročení dlhu počas omeškania?
6 Ad Exekúcia predajom nehnuteľnosti
bez súhlasu záložného veriteľa

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 12 Blankozmenka a právo na jej vyplnenie (prvá časť)
JUDr. František Sedláčko, LL.M.
20 Stíhanie vojnových zločinov a zločinov proti ľudskosti
prostriedkami medzinárodného trestného práva
JUDr. Daniel Bednár
28 Trestnoprávne aspekty výkonu rozhodnutí ústavného
súdu v Slovenskej republike a v Českej republike
JUDr. Ivetta Macejková
JUDIKATÚRA
37 Advokát ako samostatne zárobkovo činná osoba
na účely sociálneho poistenia – v prípade
pozastavenia výkonu advokácie

ADVOKÁCIA

SAK

- 40 Zo zasadnutia predsedníctva SAK
40 Pýta(j)te sa predsedníctva
41 Deň advokácie
46 Zo spoločného rokovania s ČAK
48 Seminár o práve spolupráce
49 Dva pohľady na jednu knižku
52 Použitie prijatých peňažných prostriedkov
patriacich klientovi na úhradu pohľadávky
advokáta voči klientovi
53 Slovenské dni práva – pozvánka na konferenciu
ZAHRANIČIE
55 Povinnosť advokáta konať čestne a svedomito
– povinnosť advokáta zaplatiť za právne služby
objednané u iného advokáta
56 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAÚJÍMAVOSTI

- 59 Povoľné exponovanie sa advokátov v ČR
JUDr. Rudolf Manik

Obsah č. 9/2011

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 Iba dobrou spoluprácou s tvorcami legislatívy môžeme dosiahnuť zmeny v právnych predpisoch

DISKUSIA

- 4 Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím pri postúpení trestnej veci na priestupkové konanie
JUDr. Jana Biroščáková
- 6 K niektorým otázkam vyčíslenia civilných trov

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 8 Blankozmenka a právo na jej vyplnenie (druhá časť)
JUDr. František Sedlačko, LL.M.
- 16 Zmluva účinná po zverejnení...
JUDr. Milan Hodás
- 26 Medzinárodné, európske a národné právne aspekty spornej úpravy maďarského občianstva
Mgr. Viktor Ewerling
- JUDIKATÚRA**
- 38 Pravidlá Európskej únie pre uznávanie dokladov o vzdelaní a odborná prax ako predpoklad výkonu povolania advokáta v členských štátoch Európskej únie

ADVOKÁCIA

SAK

- 42 Zo zasadnutia predsedníctva SAK
- 42 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 42 Zapojte sa do diskusie
- 43 Povinnosť advokáta uskutočňovať procesné úkony len so súhlasom klienta
- 44 Seminár o americkom práve
- 46 Verejné napomenutie

ZAHRANIČIE

- 47 Povinnosť advokáta zabezpečiť poskytovanie právnych služieb len prostredníctvom oprávnených osôb – povinnosť advokáta odzrávať predpisy substitučného zastúpenia
- 49 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAUJÍMAVOSTI

- 52 Povoijnové exponovanie sa advokátov v ČSR
JUDr. Rudolf Manik
- 54 Blahoželáme jubilantovi

Obsah č. 10/2011

AKTUÁLNE

ROZHOVOR

- 2 Je dôležité, aby advokátskych koncipientov vychovávali advokáti, ktorí sú im vzorom
- 3 Slovenská advokátska komora bude spolupracovať s Justičnou akadémiou SR
- DISKUSIA**
- 4 Ešte raz k vyčísleniu civilných trov

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 6 Zodpovednosť advokáta za škodu. 1. časť
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
- 22 Zákonné vecné bremená v kontexte ochrany vlastníctva nehnuteľností
JUDr. Adrián Graban
- JUDIKATÚRA**
- 30 Pojem elektronický podpis, právna účinnosť elektronického podpisu

ADVOKÁCIA

SAK

- 34 Obzretie sa za 17. ročníkom Slovenských dní práva
- 36 Zo zasadnutia predsedníctva SAK
- 36 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 38 Povinnosť advokáta bezodkladne sa vyjadriť na žiadosť komory k obsahu sťažnosti alebo iného podania

ZAHRANIČIE

- 40 Povinnosť advokáta postupovať svedomito pri ochrane práv a záujmov klienta
- 42 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAUJÍMAVOSTI

- 44 Povoijnové exponovanie sa advokátov v ČSR
JUDr. Rudolf Manik

Obsah č. 11/2011**AKTUÁLNE****ROZHOVOR**

- 2 Elektronizácia sťažnostnej a disciplinárnej agendy komory je nevyhnutná

DISKUSIA

- 5 Ešte raz k exekúcii predajom nehnuteľnosti bez súhlasu záložného veriteľa
- 10 Pozoruhodná judikatúra nemeckých súdov k zodpovednosti advokáta za škodu

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 12 Zodpovednosť advokáta za škodu (2. časť)
JUDr. Peter Kerecman, PhD.
- 27 Mlčanlivosť advokáta
JUDr. Milan Hodás
- JUDIKATÚRA**
- 37 Nárok advokáta na odmenu za činnosť vykonávanú počas plynutia výpovednej doby mandátnej zmluvy
- LITERATÚRA**
- 40 Prejudiciálna otázka v európskom práve

ADVOKÁCIA**SAK**

- 42 Návšteva archívu Budapeštianskej advokátskej komory a Maďarského národného archívu
- 43 Posudzovanie plynutia lehôt pre podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania proti advokátovi predsedom Revíznej komisie SAK
- 44 Pýta(j)te sa predsedníctva
- ZAHRANIČIE**
- 45 Povinnosť advokáta chrániť a presadzovať záujmy klienta na základe jeho pokynov – povinnosť advokáta riadne informovať klienta o postupe vo veci
- 47 Z činnosti Rady advokátskych komôr Európy (CCBE)
- 48 *Bulletin advokacie* prináša...

ZAUJÍMAVOSTI

- 50 Jozef Vozár: Spomienky na Ernesta

Obsah č. 12/2011**AKTUÁLNE****ROZHOVOR**

- 2 Advokát má bojovať proti deformovaniu spravodlivosti

DISKUSIA

- 4 Predĺženie ochrany niektorých práv súvisiacich s autorským právom v legislatíve EÚ
- 5 Pro Bono alebo Pro Domo sua
JUDr. Anton Blaha

ČLÁNKY, ŠTÚDIE

- 8 Zápis inžinierskych stavieb a práv k nim do katastra nehnuteľností
JUDr. Adrián Graban, PhD.
- 15 Nové trestné činy v slovenskom právnom poriadku
JUDr. Adriana Horváthová
- 12 Možnosti zriadenia predkupného práva k družstevným podielnickým listom stanovami ich emitenta
JUDr. Tomáš Dvořák, PhD., Daniel J. Kratky
- JUDIKATÚRA**
- 32 Právo na ochranu dôvernosti a súkromia a sloboda prejavu
- LITERATÚRA**
- 35 Exekučný poriadok – komentár
- 37 Dokazování v medicínskoprávních sporech
- 39 Veľký komentár k Občianskemu zákonníku

ADVOKÁCIA**SAK**

- 40 Zo zasadnutia predsedníctva SAK
- 40 Jarné termíny advokátskych skúšok
- 40 Oznam revíznej komisie SAK
- 41 Pýta(j)te sa predsedníctva
- 41 Termíny seminárov koncipientov
- 42 Krst knihy História advokácie na Slovensku
- 43 Pozvánka na semináre AIJA
Príležitosť pre mladých právnikov
- 44 Vysoké štátne vyznamenanie pre JUDr. Štefana Detvaia
- 44 Anketový lístok
Záujem o prijatie nemeckého stážistu
- 46 Povinnosť advokáta ako ustanoveného právneho zástupcu postupovať s odbornou starostlivosťou
- ZAHRANIČIE**
- 48 Povinnosť advokáta poučiť klienta o všetkých zákonných prostriedkoch a možnostiach ich uplatnenia v prospech klienta
- 49 Multilaterálny hospitačný program v Nemecku 2012

bulletin slovenskej advokácie

Mesačník Slovenskej advokátskej komory
Vychádza desať ráz do roka
(8 riadnych čísel a dve dvojčísla)
Náklad 5 200 ks

Redakčná rada:

JUDr. Jozef Brázdil (predseda)

JUDr. Peter Kerecman, PhD. (podpredseda)

JUDr. Ing. Imrich Flassik (čestný podpredseda)

Mgr. Marek Benedik

doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD.

JUDr. Zuzana Ďurišová

doc. JUDr. Svetlana Ficová, CSc.

JUDr. Roman Hošovský

JUDr. Ondrej Mularčík

prof. JUDr. Oľga Ovečková, DrSc.

JUDr. František Sedlačko, PhD., LL.M.

JUDr. Alexander Škrinár, CSc.

JUDr. Marek Števček, PhD.

JUDr. Andrea Tomlainová, PhD.

prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.

Výkonná redaktorka:

PhDr. Naďa Ondrišová, tel.: 02/5296 1236

ondrisova@sak.sk

Administrácia:

Darina Stračinová, tel.: 02/5296 1556

darina.stracinova@sak.sk

Sídlo redakcie:

SAK, Kolárska 4, 813 42 Bratislava

tel.: 02/5296 1556, 5296 1236

fax: 02/5296 1554, 5292 4056

Vizuálna koncepcia:

Ladislav Blecha

Predtlačová príprava:

Helondia, s. r. o., Bratislava

Tlač:

Print Hall, s. r. o., Bratislava

Objednávky bulletinu a inzercie:

Kancelária SAK

Kolárska 4, 813 42 Bratislava

fax: 02/5292 4056, 5296 1554

reg. č. MK SR: 4161/10

ISSN 1335-1079

Uzavierka odbornej časti: 29. 11. 2011

Uzavierka redakčnej časti: 6. 12. 2011

Toto číslo vyšlo 27. 12. 2011

Foto na obálke Zuzana Zemanová

Pokyny pre autorov odborných článkov

1. Do redakcie treba poslať rukopis v elektronickej podobe.
2. Treba uviesť meno a priezvisko autora (autorov), vedecké a akademické hodnosti, povolanie, adresu pracoviska a trvalého bydliska, rodné číslo, kontakty (telefónne číslo, e-mailovú adresu).
3. Titulok príspevku má byť krátky, vecný, výstižný. Pri dlhších príspevkoch sa odporúča krátky úvod (perex) objasňujúci výber témy. Dlhý text je vhodné členiť medzitolčkami.
4. V texte treba dôsledne dbať na presnú identifikáciu osôb a inštitúcií. U osôb nasleduje po akademických tituloch meno a priezvisko, v prípade potreby i vedecká hodnosť. Ak nie je známy slovenský prepis zahraničných hodností alebo ich uvedenie nie je podstatné vzhľadom na informačnú a protokolárnu potrebu, tak ich možno vynechať. Názvy zahraničných a medzinárodných inštitúcií sa uvádzajú v plnom pôvodnom názve (prípadne so skratkou v zátvorke). Ak existuje zaužívaný slovenský prepis, treba ho dôsledne používať, inak je potrebný čo najpresnejší preklad do slovenčiny.
5. Poznámky v texte treba označovať číslom bez zátvorčky a bez bodky. Pri citovaní bibliografických údajov treba dodržať nasledovnú schému:
Priezvisko1, M. – Priezvisko2, M.: **Názov diela. Prípadný podtitul.** Miesto vydania : Vydavateľ, ROK, s. XY.
6. Autor pripojí krátku **anotáciu** v rozsahu do 600 znakov vrátane medzier, v ktorej zhrnie problematiku článku, svoje stanoviská a vývody. Redakcia zabezpečí preklad anotácie do angličtiny a nemčiny.
7. Autor tiež napíše **stručnú informáciu** o svojom aktuálnom odbornom pôsobení a prípadne o iných skutočnostiach, ktoré považuje za dôležité v súvislosti s obsahom článku. Pripojí tiež **fotografiu**, ktorá bude spolu s informáciou uverejnená na prvej strane príspevku v graficky odčlenenej ploške.
8. Maximálny odporúčaný rozsah odborného článku je 34 000 znakov vrátane medzier, čo zodpovedá cca 6 stranám v bulletine. Maximálny odporúčaný rozsah recenzie, poznámky, správy z podujatia, úvahy na aktuálnu tému a pod. je 4 500 znakov vrátane medzier.
9. O zaradení príspevku do konkrétneho čísla a výške autorského honoráru rozhoduje redakčná rada Bulletinu slovenskej advokácie. Vyslovuje sa k obsahu a forme spracovania príspevku, prípadne konzultujete s autorom možné úpravy a doplnky. Môže požiadať autora o skrátenie príspevku alebo rozdeliť dlhý článok do viacerých čísel. Vyhradzuje si tiež právo uverejniť svoj kolektívny názor k publikovanému príspevku.
10. Redakcia bulletinu si vyhradzuje právo upraviť názov príspevku, medzitolčku, vykonať v rukopise potrebné stylistické, jazykové a technické úpravy.
11. Tesne pred publikovaním dostane autor svoj príspevok na odsúhlasenie redakčných zásahov a na prípadné doplnenie a aktualizáciu. Autorizovaný príspevok sa uverejní bez ďalších redakčných zásahov.
12. Príspevky sa uverejňujú na základe písomného súhlasu autorov na osobitnom redakčnom formulári. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

